

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU ŁĘCZYŃSKIEGO

ZA ROK 2024

Spis treści

I. Sytuacja epidemiologiczna powiatu łęczyńskiego	2
II. Stan sanitarny jednostek ochrony zdrowia na terenie powiatu łęczyńskiego	9
III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	23
IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia.....	28
V. Bezpieczeństwo żywności i żywienia.....	33
VI. Warunki sanitarno-higieniczne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz wypoczynku dzieci i młodzieży.....	42
VII. Środowisko pracy, choroby zawodowe, środki zastępcze	45
VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	55
IX. Oświata zdrowotna i promocja zdrowia.....	58

I. Sytuacja epidemiologiczna powiatu łęczyńskiego

W 2024 roku na terenie powiatu łęczyńskiego zaobserwowano spadek ogólnej liczby przypadków zachorowań na choroby zakaźne – ogółem zarejestrowano 1635 przypadków zachorowań w tym 151 hospitalizacji,

1. Zachorowania na grypę

W 2024 roku zarejestrowano 400 zachorowań na grypę potwierdzoną wynikiem testu antygenowego, spośród których 9 osób było hospitalizowanych. Z przekazanych przez podmioty informacji wynika, że zachorowania dotyczyły osób nieuodpornionych przeciwko grypie. Analizując otrzymane zgłoszenia widać sezonowość zachorowań – najczęściej przypadków zarejestrowano w miesiącach zimowych: styczeń 135 przypadków, luty 113, marzec 34, grudzień 50. Zarejestrowano jeden zgon z powodu grypy jako przyczyny wyjściowej.

W 2024 r. kontynuowany był nadzór epidemiologiczno – wirusologiczny nad grypą oparty na systemie SENTINEL. W nadzorze SENTINEL uczestniczyła jedna placówka - NZOZ „Kijany”. Badania były prowadzone w kierunku obecności wirusa grypy, SARS-CoV-2 oraz RSV. Pobrano wymazy z nosa i gardła od 9 osób – u dwóch osób wykryto obecność wirusa SARS-CoV-2.

2. Zakażenia SARS-CoV-2/zachorowania na COVID-19

W 2024 roku na terenie powiatu łęczyńskiego liczba zachorowań na COVID-19 (przypadki potwierdzone) wyniosła 561 w tym 31 osób hospitalizowano, natomiast zgłoszono również 79 przypadków możliwych w tym 1 osoba hospitalizowana (brak potwierdzenia wynikiem badania w systemie). Zarejestrowano 1 zgon spowodowany zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 – była to osoba powyżej 80 roku życia, obciążona chorobami współistniejącymi. Liczba zachorowań na COVID-19 w powiecie łęczyńskim w 2024 roku utrzymuje się na zbliżonym poziomie do roku 2023, kiedy to liczba zachorowań wyniosła 505.

W roku 2024, w powiecie łęczyńskim, zarejestrowano 3 ogniska epidemiczne wywołane wirusem SARS-CoV-2, które wystąpiły w Szpitalu Powiatowym w Łęcznej w: Oddziale Gastroenterologicznym, Oddziale Medycyny Paliatywnej oraz Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym. Łącznie 25 osób zakażonych, 42 osoby poddano badaniom, 63 osoby objęte były nadzorem epidemiologicznym (stan na dzień 31.12.2024 r. – ognisko w Zakładzie Opiekuńczo Lecznicznym zostało zakończone w 2025 roku).

3. Choroby przenoszone przez kleszcze: Borelioza z Lyme, Neuroborelioza, Kleszczowe Zapalenie Mózgu (KZM)

Na terenie powiatu łęczyńskiego w 2024 roku zarejestrowano 37 potwierdzonych przypadków **Boreliozy z Lyme**, z czego u 35 osób wystąpił rumień wędrujący. Nie zarejestrowano osób hospitalizowanych z powodu Boreliozy z Lyme. 23 przypadki dotyczyły osób zamieszkujących środowisko wiejskie, a 14 przypadków dotyczyło osób zamieszkujących środowisko miejskie. Najwięcej przypadków zachorowań dotyczyło osób dorosłych (powyżej 35 roku życia) – 31.

W 2024 roku odnotowano również 2 potwierdzone przypadki **Kleszczowego Zapalenia Mózgu**: 1 przypadek u 4-letniego dziecka płci męskiej zamieszkującego środowisko wiejskie, 2 przypadki u 43-letniej kobiety zamieszkującej środowisko wiejskie. Obydwie osoby były hospitalizowane, a w okresie poprzedzającym wystąpienie objawów doszło do ukąszenia przez kleszcze. Osoby zarażone nie należały do populacji kluczowych. Podstawą rozpoznania było wykrycie wirusa kleszczowego zapalenia mózgu w surowicy. Osoby nie były uodpornione przeciwko wirusowi kleszczowego zapalenia mózgu.

4. Zakażenia HIV, zachorowania na AIDS

W 2024 r. na terenie powiatu łęczyńskiego nie zarejestrowano zakażenia HIV ani zachorowania na AIDS.

5. Choroby przenoszone drogą płciową

W 2024r. nie odnotowano zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową, co stanowi spadek w porównaniu do roku 2023, w którym zarejestrowano 2 przypadki chorób przenoszonych drogą płciową.

6. Inwazyjna choroba meningokokowa (ICHM)

W 2024 roku na terenie powiatu łęczyńskiego nie zarejestrowano zgłoszenia inwazyjnej choroby meningokokowej (ICHM).

Wybrane choroby zakaźne - liczba zachorowań i współczynnik zapadalności na 10 tys. Ludności

Jednostka chorobowa	I półrocze 2023 r.		2024 rok	
	liczba	wsp. zap.	liczba	wsp. zap.
Ospa wietrzna	634	113,5	195	35
Różyczka	0	0	0	0
Świnka	2	0,4	0	0
Krztusiec	0	0	35	6,3
Płonica	116	20,8	66	11,8
Odra	0	0	0	0

Wz – współczynnik zapadalności na chorobę zakaźną

Wz = (zachorowanie/ liczba ludności powiatu) *10 000

Liczba ludności powiatu łęczyńskiego – 55 653 GUS - Bank Danych Lokalnych (stat.gov.pl) dane wg stanu na 17.01.2024

7. Wirusowe zapalenie wątroby typu B, typu C i typu A

W 2024 roku zarejestrowano jedno zgłoszenie zakażenia wirusem zapalenia wątroby typu C, osoba ta nie była poddana hospitalizacji. Współczynnik zapadalności wynosi 0,18. Nie zarejestrowano przypadków zakażeń WZW typu B i WZW typu A.

8. Ogniska zatruc pokarmowych/zakażeń jelitowych

W 2024 r. nie zarejestrowano ognisk zatruc pokarmowych/zakażeń jelitowych na terenie powiatu łęczyńskiego.

9. Wybrane choroby zakaźne przewodu pokarmowego:

Salmonellozy

Na terenie powiatu łęczyńskiego w 2024 roku zaobserwowano spadek liczby zachorowań na salmonellozę jelitową w porównaniu do roku 2023. W 2024 r. zarejestrowano 11 przypadków salmonellozy jelitowej, spośród których 9 osób hospitalizowano, natomiast w roku 2023 zarejestrowano 15 przypadków, a 9 osób hospitalizowano. Najwięcej zachorowań wystąpiło u dzieci do 5 r.ż. (5) oraz osób powyżej 60 r.ż. (4). Głównym czynnikiem etiologicznym były pałeczki *Salmonella Enteritidis* (4) zanotowano również pojedyncze przypadki *S. Infantis* oraz *S. Derby*. Podczas wywiadów epidemiologicznych ustalono, że przyczyną zatruc pokarmowych było spożycie jaj kurzych poddanych nieodpowiedniej obróbce termicznej, spożycie niemytych produktów, niezachowanie higieny rąk podczas przygotowywania posiłków, a także przechowywanie produktów spożywczych i potraw w nieodpowiednich warunkach.

Listerioza

W 2024 roku zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na listeriozę wywołany zakażeniem bakterią *Listeria monocytogenes*. Zachorowanie dotyczyło 62-letniej kobiety, zamieszkującej środowisko miejskie. Osoba ta poddana była hospitalizacji. Źródło zakażenia nie zostało ustalone, jednak najprawdopodobniej do zakażenia doszło drogą pokarmową poprzez spożycie skażonej żywności.

10. Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe: – wywołane jadem kiełbasianym (botulizm)

Na terenie działania PSSE w Łęcznej nie zarejestrowano zatruc pokarmowych wywołanych jadem kiełbasianym.

11. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe:

– wywołane przez ***Clostridium difficile***

W 2024 roku zarejestrowano 18 przypadków zakażeń jelitowych wywoływanych przez *Clostridium difficile*, co stanowi nieznaczny spadek zachorowalności w porównaniu do roku 2023, kiedy to zarejestrowano 21 przypadków. Wszystkie osoby z rozpoznaniem zakażenia *Clostridium difficile* były poddane hospitalizacji. 6 przypadków wystąpiło jako zakażenia szpitalne. Najwięcej przypadków zachorowań (14) zaobserwowano u osób powyżej 55 roku życia.

- wywołane przez ***Campylobacter***:

W 2024 roku nie zarejestrowano przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez *Campylobacter*.

- wywołane przez ***E. coli* enterokrwotoczną (werotoksyczną)**

W 2024 roku zarejestrowano jeden przypadek zakażenia *E. coli* werotoksyczną, które w swoim przebiegu wywołało zespół hemolityczno-mocznicowy. Przypadek dotyczył 7-letniego dziecka płci żeńskiej, zamieszkującego środowisko wiejskie. Dziecko było poddane hospitalizacji. W wyniku zakażenia doszło do anemii hemolitycznej, a także ostrej niewydolności nerek – dziecko było poddawane hemodializom.

12. Wirusowe zakażenia jelitowe

W 2024 roku w PSSE w Łęcznej zarejestrowano 31 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych, co wskazuje na nieznaczny wzrost zachorowalności w porównaniu do roku ubiegłego, w którym zanotowano 27 przypadków zachorowań. W 2024 roku hospitalizacji poddano 12 osób. Spośród zgłoszonych przypadków 11 stanowiły wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy (10 hospitalizacji), 1 przypadek wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez norowirusy (1 hospitalizacja), 2 przypadki innych określonych wirusowych zakażeń jelitowych (1 hospitalizacja) oraz 17 przypadków nieokreślonych.

13. Gruźlica

W 2024 r. zarejestrowano 1 rozpoznanie gruźlicy układu oddechowego niepotwierdzonej bakteriologicznie lub histologicznie, co stanowi znaczny spadek zachorowalności w porównaniu do roku 2023, w którym zarejestrowano 11 przypadków. Nie zarejestrowano przypadków gruźlicy poza płucnej, ani przypadków zachorowań na gruźlicę u dzieci do 18 r.ż. Osoby ze styczności objęto nadzorem lekarskim.

Zarejestrowano 1 przypadek zgonu z powodu gruźlicy płuc (BK-) jako przyczyny wyjściowej.

W związku z powyższym, pracownicy Sekcji Epidemiologii prowadzą nadzór epidemiologiczny nad osobami mającymi styczność z osobami chorymi na gruźlicę – w każdym przypadku przeprowadzany jest wywiad epidemiologiczny, a następnie wystosowywane są pisma do lekarzy POZ w celu objęcia nadzorem lekarskim osób mających kontakt z chorym.

14. Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień

W 2024r. do szczepień przeciwko wściekliznie zakwalifikowano 9 osób, które zostały narażone na terenie powiatu łęczyńskiego. Narażenia były spowodowane przez zwierzęta udomowione (bezpańskie psy i koty) oraz zwierzęta dzikie (mysz, szczur, wiewiórka). Wszystkie osoby narażone zostały zakwalifikowane do szczepień przeciwko wściekliznie przez Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 w Lublinie ul. Stanisława Staszica 16. Nie zarejestrowano potwierdzonych przypadków wścieklizny u zwierząt.

15. Choroba wywołana przez hantawirusy

W 2024 roku zarejestrowano również 2 przypadki zachorowań na chorobę wywoływaną przez hantawirusy. Przypadki te dotyczyły mężczyzn w wieku 24 i 40 lat zamieszkujących środowisko wiejskie. Osoby te nie należały do populacji kluczowych. W wyniku zakażenia hantawirusami w obydwu przypadkach doszło do ostrej niewydolności nerek – pacjenci poddani byli hospitalizacji. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono obecność przeciwciał IgG oraz IgM przeciwko hantawirusom w surowicy.

16. Ostre porażenia wiotkie u dzieci do lat 14-tu

W analizowanym okresie nie zgłoszono ostrych porażen wiotkich u dzieci do lat 14.

17. Choroby rzadkie (występujące sporadycznie, np. malaria, choroba Creutzfeldta-Jacoba, gorączka denga, inne zarejestrowane w danym powiecie)

Nie zarejestrowano przypadków zachorowań na choroby rzadkie.

18. Krztusiec

W 2024 roku odnotowano 35 zachorowań na krztusiec, spośród których 19 przypadków zakwalifikowano jako przypadki potwierdzone, 1 przypadek prawdopodobny oraz 15 przypadków możliwych, natomiast w latach poprzednich zachorowania wywoływane Bordetella pertussis występowały sporadycznie. 7 osób poddano hospitalizacji. 14 przypadków zachorowań dotyczyło dzieci do 10 r.ż. w tym 10 dzieci szczepionych zgodnie z kalendarzem szczepień oraz 4 dzieci nieuodpornionych, bądź nie w pełni uodpornionych pomimo podlegania obowiązkowym szczepieniom ochronnym. 1 dziecko nieuodpornione zachorowało przed osiągnięciem wieku umożliwiającego do wykonania szczepienia przeciwko krztuścowi.

Wnioski

- W 2024 roku na terenie powiatu łęczyńskiego zaobserwowano spadek ogólnej liczby przypadków zachorowań na choroby zakaźne w stosunku do roku 2023 – ogółem zarejestrowano 1635 przypadków zachorowań w tym 151 hospitalizacji, natomiast w roku 2023 zarejestrowano 1799 zachorowania w tym 186 hospitalizacji.
- W analizowanym okresie zaobserwowano gwałtowny wzrost liczby przypadków zachorowań na gripę – liczba przypadków wrosła niemal czterokrotnie w stosunku do liczby zachorowań w roku ubiegłym.
- Zaobserwowano spadek liczby zachorowań na ospę wietrzną i płonicę. W przypadku ospy wietrznej liczba zachorowań spadła niemal 4-krotnie, a w przypadku płonicy liczba zachorowań zmniejszyła się prawie o połowę.
- W 2024 roku zarejestrowano również 35 przypadków zachorowań na krztusiec, co mogło być spowodowane obniżeniem odporności populacyjnej z uwagi na niechęć rodziców do szczepień ochronnych, a także migracje ludności.
- W 2024 roku zarejestrowano jedynie 1 przypadek gruźlicy, co oznacza zdecydowany spadek liczby zachorowań w stosunku do roku ubiegłego, kiedy to w PSSE w Łęcznej zarejestrowano 11 przypadków.
- Niepokojąca jest stale wzrastająca liczba osób nieszczepionych pomimo prowadzonych ogólnopolskich i lokalnych akcji promujących szczepienia. Spadek odporności populacyjnej prowadzi do występowania chorób zakaźnych, które uznawane były za wyeliminowane.

Wykonawstwo szczepień w powiecie łęczyńskim za rok 2024

Na terenie powiatu łęczyńskiego nadzorem objętych jest 13 punktów szczepień. Preparaty szczepionkowe oprócz nadzorowanych punktów szczepień pobierane są z PSSE w Łęcznej także przez Aptekę szpitalną (Tetana) znajdującą się w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Łęcznej.

W 2024 roku przeprowadzono 26 kontroli w punktach szczepień. Nie wydano decyzji merytorycznych. Ocena stanu uodpornienia została sporządzona na podstawie sprawozdań rocznych MZ-54 złożonych przez podmioty lecznicze realizujące szczepienia ochronne na terenie powiatu łęczyńskiego.

Szczepienie p/ko gruźlicy

W skali powiatu łęczyńskiego poziom uodpornienia przeciw gruźlicy kształtuje się na poziomie tj. 93,09%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 4,01% w porównaniu z 2023 rokiem (97,1%).

Szczepienie p/ko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B

W 1 roku życia uodpornienie przeciw WZW typu B osiągnęło poziom 80,39%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 9,2% w porównaniu z 2023 rokiem (89,6%).

Dawką pierwotną objęto 42,54%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 4,57% w porównaniu z 2023 rokiem (37,97%).

Dawką uzupełniającą objęto 37,85%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 13,74% w porównaniu z 2023 rokiem (51,59%).

W 2 roku życia uodpornienie przeciw WZW typu B osiągnęło poziom 96,98%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 0,08% w porównaniu z 2023 rokiem (96,9%).

Dawką pierwotną objęto 1,65%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 2,44% w porównaniu z 2023 rokiem (4,09%).

Dawką uzupełniającą objęto 95,33%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 2,54% w porównaniu z 2023 rokiem (92,79%).

W 3 roku życia uodpornienie przeciw WZW typu B osiągnęło poziom 97,88%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 0,02% w porównaniu z 2023 rokiem (97,90%).

Dawką pierwotną objęto 1,18%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 0,94% w porównaniu z 2023 rokiem (2,12%).

Dawką uzupełniającą objęto 96,7%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 0,94% w porównaniu z 2023 rokiem (95,76%).

Szczepienie p/ko błonicy, tężcowi, krztuścowi

W skali powiatu szczepienie w 1 roku życia dawką pierwotną przedstawia się na poziomie 47,79%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 17,43% w porównaniu z 2023 rokiem (65,22%).

W 2 roku życia szczepienie podstawowe przedstawia się na poziomie 95,05%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 0,05% w porównaniu z 2023 rokiem (95,0%).

Dawką pierwotną objęto 48,63%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 3,68% w porównaniu z 2023 rokiem (44,95%).

Dawką uzupełniającą objęto 46,43%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 3,57% w porównaniu z 2023 rokiem (50,0%).

W 3 roku życia szczepienie podstawowe przedstawia się na poziomie 95,75%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 0,65% w porównaniu z 2023 rokiem (96,4%).

Dawką pierwotną objęto 7,31%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 0,32% w porównaniu z rokiem 2023 (7,63%).

Dawką uzupełniającą objęto 88,44%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 0,33% w porównaniu z rokiem 2023 (88,77%).

W skali powiatu łęczyńskiego stan uodpornienia w 6 roku życia wynosi 74,83%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 1,31% w porównaniu do 2023 roku (76,14%).

Poziom uodpornienia w skali powiatu w 14 roku życia wynosi 89,66%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 2,56% w stosunku do roku ubiegłego (87,10%).

W 2024 roku poziom uodpornienia przeciw błonicy i tężcowi w skali powiatu łęczyńskiego w 19 roku życia wynosi 82,71%, co stanowi spadek uodpornienia o 2,6% w porównaniu do 2023 roku (85,31%).

Szczepienie p/ko odrze, śwince i różyczce

W 2024 roku w skali powiatu łęczyńskiego stan uodpornienia populacji w 2 roku życia przeciw odrze, śwince i różyczce kształtuje się na poziomie 82,97%, notuje się wzrost uodpornienia o 4,6% w stosunku do roku ubiegłego (78,37%).

W 6 roku życia poziom uodpornienia wynosi 96,17%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 0,23%, w porównaniu z 2023 rokiem (96,4%).

Dawką podstawową objęto 22,83%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 1,68% w porównaniu z 2023 rokiem (24,51%).

Dawką przypominającą objęto 73,33%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 1,41%

w porównaniu z 2023 rokiem (71,92%).

Szczepienie p/ko pneumokokom

W 1 roku życia poziom uodpornienia przeciw zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* kształtuje się na poziomie 54,7%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 11,1% w stosunku do 2023 roku (65,8%).

Niepożądane odczyny poszczepienne

W powiecie łęczyńskim w 2024r. zarejestrowano 1 łagodny niepożądany odczyn poszczepienny – była to indywidualna reakcja organizmu na podanie preparatów szczepionkowych. W porównaniu z rokiem ubiegłym zanotowano spadek liczby niepożądanych odczynów poszczepiennych (w 2023 roku – 2 łagodne niepożądane odczyny poszczepienne).

Działania wobec osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych

W 2024r. zarejestrowano 73 kolejne osoby uchylające się od obowiązku szczepień ochronnych (opiekunów prawnych) w stosunku do 66 dzieci. Z roku na rok obserwuje się tendencję wzrostową wśród osób uchylających się od szczepień. Łącznie na dzień 31.12.2024r. prowadzonych jest 229 postępowań w stosunku do osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych – opiekunów prawnych 195 dzieci.

W każdym przypadku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęcznej prowadził we współpracy z podmiotami leczniczymi działania edukacyjne, nakłaniając do wykonania szczepień ochronnych. W ramach prowadzonych postępowań wysłano liczne pisma do podmiotów leczniczych (przychodni POZ) dotyczących osób uchylających się od obowiązku szczepień - 72.

Do opiekunów prawnych przesyłane były pisma o charakterze informacyjno-edukacyjnym informujące o bezpieczeństwie i skuteczności, a także potrzebie i zaletach szczepień i wzywające do ich wykonania - 126 a także pisma będące odpowiedzią na napływającą korespondencję od rodziców - 67.

Wystawiono 56 upomnień oraz 40 tytułów wykonawczych wobec osób (opiekunów prawnych) uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych. Skierowanych zostało 40 wniosków do organu egzekucyjnego o wszczęcie postępowania egzekucyjnego i zastosowanie środka egzekucyjnego w postaci grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązku szczepień wobec obojga rodziców. Prowadzono 19 postępowań w związku ze złożeniem zarzutów w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnej. W jednym z postępowań rodzice złożyli skargę do LPWIS „zastrzeżenia do prowadzenia sprawy” o nieprawidłowe rozpatrzenie i odrzucenie przez wierzyciela (PPIS w Łęcznej) wniosku o zakończenie postępowania wierzyciela w sprawie o uchylanie się od realizacji obowiązku poddania dziecka szczepieniom ochronnym oraz prowadzenie nielegalnego nadzoru nad wykonywaniem u dziecka zabiegów medycznych. Skarga została przekazana do LPWIS i uznana przez ten organ za bezzasadną.

Udzielono odpowiedzi na 21 wniosków o udostępnienie informacji publicznej w zakresie szczepień skierowane przez rodziców uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych. W jednej ze spraw rodzice złożyli skargę na bezczynność w zakresie nieudostępnienia informacji publicznej którą PPIS w Łęcznej przesłał wraz ze stanowiskiem do WSA w Lublinie, skarga została oddalona.

Na skutek podjętych przez PSSE w Łęcznej działań w 2024 roku wykreślono z rejestru osób uchylających się 42 dzieci, w tym 34-ro dzieci zaszczepiono (pozostałe wykreślono z innych przyczyn).

Podsumowanie

Realizacja szczepień ochronnych w ramach Programu Szczepień Ochronnych ma wpływ na sytuację epidemiologiczną nadzorowanego terenu, w szczególności przyczynia się do spadku liczby zachorowań na choroby zakaźne i spadku liczby występujących powikłań po przebytej chorobie. W analizowanych rocznikach stwierdza się tendencję spadkową wykonalności szczepień ochronnych spowodowaną wzrostem liczby uchylających się od obowiązku szczepień związanym z wpływem ruchów antyszczepionkowych. Wobec utrzymującej się tendencji wzrostowej konieczne jest zatem kontynuowanie podjętych działań.

II. Stan sanitarny jednostek ochrony zdrowia na terenie powiatu łęczyńskiego

Nadzór nad podmiotami leczniczymi

Nadzór nad podmiotami leczniczymi w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łęcznej sprawowany jest przez Sekcję Nadzoru P/Epidemicznego, zaś w zakresie odpadów medycznych dodatkowo przez Stanowisko Higieny Komunalnej. Sekcja Nadzoru P/Epidemicznego obejmowała nadzorem sanitarnym podmioty lecznicze w liczbie 86 w tym::

- wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne – 5.
 - szpitale - 1,
 - zakłady opiekuńczo-lecznicze - 2,
 - zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze - 1,
 - inne stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne - 1
- wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne - 38
 - przychodnie - 20,
 - ośrodki zdrowia - 2,
 - poradnie - 1,
 - zakłady rehabilitacji leczniczej - 3,
 - inne ambulatoria wykonujące świadczenia zdrowotne -12;
- praktyki zawodowe indywidualne i grupowe prowadzące działalność leczniczą - 43
 - indywidualne praktyki lekarskie ogółem – 19, w tym indywidualne praktyki lekarzy dentyków – 18,
 - indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem – 20, w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków – 6,
 - grupowe praktyki lekarskie ogółem - 1, w tym grupowe praktyki lekarzy dentyków - 1,
 - inne - 3

W 2024 r. w ramach prowadzonego przez Sekcję Nadzoru P/Epidemicznego nadzoru wykonano ogółem 92 kontrole sanitarne.

Na podstawie kontroli sanitarnych przeprowadzonych w podmiotach leczniczych i praktykach zawodowych w analizowanym okresie stan sanitarno – techniczny podmiotów leczniczych należy ocenić jako dobry za wyjątkiem 3 podmiotów leczniczych (gabinetów stomatologicznych) w których stwierdzono nieprawidłowości. Dotyczyły one:

- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego i sanitarno-higienicznego obiektu i jego wyposażenia w tym sprzętu medycznego,
- braku procedur higieniczno-sanitarnych oraz braku aktualizacji istniejących procedur higieniczno-sanitarnych,
- nieprowadzenia dokumentacji potwierdzającej wykonywanie procesów dekontaminacji narzędzi medycznych wielokrotnego użytku,
- nieprowadzenia kontroli sprawności autoklawu,
- nieprowadzenia kontroli wewnętrznych w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych,
- stosowania preparatów dezynfekcyjnych z nieaktualnymi datami ważności,
- braku posiadania wymaganej informacji słownej i graficznej o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych,

- niewłaściwego postępowania z odpadami medycznymi zakaźnymi o kodzie 180103* w zakresie ich magazynowania oraz oznakowania worków/pojemników, niewłaściwego stanu pakietów sterylnych.

W następstwie stwierdzonych nieprawidłowości wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące poprawę stanu higieniczno – sanitarnego. Wszystkie obowiązki wynikające z nałożonych decyzji wykonano. Dodatkowo wydano również 3 decyzje płatnicze. W 2024r. nie nakładano mandatów karnych.

W ramach przeprowadzonych kontroli prowadzony był nadzór w zakresie procesów dekontaminacji. Działania zmierzały do poprawy sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych szerzących się drogą pokarmową, wszczepienną i mającą związek ze stanem sanitarnym podległych obiektów.

Lecznictwo zamknięte

W 2024 roku pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej działającej na terenie powiatu łęczyńskiego funkcjonowało 5 podmiotów prowadzących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpital, 2 zakłady opiekuńczo – lecznicze, 1 zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, pogotowie ratunkowe).

Szpital Powiatowy w Łęcznej

Na terenie powiatu łęczyńskiego znajduje się Szpital Powiatowy w Łęcznej, który do roku 2020 zgodnie z zapisem art. 12 ust. 1a ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdował się pod nadzorem Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie. W kwietniu 2020 roku w związku z pionizacją Państwowej Inspekcji Sanitarnej obiekt został przekazany pod nadzór Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łęcznej.

W 2024 roku przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną oddziału wewnętrznego związaną z wystąpieniem ogniska epidemicznego *Klebsiella pneumoniae* KPC (+).

Na podstawie przeprowadzonych bieżących kontroli sanitarnych oraz z lat ubiegłych stan higieniczno - sanitarny i techniczny szpitala należy ocenić jako dobry.

W roku 2024 w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Łęcznej rozbudowano i wyremontowano Szpitalny Oddział Ratunkowy, przeniesiono do nowego skrzydła Ambulatorium Nocnej i Świątecznej Opieki Medycznej, wyremontowano pomieszczenia Oddziału Urazowo Ortopedycznego. Rozpoczęto remont na Oddziale Chorób Wewnętrznych oraz na Oddziale Gastroenterologicznym. W analizowanym roku szpital zakupił nowy sprzęt medyczny i wyposażenie między innymi tomograf komputerowy, laser do Oddziału Chirurgii Plastycznej, wymieniono lampy i stoły operacyjne na bloku operacyjnym.

Na terenie powiatu łęczyńskiego w 2024 roku funkcjonowały 3 zakłady opiekuńczo – lecznicze, w tym jeden funkcjonuje w strukturach SP ZOZ w Łęcznej i pomieszczeniach kompleksu szpitalnego.

Zakład Opiekuńczo Leczniczy w Łęcznej

Zakład Opiekuńczo Leczniczy z dniem 01.07.2022r. został przeniesiony z pomieszczeń budynku Gminnego Ośrodka Zdrowia w Puchaczowie do budynku Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Łęcznej. Zakład Opiekuńczo Leczniczy zlokalizowany jest w nowo wybudowanej części szpitala w Łęcznej, w tzw. Bloku C i jest częścią Centrum Senioralnego. ZOL znajduje się na I piętrze, zapewniony jest dostęp dla osób niepełnosprawnych za pomocą windy. Obiekt wyposażony w niezbędny sprzęt potrzebny do funkcjonowania. Sal chorych 21 – (3 – łóżkowych). Mycie i dezynfekcja basenów i kaczek odbywa się mechanicznie w myjce-dezynfektorze i maceratorze. Stan techniczny wszystkich gabinetów i pokoi łóżkowych, rzutujący na stan sanitarny jest prawidłowy. Zaopatrzenie w wodę z wodociągu publicznego – jakość wody spełnia wymogi obowiązującego rozporządzenia.

W 2024 roku ZOL w Łęcznej nie był kontrolowany. Ostatnia kontrola Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego miała miejsce w 2023 roku, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Niepubliczny Zakład Lecznicy w Ludwikowie

Podmiot leczniczy zlokalizowany jest w budynku wolnostojącym, murowanym 3-kondygnacyjnym całkowicie przeznaczonym na prowadzoną działalność leczniczą. Pomieszczenia pobytu pensjonariuszy znajdują się na parterze. Dojście do obiektu utwardzone, wejście z poziomu terenu. Liczba sal chorych - 17 w tym: - 3 sale 1-osobowe, 3 sale 2-osobowe, 4 sale 3-osobowe, 6 sal 4-osobowych, 1 sala 5 osobowa. Etatowych łóżek 46 (40 pensjonariuszy korzystających z wózków lub chodzików, 5 pensjonariuszy leżących). Stan techniczny wszystkich gabinetów i pokoi łóżkowych, rzutujący na stan sanitarny jest zadowalający.

Obiekt wyposażony w niezbędny sprzęt potrzebny do funkcjonowania. Zaopatrzenie w wodę z wodociągu publicznego – jakość wody spełnia wymogi obowiązującego rozporządzenia. Woda ciepła dostarczana z własnej kotłowni węglowej, która jednocześnie zaspokaja potrzeby ciepłe obiektu. Mycie i dezynfekcja basenów i kaczek odbywa się manualnie.

W 2024 roku zaplanowano i przeprowadzono 1 kontrolę, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ponadto przeprowadzano badania wody w kierunku Legionella – skażenie nie wystąpiło.

Zakład Opiekuńczo – Lecznicy w Jaszczowie.

W 2024r. uruchomiono Zakład Opiekuńczo - Lecznicy w Jaszczowie. Obiektu SP ZOZ w Łęcznej Obiekt nie był planowany do kontroli, nieskontrolowany.

Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze

Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy w Ciechankach Łęczyńskich

Podmiot leczniczy mieści się w budynku wolnostojącym, murowanym 2-kondygnacyjnym całkowicie przeznaczonym na prowadzoną działalność leczniczą. Pomieszczenia pobytu pensjonariuszy znajdują się na parterze budynku. Dojście do obiektu utwardzone, wejście z poziomu terenu. Teren wokół budynku ogrodzony. Liczba sal chorych - 8 (3-osobowe). Etatowych łóżek 24 (10 pensjonariuszy leżących, 6 pensjonariuszy korzystających z wózków lub chodzików, 8 pensjonariuszy chodzących). Stan sanitarno -techniczny wszystkich gabinetów i pokoi łóżkowych jest zadowalający. Przeprowadzone w 20224 roku badania wody w kierunku Legionella nie wykazały skażenia.

Lecznictwo otwarte

Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Na terenie powiatu łęczyńskiego pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej funkcjonowało 38 podmiotów leczniczych, w których udzielane były ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

(przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnia, ambulatoria z izbą chorych, lecznice, zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady leczniczej oraz inne ambulatoria wykonujące świadczenia zdrowotne). Skontrolowano 28 podmiotów leczniczych, w tym 13 punktów szczepień. Wszystkie skontrolowane placówki lecznictwa otwartego były w dobrym stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym.

Nie wydano decyzji administracyjnych. Na podstawie przeprowadzonych w analizowanym okresie kontroli sanitarnych stan sanitarno – techniczny podmiotów oceniono jako dobry. Stan techniczny urządzeń w placówkach jako dobry. Obiekty wyposażane są w sprzęt nowej generacji, typowy dla zakresu prowadzonych w podmiocie świadczeń.

Podczas przeprowadzanych kontroli w punktach szczepień zwracano uwagę na:

- wdrażanie obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych,
- stan zaszczepienia dzieci i młodzieży,
- prawidłową gospodarkę szczepionkami (inventaryzacja, sprzęt używany do szczepień, daty ważności, sposób magazynowania i transportowania preparatów),
- prawidłowe opracowanie dokumentacji.

Ponadto przez cały rok prowadzono dystrybucję szczepionek oraz nadzór nad zachowaniem łańcucha chłodniczego oraz nad kartami uodpornienia.

Tabela. Stan sanitarny placówek lecznictwa otwartego

Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba obiektów według ewidencji na dzień 31.12.2023 r.	Liczba obiektów skontrolowanych ogółem	Liczba obiektów w złym stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym	Liczba skontrolowanych obiektów w złym stanie higieniczno-sanitarnym	Liczba skontrolowanych obiektów w złym stanie technicznym
Podmioty udzielające ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych	38	28	0	0	0

Działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe

W 2024 r. roku na terenie powiatu łęczyńskiego funkcjonowały 43 praktyki zawodowe indywidualne i grupowe prowadzące działalność leczniczą, tym ponad połowa (25) to gabinety stomatologiczne.

Skontrolowano 27 obiektów, wydano 3 decyzje administracyjne.

- Liczba obiektów w złym stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym - 2.
- Liczba obiektów w złym stanie higieniczno-sanitarnym – 1.
- Liczba obiektów w złym stanie technicznym – 0.

Przyczynami wszczęcia powyższych postępowań w 3 gabinetach stomatologicznych było stwierdzenie nieprawidłowości w zakresie:

- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego i sanitarno-higienicznego obiektu i jego wyposażenia w tym sprzętu medycznego;
- braku procedur higieniczno-sanitarnych oraz braku aktualizacji istniejących procedur higieniczno-sanitarnych;
- nieprzeprowadzenia dokumentacji potwierdzającej wykonywanie procesów dekontaminacji narzędzi medycznych wielokrotnego użytku;
- nieprzeprowadzenia kontroli sprawności autoklawu – test Bowie-Dicka - każdego dnia roboczego, w którym wykonywana jest sterylizacja jako pierwszy cykl autoklawu;

- nieprzewodzenia kontroli wewnętrznych w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych;
 - stosowania preparatów dezynfekcyjnych z nieaktualnymi datami ważności;
 - braku posiadania wymaganej informacji słownej i graficznej o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych;
 - niewłaściwego postępowania z odpadami medycznymi zakaźnymi o kodzie 180103* w zakresie ich magazynowania oraz oznakowania worków/pojemników;
 - niewłaściwego stanu pakietów sterylnych.
- Obowiązki wynikające z wydanych decyzji zostały wykonane.

Ponadto w 2024 roku w placówkach lecznictwa otwartego wydano 3 decyzje płatnicze.

Bieżąca czystość i porządek

W podmiotach wykonujących działalność leczniczą stwierdzono pomieszczenia utrzymane w należytym stanie sanitarnym.

We wszystkich placówkach sprzątanie odbywa się za pomocą mopów i wózków. Ilość mopów wystarczająca, dostosowana była do ilości pomieszczeń i rodzaju sprzątanym powierzchni. Sprzęt przechowywany prawidłowo. Po użyciu sprzęt wykorzystywany do sprzątania poddawany jest dekontaminacji. W stanie suchym przechowywany w pomieszczeniu porządkowym przeznaczonym do tego celu. Środki czystościowe i dezynfekcyjne zapewnione były w szerokim asortymencie, stosowane zamiennie, według zaleceń producentów, o szerokim spektrum działania. Procesy sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń były powierzone personelowi placówek.

Stan podmiotów leczniczych w zakresie dezynfekcji i sterylizacji na terenie powiatu łączyńskiego w 2024 roku

Dezynfekcja

Podobnie jak w latach ubiegłych w 2024r. w podmiotach leczniczych funkcjonujących na terenie powiatu łączyńskiego do dezynfekcji stosowano preparaty, które posiadały wpis do rejestru prowadzonego przez Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych oraz znak zgodności CE (znak bezpieczeństwa). Dobór preparatów uzależniony był od ich zastosowania tj. rodzaju powierzchni, stopnia zabrudzenia, możliwości organizacyjnych, kompatybilności ze środkiem dezynfekcyjnym. Procedury dezynfekcyjne stosowane były we wszystkich obszarach mających kontakt z materiałem organicznym. Stosowane preparaty dezynfekcyjne dobierano właściwie pod względem przeznaczenia i spektrum działania. Środki dezynfekcyjne stosowane w placówkach przygotowywane były przez osoby przeszkolone, wyposażone w środki ochrony indywidualnej. Środki dezynfekcyjne przechowywane były w zamkniętych szafach znajdujących się w pomieszczeniach porządkowych. Zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne dla potrzeb wszystkich podmiotów było wystarczające.

We wszystkich placówkach służby zdrowia opracowano i wdrożono procedury postępowania w zakresie mycia, dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego wielokrotnego użycia.

Wszystkie stanowiska do mycia i dezynfekcji rąk wyposażone były w umywalkę z bieżącą ciepłą i zimną wodą, dozownik z preparatem do dezynfekcji rąk, dozownik z płynnym mydłem, podajnik na ręczniki jednorazowego użytku oraz pojemnik na zużyte ręczniki. W przypadku wykonywania mycia i dezynfekcji narzędzi wielokrotnego użytku w gabinetach oprócz umywalk dodatkowo zainstalowane były zlewy.

Sposób przechowywania preparatów dezynfekcyjnych nie budził zastrzeżeń. Środki przechowywane były w oryginalnych opakowaniach w wyznaczonych do tego celu miejscach. Roztwory użytkowe preparatów dezynfekcyjnych sporządzano zgodnie z zaleceniem producentów w pojemnikach dostosowanych wielkością do rodzaju sprzętu, oznakowanych nazwą środka dezynfekcyjnego,

stężeniem, datą rozrobienia oraz podpisem osoby sporządzającej roztwór. Osoby przygotowujące roztwory preparatów dezynfekcyjnych stosowały środki ochrony osobistej tj. maski, rękawiczki, fartuchy.

Jedynie w jednym z gabinetów stomatologicznych stwierdzono stosowanie preparatów dezynfekcyjnych z nieaktualnymi datami ważności.

Sterylizacja

Na terenie powiatu łączyńskiego podstawową metodą sterylizacji w podmiotach działalności leczniczej od wielu lat jest sterylizacja parowa.

W Szpitalu Powiatowym w Łęcznej funkcjonuje Centralna Sterylizatornia, która wyposażona jest w 2 autoklawy parowe, 1 sterylizator niskotemperaturowy (tlenek etylenu).

Szpital Powiatowy w Łęcznej wykorzystuje sprzęt wielorazowego użytku, który poddawany jest dezynfekcji i myciu w oddziale, na którym został wykorzystany z wyłączeniem bloku operacyjnego, z którego brudne narzędzia transportowane są bezpośrednio do Centralnej Sterylizatorni i tam poddawane myciu wstępnemu i dezynfekcji właściwej, a następnie sterylizacji. Gabinety zabiegowe na oddziałach szpitala oraz poradni specjalistycznej wyposażone są w pojemniki na narzędzia z wkładem perforowanym. Roztwory robocze preparatów dezynfekcyjnych sporządzane są na bieżąco według opracowanego algorytmu procentowego i zaleceń producenta. Dezynfekcja właściwa prowadzona jest manualnie, prowadzony jest rejestr „Zlecenie wykonania sterylizacji parowej” dla każdego gabinetu zabiegowego. W trakcie przeprowadzonych kontroli stwierdzono właściwy dobór preparatów pod względem przeznaczenia i spektrum działania (Sekusept Aktiv, roztwór 1%, Anioxyde 1000 LD, gotowy roztwór do użycia). Po dezynfekcji narzędzia wielokrotnego użytku przenoszone są do Centralnej Sterylizatorni w specjalnie oznakowanych, wydzielonych, zamykanych pojemnikach wraz ze „Zleceniem” i poddawane sterylizacji. Pakiety sterylne oznakowane są naklejkami z datą sterylizacji oraz datą ważności, które po użyciu pakietu są wklejane do Księgi Zabiegów.

W przychodniach zdrowia funkcjonuje 10 autoklawów, w prywatnych gabinetach lekarskich – 22 autoklawy. Reasumując 32 placówki posiadają autoklawy. Wszystkie placówki prowadzące procesy sterylizacji zostały poinformowane o konieczności wdrożenia „Ogólnych wytycznych dla wszystkich podmiotów, wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia”. We wszystkich placówkach znajdują się stanowiska sterylizacji gabinetowej z zachowaniem ciągu technologicznego.

Placówki sterylizują materiał na własne potrzeby w autoklawach parowych zgodnie z obowiązującymi parametrami. Procesy sterylizacji parowej monitorowane są wskaźnikami fizycznymi, chemicznymi i okresowo biologicznymi wyniki odnotowywane są w rejestrze. Materiał przeznaczony do sterylizacji pakowany jest w rękawy foliowo-papierowe zamykane zgrzewarką, torebki foliowo-papierowe. Materiał i sprzęt po sterylizacji oznakowany datą sterylizacji i datą ważności lub przynajmniej jedną z tych dat.

W placówkach oprócz sprzętu wielorazowego użytku stosowany jest sprzęt jednorazowy (ilość wystarczająca). W żadnej placówce służby zdrowia na terenie powiatu łączyńskiego nie deklarowano wykonywania resterylizacji sprzętu jednorazowego użytku.

W placówkach leczenia otwartego, nie posiadających autoklawów parowych sterylizację narzędzi medycznych wielokrotnego użycia przeprowadzano w centralnych sterylizatoriach szpitali zgodnie z zawartą umową.

Działalność szpitalnych zespołów i komitetów ds. zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych.

Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych wykonuje swoje obowiązki na podstawie przepisów prawa oraz regulaminów i zarządzeń wewnętrznych obowiązujących w SPZOZ w Łęcznej, głównie na podstawie

Regulaminu Pracy Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych wprowadzonego Zarządzeniem Dyrektora Nr 41/2021 z dnia 08.06.2021r. Ujęte są w nim m. in. zadania zespołu, uprawnienia, metody działania oraz nadzór na ich realizacją.

W Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Łęcznej w 2024 roku przeprowadzono 23 szkolenia wewnętrzne z zakresu zapobiegania zakażeniom szpitalnym oraz 7 szkoleń zewnętrznych dla członków Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych.

Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych przeprowadził kontrole wewnętrzne na podstawie opracowanej procedury P-SE/SP-11 „Kontrola wewnętrzna w obszarze profilaktyki zakażeń szpitalnych” z dnia 23.02.2022 roku. Przeprowadzono 170 kontroli wewnętrznych, w zakresie profilaktyki zakażeń szpitalnych. Łącznie wykonano 416 badań czystości bakteriologicznej pomieszczeń oraz przeprowadzono 72 wymazy z rąk personelu. Trzy razy pobrano wodę do badań w kierunku *Legionella* sp. - wyniki nie wykazały skażenia wody.

W 2024 roku wykonywano badania przesiewowe we wszystkich oddziałach szpitalnych w kierunku CPE wg procedury „Badania przesiewowe oraz postępowanie w przypadku identyfikacji szczepów *Enterobacteriaceae* produkujących karbapenemazy (CPE). Łącznie wykonano 3332 badań. W przypadku stwierdzenia u pacjenta w/w patogenu alarmowego wdrażany jest reżim sanitarny i izolacja pacjenta. Lekarzowi przekazywane są informacje dla pacjenta (pisemny Informator NPOA) zawierające zalecenia postępowania celem przekazania pacjentowi i rodzinie.

W 2024 roku w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Łęcznej zarejestrowano 3 ogniska epidemiczne:

- 1 ognisko na Oddziale Chorób Wewnętrznych - *Klebsiella pneumoniae* KPC (+);
- 1 ognisko na Oddziale Gastroenterologicznym- Wirus SARS CoV-2;
- 1 ognisko na Oddziale Medycyny Paliatywnej – Wirus SARS CoV-2;

Ogniska epidemiczne opracowywane są przez ZKZSz SPZOZ w Łęcznej wg Procedury „Postępowanie w przypadku wystąpienia szpitalnych ognisk epidemicznych” - P-SE/SP – 17, Wydanie 3 z 22.02.2022r. Przesłano raport wstępny i końcowy.

W oddziałach szpitalnych, w których wystąpiły ogniska epidemiczne, pracownicy Pionu Epidemiologii przeprowadzili 1 kontrolę sanitarną. Nie wydano decyzji administracyjnych.

Podsumowanie

- Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że podmioty lecznicze, za wyjątkiem 3 obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości opisane w powyższych punktach, utrzymane są w należyтым stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym. Stwierdzono wystarczające ilości środków dezynfekcyjnych oraz środków ochrony indywidualnej.
- W podmiotach wykonujących działalność leczniczą z wykorzystaniem sprzętu wielorazowego użycia, sterylizacja przeprowadzana jest głównie we własnym zakresie, bądź są zawarte umowy na świadczenie usług sterylizacyjnych z podmiotami zewnętrznymi. W kontrolowanych gabinetach stomatologicznych procesy sterylizacji monitorowane są wskaźnikami biologicznymi, chemicznymi i fizycznymi, a ich wyniki są zapisywane w rejestrze.
- W podmiotach leczniczych są opracowane, wdrożone oraz nadzorowane procedury sanitarno-higieniczne. Pracownicy zostali zapoznani z procedurami, co zostało potwierdzone podpisem.
- Gromadzenie, transport, usuwanie i unieszkodliwianie odpadów stałych odbywa się zgodnie z opracowanymi i zatwierdzonymi przez kierowników placówek procedurami postępowania z odpadami medycznymi. Wytwarzane odpady zbierane są selektywnie w miejscu ich powstawania z podziałem na odpady zakaźne i pozostałe. Poszczególne placówki posiadają podpisaną umowę na wywóz i utylizację odpadów z firmami unieszkodliwiającymi odpady medyczne.

Zaopatrzenie szpitali w wodę zimną i ciepłą
Postępowanie z odpadami medycznymi w szpitalach
Pralnictwo i gospodarka bielizną szpitalną
Prosektoria i kostnice

Zaopatrzenie szpitali w wodę zimną, ciepłą

Szpital Powiatowy w Łęcznej którego organem prowadzącym jest SPZOZ zaopatrywany jest w wodę z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Łęczna, wodociąg pod stałym nadzorem PPIS w Łęcznej. W 2024r. na WZZ Łęczna nie prowadzono postępowania administracyjnego w sprawie jakości wody.

Nadzór nad jakością wody ciepłej w kierunku występowania pałeczek Legionella sp. w obiektach użyteczności publicznej, w tym w podmiotach leczniczych

W ramach sprawowanego nadzoru nad jakością wody ciepłej w kierunku występowania pałeczek Legionella sp. w obiektach użyteczności publicznej w tym również w podmiotach leczniczych zaplanowano do poboru 16 próbek wody, wszystkie zaplanowane próbki wody zostały pobrane tj.:

- SPZOZ Łęczna Szpital Powiatowy w Łęcznej, ul. Krasnystawska 52, 21-010 Łęczna (9 próbek),
- Stacja Dializ w Łęcznej, ul. Krasnystawska 52, 21-010 Łęczna (2 próbki)
- Zakład Leczniczy w Ludwikowie, 21-077 Spiczyn (4 próbki),
- Pływalnia w Szkole Podstawowej Nr 2 w Łęcznej, ul. Szkolna 53, 21-010 Łęczna (1 próbka).

We wszystkich pobranych próbkach z nadzoru nie stwierdzono przekroczeń, nie było prowadzone postępowanie administracyjne.

Tabela . Nadzór nad jakością wody ciepłej - działalność nadzorowa

Rodzaj obiektów	Ilość obiektów, w których wyk. badania wody ciepłej	Ilość obiektów, w których stwierdzono przekroczenia	Ilość pobranych prób	Ilość prób zakwestionowanych (powyżej 100 jtk w 100 ml wody)	Stopień skażenia		
					średnie	wysokie	bardzo wysokie
Szpitale	1	0	9	0	0	0	0
Inne podmioty lecznicze	1	0	2	0	0	0	0
Zakłady opiekuńczo - lecznicze	1	0	4	0	0	0	0
Sanatoria	0	0	0	0	0	0	0
Domy pomocy społecznej	0	0	0	0	0	0	0
Pływalnie kryte (natryski)	1	0	1	0	0	0	0
Hotele	0	0	0	0	0	0	0
Inne*	0	0	0	0	0	0	0
Akademiki, bursy, internaty	0	0	0	0	0	0	0
Razem	4	0	16	0	0	0	0

* Inne podmioty lecznicze: Stacja dializ w Łęcznej

Postępowanie z odpadami medycznymi w szpitalach

Gospodarka odpadami medycznymi stanowi jeden z głównych elementów kontrolowanych w Szpitalu Powiatowym SPZOZ w Łęcznej. Nadzór sanitarny odbywa się zgodnie z zapisami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975).

Tabela. Kontrole– postępowanie z odpadami medycznymi

Liczba obiektów objętych nadzorem sanitarnym	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli/rekontroli	Liczba obiektów ze złym stanem		
			higieniczno-sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno-sanitarnym	tylko technicznym
Szpital	1	1/0	0	0	0
w tym szpital	0	0	0	0	0
w tym szpital	0	0	0	0	0
uzdrowiskowe	0	0	0	0	0
Inne placówki	0	0	0	0	0

SPZOZ w Łęcznej Szpital Powiatowy w Łęcznej posiada opracowaną i wdrożoną procedurę postępowania z odpadami medycznymi oraz instrukcję selektywnej zbiórki odpadów medycznych w miejscu powstawania. Odpady medyczne powstające w poszczególnych oddziałach szpitalnych czasowo składowane są w brudownikach (żółte, twarłoscienne, zamykane pojemniki), a następnie transportowane do pomieszczenia magazynowego przeznaczonego wyłącznie do gromadzenia odpadów medycznych. Drzwi pomieszczenia oznakowane znakiem ostrzegawczym przed skażeniem biologicznym i zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych. Ściany, podłogi wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych, umożliwiających dezynfekcję – glazura, terakota. W podłodze – kratka ściekowa. Pomieszczenie posiada drzwi wejściowe bez progu co zapewnia swobodny wjazd i wyjazd środków transportu wewnętrznego. W pomieszczeniu znajduje się waga. Prowadzona jest ewidencja przyjętych do magazynu odpadów z podziałem na poszczególne oddziały szpitala. Przed pomieszczeniem wydzielony przedsionek z punktem wodnym, wyposażenie pełne – umywalka z ciepłą i zimną wodą, dozownik z mydłem, dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym, podajnik na ręczniki jednorazowego użytku, pojemnik pedałowaty na zużyte ręczniki jednorazowego użytku oraz środki ochrony indywidualnej (fartuchy jednorazowe, rękawiczki). Odpady medyczne o kodzie 180103* gromadzone są w oznakowanych pojemnikach zamykanych. W pomieszczeniu składowane są również odpady o kodzie 180102, które przechowywane są w wydzielonym, oznakowanym urządzeniu chłodniczym. Pojemniki, urządzenie chłodnicze utrzymywane są na bieżąco w czystości. Po każdorazowym odbiorze odpadów medycznych pomieszczenie i urządzenie poddawane są dezynfekcji i myciu. Do transportu wewnętrznego odpadów medycznych z miejsca ich powstawania do miejsca magazynowania używa się wózków, przeznaczonych wyłącznie do tego celu. W Dziale Logistyki Szpitalnej znajduje się pomieszczenie przeznaczone do dezynfekcji, mycia i przechowywania środków transportu. Pomieszczenie składa się z wydzielonej części do mycia, pomieszczenia czystego i śluzu. W pomieszczeniu ściany i podłogi wykonane są z materiałów gładkich, łatwozmywalnych, umożliwiających dezynfekcję – glazura, terakota. Dostęp do bieżącej wody ciepłej i zimnej. Punkt wodny znajdujący się w śluzie wyposażony w dozownik z mydłem, dozownik ze środkiem do dezynfekcji, podajnik ręczników jednorazowego użytku oraz pojemnik na zużyte ręczniki. Pomieszczenie do mycia wyposażone w kratkę ściekową. Nieprawidłowości w toku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono.

Pralnictwo i gospodarka bielizną szpitalną

Postępowanie z bielizną szpitalną w podmiotach świadczących usługi medyczne stanowi ważne ogniwo higieny szpitalnej, dlatego też czynności związane zarówno z gospodarką czystą jak i brudną

bielizną, w tym dystrybucja i proces prania poddawane są ocenie sanitarnej podczas przeprowadzanych przez pracowników Inspekcji Sanitarnej kontroli. Usługa prania bielizny zlecana była firmom zewnętrznym.

We wszystkich skontrolowanych **podmiotach leczniczych udzielających ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych** bielizna związana ze udzielaniem usług medycznych jest jednorazowego użycia. Do pralni przekazywana jest tylko odzież ochronna personelu medycznego. Kontrolowane placówki posiadają zawarte umowy z podmiotami:

- Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 4, ul. Jaczewskiego 8, 20-954 Lublin,
- Pralnia „Raz-Dwa-Trzy” Al. Jana Pawła II 99, 21-010 Łęczna,
- Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Jaszczowie Pralnia Przemysłowa, Jaszczów 211B, 21-020 Milejów,
- Pralnia „Niagara” Anna Gryka ul. Krochmalna 22A, 20-401 Lublin,
- P.U.H „SUPER OLA” Hanc Robert ul. Chełmska 26, 22-150 Wierzbica.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania z bielizną czystą, brudną. Bielizna brudna w kontrolowanych podmiotach leczniczych gromadzona jest w zamykanych, oznakowanych, plastikowych pojemnikach, wyłożonych workami foliowymi. Pojemniki znajdują się w pomieszczeniach szatni lub w brudownikach. Transport bielizny brudnej (odzież ochronna) odbywa się samochodem pralni. Bielizna czysta (fartuchy) przechowywana jest w wydzielonych, oznakowanych szafach w workach foliowych. W toku przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

W kontrolowanych **podmiotach leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych** (Szpital Powiatowy SPZOZ w Łęcznej, Zakład Opiekuńczo – Leczniczy w Łęcznej, Zakład Leczniczy Ludwików) są opracowane i wdrożone procedury postępowania z bielizną brudną, czystą. Bielizna brudna usuwana jest bezpośrednio przy łóżku pacjenta przez personel medyczny do worka foliowego zawieszzonego na stelażu z pokrywą. Worki po napełnieniu do 2/3 objętości i dokładnym zamknięciu oraz dołączeniu do niego kartki z zaznaczeniem znajdującego się wewnątrz asortymentu oraz określeniu oddziału, z którego pochodzi, czasowo składowane są w pomieszczeniach brudowników na poszczególnych oddziałach, w wydzielonych zamykanych plastikowych pojemnikach z pokrywą, a następnie transportowana do magazynu bielizny brudnej. Brudowniki, stelaże oraz pojemniki są myte i dezynfekowane każdorazowo po zabraniu bielizny brudnej. W zbiorczym magazynie bielizny brudnej ściany, podłoga wykonane z materiałów zmywalnych nadających się do mycia i dezynfekcji. Pomieszczenie jest zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych (zamykane na klucz), wyposażone w podest zmywalny, regał ażurowy, wagę oraz dozownik z preparatem do dezynfekcji rąk. Na zewnątrz magazynu znajduje się rampa załadownicza, którą zabierana jest bielizna brudna (Szpital Powiatowy SPZOZ w Łęcznej, ZOL w Łęcznej).

Bielizna czysta składowana jest w magazynie bielizny czystej wyposażonym w regały ze stali nierdzewnej na których w workach foliowych przechowywana jest bielizna. Ponadto w poszczególnych oddziałach (Szpital Powiatowy SPZOZ w Łęcznej, ZOL w Łęcznej) znajdują się podręczne magazyny bielizny czystej na bieżące potrzeby (ZL Ludwików - wydzielona szafa na korytarzu). Bielizna ułożona na półkach wg asortymentu. Bielizna czysta przywożona z pralni zapakowana jest w worki foliowe. Szafy na czystą bieliznę przed ich ponownym napełnieniem są myte i dezynfekowane. W toku przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

Tabela. Postępowanie z bielizną

	wg ewidencji	zagadnienie skontrolowane w 2024r.	liczba obiektów , w których stwierdzono nieprawidłowości (dot. postępowania z bielizną szpitalną)	liczba wydanych decyzji (dot. postępowania z bielizną szpitalną)	liczba decyzji wykonanych w 2024r. (dot. postępowania z bielizną szpitalną)	liczba decyzji nadal obowiązujących (termin wykonania zaleceń) (dot. postępowania z bielizną szpitalną)

Szpital	1	1	0	0	0	0
szpital jednostkowe	0	0	0	0	0	0
szpital uzdrowiskowe	0	0	0	0	0	0
Zakłady opiekuńczo- lecnicze	2	2	0	0	0	0
Zakłady pielęgnacyjno- opiekuńcze	1	1	0	0	0	0
Zakłady rehabilitacji lecniczej	1	1	0	0	0	0
Sanatoria	0	0	0	0	0	0
Hospicja	0	0	0	0	0	0
inne wg druku MZ – 46 poz.9)	1	1	0	0	0	0
Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice	19	19	1	1	1	0
Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne	0	0	0	0	0	0
ambulatoryjne Zakłady rehabilitacji lecniczej	2	2	0	0	0	0
Działalność lecnicza wykonywana przez praktykę zawodową	0	0	0	0	0	0

Tabela. Kontrole - Postępowanie z bielizną

Liczba obiektów objętych nadzorem sanitarnym	Liczba obiektów skontrolowanych w zakresie postępowania z bielizną	Liczba przeprowadzonych kontroli/rekontroli	Liczba obiektów ze złym stanem		
			higieniczno- sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno- sanitarnym	tylko technicznym
Szpital	1	1/0	0	0	0
w tym szpital jednostkowe	0	0	0	0	0
w tym szpital uzdrowiskowe	0	0	0	0	0
Inne placówki	0	0	0	0	0

W 2024r. PSSE w Łęcznej przeprowadziła kontrolę w Zakładzie Aktywności Zawodowej Pralnia Przemysłowa w Jaszczowie. Pralnia świadczy usługi pralnicze dla Szpitala Powiatowego SPZOZ w Łęcznej. Obiekt posiada barierę higieniczną, która zapewnia całkowite wyeliminowanie stykania się bielizny czystej z brudną, środków transportu do przewozu bielizny czystej i brudnej oraz pracowników z tych dwóch stref. Bielizna brudna dostarczana jest do pralni na stronę brudną (wydzielone oznakowane wejście) specjalistycznym samochodem należącym do pralni. Strona brudna obejmuje: pomieszczenie przyjmowania i segregacji bielizny brudnej, pomieszczenie składowania środków piorących wraz z pompami dozującymi i zapasem tych środków, pomieszczenie załadunku bielizny brudnej do pralni przelotowych (3 szt.), pomieszczenie do mycia i dezynfekcji wózków, wyposażone w drzwi wejściowe po stronie brudnej i wyjściowe po stronie czystej oraz zaplecze sanitarne dla pra-

cowników strefy brudnej. Wszystkie pomieszczenia w strefie brudnej mają ściany, podłogi gładkie, łatwo zmywalne, wykończone materiałami umożliwiającymi mycie i dezynfekcję. Poędzy strefą brudną i czystą znajduje się szluz, która składa się z pomieszczenia brudnego z oznakowanym zamkniętym pojemnikiem na brudną odzież i zużyte środki ochrony osobistej, pomieszczenia higieniczno – sanitarnego wyposażonego w umywalkę, natrysk oraz pomieszczenia czystego z szafką na odzież i środki ochrony osobistej.

W skład strony czystej wchodzi stanowiska: wyładunku z pralnic, suszenia (3 suszarki), wykańczania: – maglowanie: 2 maglownice, - prasowanie: 1 stanowisko oraz pomieszczenie foliowania, magazynowania i wydawania białizny czystej (odrębne wejście).

Proces prania w przelotowych pralnicach odbywa się automatycznie (sterowniki programowalne), wyjęcie prania po stronie czystej niemożliwe jest bez pełnego wykonania cyklu prania. Ukończenie procesu prania sygnalizowane jest po stronie czystej sygnałem dźwiękowym. Prowadzona jest wizualna kontrola jakości wypranej białizny. Białizna niespełniająca norm jakości (zabrudzenia, plamy itp.) jest separowana i kierowana do powtórnej prania. Białizna czyta wydawana jest na bieżąco, magazynowanie nie trwa dłużej niż 24 godziny. Wydanie białizny czystej do środka transportu pralni następuje przez strefę wydawania. Kontrolowany obiekt posiada opracowaną procedurę, która określa zasady przyjmowania, przechowywania brudnej białizny szpitalnej, technologię prania z dezynfekcją, transport białizny (pojemniki, wózki, samochód do transportu) oraz zadania personelu zatrudnionego w pralni.

W ramach kontroli wewnętrznej w obszarze profilaktyki zakażeń szpitalnych prowadzonej przez inspektora ds. epidemiologiczno – sanitarnych Szpitala Powiatowego SPZOZ w Łęcznej prowadzona jest kontrola pomiotu świadczącego usługi pralnicze białizny szpitalnej dla jednostek SPZOZ w Łęcznej. Kontrola obejmowała sposób postępowania z praniem dostarczonym i zabieranym z SPZOZ w Łęcznej, środek transportu białizny czystej i brudnej oraz pobrane zostały wymazy czystościowe z dostarczanego asortymentu - nieprawidłowości nie stwierdzono, wyniki badań wymazów prawidłowe (brak wzrostu).

Prosektoria i kostnice

Postępowanie ze zwłokami w szpitalach

	wg ewidencji	zagadnienie skontrolowane w 2024r.	liczba obiektów , w których stwierdzono nieprawidłowości (dot. postępowania ze zwłokami)	liczba wydanych decyzji (dot. postępowania ze zwłokami)	liczba decyzji wykonanych w 2024r. (dot. postępowania ze zwłokami)	liczba decyzji nadal obowiązujących (termin wykonania zaleceń) (dot. postępowania ze zwłokami)
Szpital	1	0	0	0	0	0
szpital	0	0	0	0	0	0
szpital	0	0	0	0	0	0
szpital	0	0	0	0	0	0
szpital	0	0	0	0	0	0
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	2	0	0	0	0	0
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	1	0	0	0	0	0
Sanatoria	0	0	0	0	0	0
Hospicja	0	0	0	0	0	0

Postępowanie ze zwłokami osób zmarłych w szpitalu prowadzone jest zgodnie z wewnętrzną opracowaną procedurą. Procedura obowiązuje pracowników szpitala biorących udział w postępowaniu w przypadku zgonu pacjenta. Zwłoki osób zmarłych w szpitalu przechowywane są w pomieszczeniach

pro morte na wyznaczonych oddziałach, służących do przechowywania zwłok przez 2 godziny po stwierdzeniu zgonu oraz w pomieszczeniu chłodni (4 stanowiska). Zwłoki osób zmarłych zabezpieczane są w worki na oddziałach szpitalnych przez upoważniony do tego personel, a następnie transportowane do pomieszczenia pro morte. W przypadku braku miejsca w pomieszczeniach pro morte zwłoki pozostają na oddziale, w wyznaczonej Sali z zachowaniem godności i poszanowania. W przypadku braku miejsca w chłodni szpitalnej zwłoki przekazywane są do chłodni zewnętrznej należącej do Domu Przedpogrzebowego p. Kamil Beczkalski – zgodnie z zawartą umową.

Pomieszczenie chłodni obsługiwane jest przez pracownika Działu Logistyki, który jednocześnie jest odpowiedzialny za transport zwłok z oddziałów szpitalnych do chłodni oraz wydawanie zwłok podmiotom upoważnionym do ich pochowania. Transport zwłok do chłodni odbywa się przy użyciu wózka przeznaczonego tylko do tego celu o zamkniętej przestrzeni ładunkowej i wykonanego ze stali nierdzewnej. Wózek jest myty i dezynfekowany po każdym transporcie w wyznaczonym pomieszczeniu. W pomieszczeniu podłoga i ściany gładkie, łatwo zmywalne odporne na zabiegi mycia i dezynfekcji, w podłodze kratka ściekowa, na stanie zlew oraz punkt do higienicznego mycia rąk z pełnym wyposażeniem. Pomieszczenie chłodni po każdorazowym wydaniu zwłok jest dezynfekowane i myte.

W Szpitalu Powiatowym SPZOZ w Łęcznej brak jest w strukturach organizacyjnych prosektorium.

Postępowanie ze zwłokami osób zmarłych w Zakładzie Leczniczym w Ludwikowie reguluje procedura z dn. 20.04.2023r. obowiązująca pracowników biorących udział w postępowaniu w przypadku zgonu pacjenta. W procedurze zawarto informacje dotyczące postępowania z ciałem osoby zmarłej, toalety pośmiertnej, przekazania ciała do sali pro morte oraz dezynfekcji łóżka po osobie zmarłej. Zwłoki osób zmarłych w zakładzie leczniczym przechowywane są w pomieszczeniu pro morte a następnie odbierane przez wskazany przez rodzinę zakład świadczący usługi pogrzebowe. W toku przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2024r. nie przeprowadzono kontroli sanitarnych obejmujących swoim zakresem postępowanie ze zwłokami. Kontrole obejmujące w/w zakres zaplanowana są w 2025r.

Nadzór nad jakością wody ciepłej

W roku 2024 Inspekcja Sanitarna powiatu łęczyńskiego kontynuowała nadzór nad jakością wody ciepłej pod kątem obecności bakterii Legionella sp. zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. PSSE w Łęcznej prowadzi ewidencję placówek, które podlegają kontroli wewnętrznej wody ciepłej w kierunku oznaczenia Legionella sp. W ewidencji znajduje się 59 obiektów.

W ramach sprawowanego nadzoru nad jakością wody ciepłej w kierunku występowania pałeczek Legionella sp. zaplanowano do poboru 21 próbek wody, wszystkie zaplanowane próbki wody zostały pobrane tj.:

- Szpital Powiatowy w Łęcznej, ul. Krasnystawska 52 - (9 próbek);
- Stacja Dializ w Łęcznej, ul. Krasnystawska 52 - (2 próbki),
- Zakład Leczniczy w Ludwikowie, Ludwików 11 A, gm. Spiczyn - (4 próbki);
- Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy „Nadzieja” w Ciechankach, gm. Łęczna-(4 próbki);
- Basen kąpielowy w Szkole Podstawowej Nr 2 w Łęcznej – łazienka natrysk- (1 próbka) oraz woda wprowadzona do niecki z systemu cyrkulacji - (1 próbka).

W wyniku przeprowadzonych badań potwierdzono że skażenie wody bakterią Legionella sp. nie wystąpiło.

PPIS w Łęcznej informował pisemnie (wysyłano pisma oraz dokonywano wpisu w protokole z kontroli sanitarnej) o obowiązku wykonywania badań wody ciepłej użytkowej w kierunku oznaczenia Legionella sp. w ramach kontroli wewnętrznej. Także w wydanych ocenach wody informowano obiekty o terminie kolejnego badania wody.

Wszystkie obiekty które podlegały kontroli wewnętrznej wody ciepłej w kierunku oznaczenia Legionella sp. w 2024r. wykonały badania tj. 39 obiektów. Pozostałe 16 obiektów nie wykonywało w analizowanym okresie badań wody ciepłej (posiada aktualną ocenę wody).

W oparciu o otrzymane sprawozdania z badania wody ciepłej w żadnym obiekcie nie stwierdzono przekroczeń, nie prowadzono zatem postępowania administracyjnego.

W 2024r. wydano 51 ocen jakości wody ciepłej ze wskazaniem następnego terminu poboru wody. PPIS w Łęcznej przypominał o konieczności monitorowania temperatury ciepłej wody użytkowej w wewnętrznej instalacji wodociągowej oraz o prowadzeniu rejestru przeprowadzanych dezynfekcji termicznej wody, pomiaru temperatury wody ciepłej w poszczególnych punktach.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęcznej w wydanych ocenach wody poinformował, że kolejne badanie w zakresie parametru Legionella sp. należy wykonać zgodnie z tabelą część B załącznika nr 5 w/w rozporządzenia.

W roku 2024r na terenie powiatu łęczyńskiego nie zarejestrowano zachorowania na legionelozę.

Gospodarka odpadami medycznymi w podmiotach leczniczych

Nadzór nad gospodarką odpadami medycznymi w podmiotach leczniczych na terenie powiatu łęczyńskiego sprawuje stanowisko Higieny Komunalnej, obejmuje nadzorem 28 obiektów służby zdrowia (SPZOZ w Łęcznej Szpital Powiatowy– 1, ZOL- 3, ZPO-1, Zakłady Rehabilitacji Leczniczej- 3, Stacja Dializ-1, Przychodnie, Ośrodki Zdrowia- 19). W 2024r. skontrolowano 27 obiektów służby zdrowia, wykonano 27 kontroli.

Tabela. Postępowanie z odpadami medycznymi

	wg ewidencji	zagadnienie skontrolowane w 2024r.	liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości (dot. gospodarki odpadami)	liczba wydanych decyzji (dot. gospodarki odpadami)	liczba decyzji wykonanych w 2024r. (dot. gospodarki odpadami)	liczba decyzji nadal obowiązujących (termin wykonania zaleceń) (dot. gospodarki odpadami)
Szpitala	1	1	0	0	0	0
szpitale jednodniowe	0	0	0	0	0	0
szpitale uzdrowiskowe	0	0	0	0	0	0
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	2	2	0	0	0	0
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	1	1	0	0	0	0
Zakłady rehabilitacji leczniczej	0	0	0	0	0	0
Sanatoria	0	0	0	0	0	0
Hospicja	0	0	0	0	0	0
inne wg druku MZ – 46 poz.9)	1	1	0	0	0	0
Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice	19	19	0	0	0	0
Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne	0	0	0	0	0	0

ambulatoryjne Zakłady rehabilitacji leczniczej	3	3	0	0	0	0
Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową	0	0	0	0	0	0

W 2024r. w wyniku przeprowadzonych w podmiotach leczniczych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących gospodarki odpadami medycznymi. Nie wszczynano postępowania administracyjnego, nie wydawano decyzji nakazowych z terminem usunięcia nieprawidłowości. Nie nakładano mandatów.

Wszystkie podmioty lecznicze posiadają zawarte umowy na odbiór i unieszkodliwianie odpadów medycznych. Na terenie Powiatu Łęczyńskiego usługi świadczą firmy:

- UTYLIMED Sp. z o.o. Lublin,
- REMONDIS MEDISON Sp. z o.o. Dąbrowa Górnicza,
- REMONDIS MEDISON Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie,
- PHU Grzegorz Lipowicz Kajetanówka, Świdnik,
- RAF-EKOLOGIA Sp. z o.o. Jedlicze.

Zastrzeżeń do używanych środków transportu nie stwierdzono.

W nadzorowanych podmiotach leczniczych gromadzenie, transport, usuwanie oraz unieszkodliwianie odpadów stałych odbywają się zgodnie z opracowanymi i zatwierdzonymi przez kierowników placówek procedurami postępowania z odpadami medycznymi. Wytwarzane odpady zbierane są selektywnie w miejscu ich powstawania z podziałem na odpady zakaźne i pozostałe. Odpady medyczne gromadzone są w workach koloru czerwonego lub pojemnikach twardościennych (odpady o ostrych końcówkach). Worki, pojemniki po napełnieniu 2/3 objętości są zamykane i przekazywane do miejsca składowania. W 27 obiektach w toku przeprowadzonych kontroli stwierdzono prawidłowe oznakowanie worków, pojemników, tj. kod odpadów medycznych, nazwa wytwórcy, numer REGON, numer księgi rejestrowej wraz z podaniem organu rejestrowego, data i godzina otwarcia – rozpoczęcia użytkowania, data i godzina zamknięcia, nieprawidłowości nie stwierdzono. We wszystkich skontrolowanych podmiotach leczniczych odpady medyczne przetrzymywane są w wydzielonych pomieszczeniach wyposażonych w oznakowane urządzenia chłodnicze służące wyłącznie do tego celu. Placówki prowadzą na bieżąco monitoring temperatury w urządzeniach, rejestr dezynfekcji, mycia po każdorazowym odbiorze odpadów. W pomieszczeniach służących do przechowywania odpadów znajdują się punkty wodne z pełnym wyposażeniem (umywalka z ciepłą i zimną wodą, dozowniki na mydło, środek dezynfekcyjny, ręczniki jednorazowego użytku). Pomieszczenia oznakowane znakiem ostrzegawczym przed skażeniem biologicznym i zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych. W czasie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono przekroczenia czasu magazynowania odpadów tj. 72 godz. na stanowisku pracy (w temp. do 18°C) lub 30 dni (w temp. do 10°C).

III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W 2024 roku na terenie powiatu łęczyńskiego stanowisko Higieny Komunalnej objęło nadzorem 316 obiektów w tym:

- 264 obiekty użyteczności publicznej,
- 27 obiekty służby zdrowia,
- 25 wodociągi (18 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia + 7 wodociągi lokalne).

Ogółem w 2024 roku w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego skontrolowano 138 obiektów co stanowi 44% wszystkich obiektów zewidencjonowanych. Łącznie przeprowadzono 199 kontroli.

Domy Pomocy Społecznej i inne jednostki

Pod nadzorem PSSE w Łęcznej brak jest Domów Pomocy Społecznej, natomiast objęto nadzorem 6 innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz 1 placówkę zapewniającą całodobową opiekę (Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Jaszczowie). W 2024 roku skontrolowano 1 obiekt, wykonano 1 kontrolę. Obiekt w dobrym stanie sanitarnym i sanitarno- technicznym. W 2024r. w tej grupie obiektów nie wydano decyzji administracyjnych.

Obiekty hotelarskie

Pod nadzorem PSSE w Łęcznej nie znajdują się: 1 hotel, 3 schroniska młodzieżowe, schroniska, pola biwakowe oraz 24 inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie – agroturystyka.

W 2024r. skontrolowano 1 obiekt (pole namiotowe), stan sanitarny i sanitarno-techniczny dobry, wykonano 1 kontrolę, nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2024r. skontrolowano 9 obiektów agroturystycznych, wykonano 9 kontroli. W nadzorowanych placówkach nie stwierdzono zaniedbań w utrzymaniu bieżącej czystości oraz w zakresie stanu sanitarno-technicznego. Nie wydano decyzji administracyjnych.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu

W ewidencji stanowiska Higieny Komunalnej PSSE w Łęcznej znajduje się:

- 56 zakładów fryzjerskich
- 59 zakładów kosmetycznych
- 2 zakłady tatuażu
- 9 zakładów odnowy biologicznej
- 6 innych zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z ww. usług

W 2024r. skontrolowano 35 zakładów fryzjerskich, 14 obiektów zakładów kosmetycznych, 5 zakładów odnowy biologicznej oraz 3 inne zakłady. Łącznie wykonano 57 kontroli w tej grupie obiektów. Wszystkie obiekty były w dobrym stanie sanitarno – technicznym. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Nie wydano decyzji administracyjnych.

Zakres przeprowadzonych kontroli: sprawdzenie stanu sanitarnego obiektu, zachowania reżimu sanitarnego podczas świadczenia usług, sposobu przeprowadzania dezynfekcji i sterylizacji stosowanych narzędzi, umowy na sterylizację, sposobu postępowania z odpadami komunalnymi, bielizną czystą i brudną, ilości środków do utrzymania czystości i dezynfekcji, sposób przechowywania sprzętu porządkowego, stosowania środków ochrony osobistej oraz ocena wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi.

W kontrolowanych zakładach w sposób prawidłowy prowadzone są zabiegi mycia i dezynfekcji oraz sterylizacji narzędzi, nie stwierdzono nieprawidłowości w gospodarowaniu odpadami. W nadzorowanych placówkach nie stwierdzono zaniedbań w utrzymaniu bieżącej czystości oraz w zakresie stanu sanitarno-technicznego.

Ponadto w 2024 r. PPIS w Łęcznej pozytywnie zaopiniował 2 procedury opracowane przez właścicieli zakładów kosmetycznych zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. Procedury zawierały zagadnienia dotyczące przestrzegania zasad higieny przy świadczeniu usług, dezynfekcji, myciu narzędzi wielokrotnego użytku, postępowania z bielizną czystą i brudną, postępowania z odpadami.

Dworce autobusowe

W ewidencji znajduje się 1 dworzec autobusowy w Łęcznej. W 2024r. obiekt nie został zaplanowany do kontroli. Ostatnia kontrola przeprowadzona w 2023 roku nie wykazała nieprawidłowości.

Piaskownice

W 2024 roku skontrolowano 4 z 9 będących pod nadzorem PSSE w Łęcznej zarządców piaskownic (przeprowadzono 4 kontrole, skontrolowano 31 piaskownic). Obiekty w dobrym stanie sanitarnym i sanitarno – technicznym. W tej grupie obiektów nie wydano decyzji administracyjnych.

Cmentarze, domy przedpogrzebowe, zakłady usług pogrzebowych

Pod nadzorem PSSE w Łęcznej nie znajduje się 14 cmentarzy, 4 domy przedpogrzebowe oraz 3 zakłady usług pogrzebowych.

W 2024r. cmentarze i usługi pogrzebowe nie zostały zaplanowane do kontroli. Skontrolowano natomiast 2 domy przedpogrzebowe. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Nie prowadzono postępowania administracyjnego.

Zakres przeprowadzonych kontroli: sprawdzenie stanu sanitarnego obiektu, sposobu postępowania ze zwłokami osób zmarłych – chłodnie, stosowanie środków ochrony osobistej, sposobu postępowania z wytwarzanymi odpadami, umowy na odbiór wytwarzanych odpadów, ilości środków do utrzymania czystości i dezynfekcji, sposób przechowywania sprzętu porządkowego. Obiekty w dobrym stanie sanitarno – technicznym.

Ponadto w 2024r. przeprowadzono 2 kontrole i skontrolowano 3 środki transportu do przewozu zwłok i szczątków, pojazdy w dobrym stanie sanitarnym. Zakres przeprowadzonych kontroli: sprawdzenie stanu sanitarnego pojazdów specjalnego przeznaczenia do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, miejsc garażowania i mycia samochodów, ilości środków do utrzymania czystości i dezynfekcji oraz przechowywania sprzętu porządkowego.

Apteki i punkty apteczne

W ewidencji stanowiska Higieny Komunalnej PSSE w Łęcznej znajduje się 17 aptek i punktów aptecznych. W 2024r. nie zaplanowano do kontroli obiektów tej kategorii.

Stacje paliw

Pod nadzorem PSSE w Łęcznej znajduje się 12 stacji paliw. W 2024r. skontrolowano 1 stację paliw, wykonano 1 kontrolę. Obiekt w dobrym stanie sanitarno – technicznym.

Obiekty sportowe

W ewidencji stanowiska Higieny Komunalnej PSSE w Łęcznej znajduje się 8 obiektów sportowych. W 2024r. skontrolowano 1 obiekt sportowy, wykonano 2 kontrole (1 kontrola stanu sanitarnego obiektu, 1 kontrola związana z imprezą masową), nieprawidłowości nie stwierdzono.

Pralnie

Pod nadzorem PSSE w Łęcznej nie znajdują się 2 pralnie.

W 2024r. skontrolowano 1 obiekt, wykonano 1 kontrolę. Prania z barierą higieniczną świadczy usługi pralnicze dla podmiotów leczniczych, szkół, internatów, hoteli, domów pomocy społecznej, domu dziecka. Do prania bielizny brudnej wykorzystywane są 3 pralnie przelotowe. Obiekt w dobrym stanie sanitarnym i sanitarno – technicznym.

Zakres przeprowadzonej kontroli: sprawdzenie stanu sanitarnego pomieszczeń pralni i sposobu przyjmowania bielizny brudnej, wykonywania usług pralniczych, sposobu konfekcjonowania przechowywania czystej bielizny, ilości środków do utrzymania czystości oraz przechowywania

sprzętu porządkowego.

Targowiska

Pod nadzorem PSSE w Łęcznej nie znajdują się 5 targowisk. W 2024r. nie zaplanowano do kontroli obiektów tej kategorii.

Transport osobowy

W ewidencji stanowiska Higieny Komunalnej PSSE w Łęcznej znajduje się 12 podmiotów świadczących usługi transportowe w tym: komunikacji publicznej, dowozu dzieci do szkół oraz przewozu chorych. W 2024r skontrolowano 6 podmiotów świadczących usługi transportowe, wykonano 6 kontroli. 5 kontroli wykonano u podmiotów komunikacji publicznej, skontrolowano 40 autobusów komunikacji publicznej. Obiekty w dobrym stanie sanitarnym. 1 kontrolę przeprowadzono w podmiocie przewożącym chorych i skontrolowano 2 samochody do przewozu chorych, nieprawidłowości nie stwierdzono. Zakres przeprowadzonych kontroli: sprawdzenie stanu sanitarnego środków transportu, dokumentów potwierdzających kompleksowe mycie pojazdów. Podczas kontroli sprawdzano także czy w środkach transportu umieszczona jest informacja o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych (forma słowna i graficzna).

Ustępy publiczne

Na nadzorowanym terenie znajdują się 2 obiekty tego typu: w Łęcznej oraz w Milejowie. W 2024r. przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną ustępu, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Pływalnie kryte

Na terenie powiatu łęczyńskiego funkcjonuje 1 kryta pływalnia zlokalizowana w Szkole Podstawowej Nr 2 w Łęcznej ul. Szkolna 53, przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, nieprawidłowości nie stwierdzono. Obiekt w bardzo dobrym stanie sanitarno-higienicznym.

W obiekcie umieszczony jest regulamin korzystania z basenu. Badania wody z pływalni wykonywane są w ramach nadzoru (1x w roku) oraz w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządcę obiektu zgodnie z obowiązującymi przepisami. Częstotliwość i zakres badania wody zgodny z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. PPIS w Łęcznej zatwierdził harmonogram poboru próbek wody na 2024 rok oraz zakres badania wody. Do PPIS w Łęcznej na bieżąco były przekazywane sprawozdania z badań wody wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej na podstawie których PPIS w Łęcznej wydawał ocenę wody. Wydano 24 oceny dot. jakości wody (1 roczna + 23 cząstkowe), woda spełniała wymagania obowiązującego rozporządzenia. Zarządzający pływalnią w komunikacie umieszczanym na tablicy informacyjnej przed wejściem do hali basenowej jak również na stronie internetowej placówki informuje korzystających o aktualnej ocenie wody na pływalni dokonanej przez PPIS w Łęcznej.

Podsumowanie

W 2024r. w ewidencji Stanowiska Higieny Komunalnej znajdowało się 316 obiektów, skontrolowano 138 obiektów w tym 86 obiektów użyteczności publicznej (pozostałe to 25 wodociągów oraz 27 obiektów służby zdrowia). Przeprowadzono 199 kontroli w tym: 87 kontroli obiektów użyteczności publicznej. Na podstawie kontroli sanitarnych przeprowadzonych w analizowanym okresie stan sanitarny i sanitarno – techniczny obiektów użyteczności publicznej należy ocenić jako dobry.

Podsumowanie

Na podstawie kontroli sanitarnych przeprowadzonych w analizowanym okresie stan sanitarny i sanitarno – techniczny obiektów użyteczności publicznej należy ocenić jako dobry.

Stanowisko HK wydało 19 opinii, w tym 3 opinie dotyczące imprez masowych, 3 opinie dot. zgody na wwóz zwłok/ urny z prochami, 9 opinii dot. regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminach, 1 opinię zatwierdzającą harmonogram poboru wody na pływalni, 2 opinie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi opracowane przez właścicieli zakładów kosmetycznych oraz 1 ocenę (w formie opinii) dot. materiałów i wyrobów stosowanych w procesach uzdatniania i dystrybucji wody. W 2024r. Stanowisko HK wydało 42 decyzje zezwalające na ekshumację zwłok.

Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpeli, tereny rekreacyjne przyległe do jezior

W powiecie łęczyńskim w 2024 roku tak jak w latach poprzednich nie funkcjonowały żadne kąpieliska oraz miejsca wykorzystywane do kąpeli w rozumieniu obowiązujących przepisów, gdyż nie wpłynęły do Rady Gminy Ludwin wnioski od osób starających się o utworzenie kąpieliska, a także o utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli. Nie były zatem wykonywane badania wody.

W miesiącu lipcu 2024r. do PSSE w Łęcznej zgłoszono wystąpienie objawów chorobowych (wymioty, biegunka, ból brzucha) wśród kilkudziesięciu osób wypoczywających i korzystających z kąpeli w tzw. dzikim kąpielisku nad Jeziorem Zagłębocze, gm. Ludwin przy Ośrodku Wypoczynkowo-Szkoleniowym Zagłębocze, Lejno, 21-230 Sosnowica. PPIS w Łęcznej z uwagi na liczne zachorowania w celu ustalenia czy ich przyczyną może być woda w jeziorze w celu oceny jej jakości mikrobiologicznej pobrał 2 próbki do badań w kierunku: Enterokoki oraz Escherichia coli. W badanych próbkach wody przekroczeń nie stwierdzono. Z uwagi na wykluczenie wody z jeziora jako przyczyny objawów chorobowych wczasowiczów oraz ze względu na fakt, iż Ośrodek Wypoczynkowo-Szkoleniowy Zagłębocze, w m-ci Lejno i okoliczne punkty gastronomiczne znajdują się pod nadzorem PPIS w Parczewie, dalsze postępowanie wyjaśniające prowadził PPIS w Parczewie. Ostatecznie w wyniku przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że przyczyną objawów chorobowych nie była żywność ani woda z jeziora a wystąpienie norowirusów.

W wyniku przeprowadzonych kontroli terenów rekreacyjnych i obiektów turystycznych w sezonie letnim na terenie miejscowości gminy Ludwin stwierdzono, że stan sanitarno - porządkowy jest zadowalający. W nadzorowanych obiektach podczas przeprowadzanych kontroli nie wszczynano postępowania administracyjno- egzekucyjnego oraz nie nałożono mandatów karnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że brak jest obiektów w złym stanie sanitarno-porządkowym.

Przy ośrodkach wypoczynkowych jak i terenach przyległych brak jest dostatecznej ilości parkingów dla wczasowiczów. Przy trasach turystycznych brak stacji zrzutów ścieków z autokarów. Według informacji uzyskanych podczas bieżących kontroli ścieki z obiektów turystycznych odbierane były przez podmioty posiadające zezwolenie do wykonywania tego typu usług. Nieczystości płynne były wywożone tylko w miejsca do tego celu przeznaczone tj.: do Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Ludwinie, Oczyszczalni Ścieków w Milejowie oraz Oczyszczalni Ścieków w Uścimowie i Oczyszczalni w Starej Wsi. W obrębie terenów rekreacyjnych i ośrodków wypoczynkowych na terenie Gminy Ludwin nieczystości stałe są odbierane były na bieżąco zgodnie z zawartymi umowami przez:

- PGKiM Łączna Sp. z o.o. ul. Krasnystawska 52, 21-010 Łączna,
- ART.-KOM Milejów Sp. z o.o. Artur Cios ul. Bukowa 12, 21-020 Milejów,
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Milejowie, ul. Wesoła 18, 21-020 Milejów
- P.H.U. EKO-TRANS Cezary Kubacki Wielkie 90, 21-143 Abramów.

Na bieżąco prowadzone było sprzątanie ulic i poboczy przez pracowników gospodarczych UG Ludwin. Drogi powiatowe i wojewódzkie były sprzątnięte, wykoszona trawa na poboczach, uprzątnięte przystanki. Kosze na śmieci w dostatecznej ilości rozmieszczone na przystankach autobusowych przy trasach turystycznych.

Na gromadzenie większej ilości odpadów stałych wydzielone jest PSZOK (punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych) w miejscowości Dratów Kolonia. Do tych miejsc odpady mogą usuwać właściciele prywatnych posesji i działek rekreacyjnych. W obrębie tras i miejscowości turystycznych miejsca do gromadzenia nieczystości stałych były zorganizowane prawidłowo.

Właściciele i zarządzający Ośrodkami Wypoczynkowymi prawidłowo przygotowali Ośrodki Wypoczynkowe (baza noclegowa i przyległe tereny) do sezonu turystycznego 2024r. i na bieżąco dbali o stan sanitarny w/w obiektów. W 2024r. funkcjonowały 2 ośrodki (Ośrodek Wypoczynkowy

RACZEK n.j. Łukcze, Ośrodek Sportów Wędkarskich n.j. Rogózno) oraz Domki i Pole namiotowe przy Resort Piaseczno. W trakcie sezonu turystycznego przeprowadzono w w/w sezonowych ośrodkach wypoczynkowych 4 kontrole sanitarne. Dodatkowo przeprowadzono 6 kontroli gospodarstw agroturystycznych znajdujących się na terenie powiatu łęczyńskiego. W nadzorowanych obiektach nieprawidłowości nie stwierdzono, nie wszczynano postępowania administracyjnego. Nie nakładano również mandatów karnych.

Gmina Ludwin utrzymywała zadawalający stan sanitarny poboczy dróg dojazdowych do miejscowości, tras i obiektów wypoczynkowo - turystycznych oraz terenów przyległych do jezior. Gmina wystawiła kabiny TOI – TOI w miejscach o szczególnym nasileniu turystów (Jezioro Piaseczno, Jezioro Łukcze), zabezpieczyła tereny przyległe do jezior w wystarczającą ilość koszy na odpady, systematycznie prowadziła sprzątanie terenu wokół jezior. Oznakowano organizację ruchu nad jeziorami, umieszczono tablice zakazujące kąpieli zwierząt w wodzie oraz o zakazie zaśmiecania terenu.

IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawowany jest przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tj. Dz.U. z 2023r. poz. 338 z późn. zm.), art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (tj. Dz.U. z 2023r. poz. 537 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294). Woda wykorzystywana do zaopatrzenia mieszkańców powiatu łęczyńskiego ujmowana jest z ujęć głębinowych. PPIS w Łęcznej sprawuje nadzór nad 19 wodociągami zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę.

Wg ewidencji w 2024r. liczba urządzeń ogółem do zaopatrywania w wodę do spożycia – 19 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia, wszystkie skontrolowano. Przeprowadzono 21 kontroli sanitarnych na wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w tym: 19 planowanych oraz 2 kontrole sprawdzające ze względu na wydane decyzje administracyjne: 1 decyzja wydana na zły stan techniczny ogrodzenia ujęcia (WZZ Zezulin) oraz 1 decyzja na nieprawidłowe oznakowanie strefy ochronnej ujęcia (WZZ Piaseczno). Na wszystkich pozostałych skontrolowanych ujęciach wody stan sanitarno-higieniczny był dobry. Brak wodociągów o stałej dezynfekcji wody. Na żadnym wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę w 2024r nie wystąpił deficyt wody. Właściciele/administratorzy ujęć wody informowali PPIS w Łęcznej o planowanych przerwach w dostawie wody.

Zgodnie z § 23 ww. Rozporządzenia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęcznej prowadząc urzędowy nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia dokonał obszarowej oceny jakości wody w nadzorowanych wodociągach za 2024r. Ocenę obszarową wody na terenie powiatu łęczyńskiego PPIS w Łęcznej dokonał zarówno w oparciu o sprawozdania z badań wody w ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego oraz o otrzymane sprawozdania z badań wody w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez właścicieli/ administratorów ujęć wody.

W 2024 roku nie było zgłoszeń reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody na terenie powiatu łęczyńskiego. Mieszkańcy powiatu byli zaopatrywani w wodę bezpieczną, wolną od mikroorganizmów chorobotwórczych, substancji chemicznych w ilościach nie zagrażających dla zdrowia ludzkiego oraz bezpieczną pod kątem substancji promieniotwórczych.

Tabela. Wodociągi Zbiorowego Zaopatrzenia w powiecie łęczyńskim

Nazwa wodociągu zbiorowego zaopatrzenia					Liczba ludności korzystającej		
Gmina	Miejscowość	Ulica	Produkcja [m ³ /d]	Ocena wody [dobra/zła]	z wody odpowiadają- cej wymaganiom	z wody nieodpowia- dającej wymaganiom ogółem	z wody nieodpowia- dającej wymaganiom mikrobiologicznym
o wydajności < 100 m³/d							
Spiczyn	Zawieprzyce	-	74,3	dobra	835	0	0
Spiczyn	Januszkówka	-	74,3	dobra	603	0	0
Spiczyn	Charleż	-	89	dobra	780	0	0
Milejów	Wólka Łańcu- chowska	-	53	zła	0	0	0
Razem			290,6	-	2218	0	0
o wydajności 101 – 1000 m³/d							
Puchaczów	Wesołówka	-	160,64	dobra	1278	0	0
Puchaczów	Puchaczów	-	354,62	dobra	2152	0	0
Puchaczów	Jasieniec	-	287,66	dobra	2098	0	0
Ludwin	Piasieczno	-	333,54	dobra	1490	0	0
Ludwin	Dąbrowa	-	316,16	dobra	1674	0	0
Ludwin	Ludwin	-	182,88	dobra	928	0	0
Ludwin	Zezulin	-	216,82	dobra	1466	0	0
Spiczyn	Jawidz	-	175,1	dobra	1504	0	0
Spiczyn	Kijany	-	243,6	dobra	1681	0	0
Cyców	Cyców	-	326	dobra	3597	0	0
Cyców	Świerszczów	-	440	dobra	2187	0	0
Cyców	Ludwinów	-	344	dobra	1928	0	0
Milejów	Milejów	-	314	dobra	1023	0	0
Milejów	Starościce	-	856	dobra	7561	0	0
Razem			4551,02	-	30567	0	0
o wydajności 1001 – 10 000 m³/d							
Łączna	Łączna	Krasny- stawska 54	2311,7	dobra	22012	0	0
Razem			2311,7	-	22012	0	0
OGÓŁEM WSZYSTKIE WODOCIA- GI			7153,32	-	54797	0	0

W roku 2024 PSSE w Łęcznej nadzorowała także 6 wodociągów lokalnych. Woda z tych wodociągów wykorzystywana jest w produkcji i obrocie żywnością oraz jako część działalności handlowej, wykorzystując wodę w budynkach użyteczności publicznej. Przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych na wodociągach lokalnych.

Na wszystkich skontrolowanych ujęciach wody stan sanitarno-higieniczny dobry. Badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej były wykonywane zgodnie z ustalonymi harmonogramami poboru próbek wody, zawartymi w Protokołach uzgodnień między właścicielem /administratorem wodociągu, a PPIS w Łęcznej. Sprawozdania z badań wody w ramach kontroli wewnętrznej były terminowo przekazywane przez właścicieli/administratorów wodociągów do PPIS w Łęcznej.

Badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej wykonywano w laboratoriach o udokumentowanym systemie jakości badań zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Badania jakości wody przeprowadzane przez PPIS w Łęcznej w ramach bieżącego nadzoru wykonywane były w laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Lublinie.

Ogółem w 2024r. w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia WZZ zbadano w ramach nadzoru 149 próbek (145 plan + 4 dodatkowych: 3 próbki mikrobiologia gr. B, 1 próbka żelazo) z czego zakwestionowano 12 próbek:

- w 1 próbce stwierdzono bakterie grupy coli i enterokoki,
- w 1 próbce stwierdzono bakterie grupy coli i żelazo,
- w 1 próbce stwierdzono bakterie grupy coli,
- w 2 próbkach zawyżona ogólna liczba mikroorganizmów po 72 godz. inkubacji w temp. $22^{\circ}\text{C}\pm 2^{\circ}\text{C}$,
- w 3 próbkach przekroczenie żelaza, manganu i mętności,
- w 4 próbkach przekroczenie żelaza.

Ogółem w 2024r. w wodociągach lokalnych zbadano w ramach nadzoru 13 próbek z czego zakwestionowano 3 próbki:

- 1 próbkę ze względu na bakterie gr. coli (WL Dawtona),
- 1 próbkę ze względu na przekroczenie jonu amonowego (WL Stefanów),
- 1 próbkę ze względu na przekroczenie boru (WL SUW Bogdanka).

W związku ze stwierdzonymi przekroczeniami parametrów w wodzie przeznaczonej do spożycia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęcznej wystosował wystąpienia w celu doprowadzenia jakości wody do wymagań obowiązującego rozporządzenia oraz prowadził postępowanie administracyjne. Na właścicieli/administratorów ujęć wodnych były wydane decyzje merytoryczne i finansowe za negatywne badania wody. W 2024r. wydano:

- 2 decyzje o braku przydatności wody do spożycia (WZZ Wólka Łańcuchowska, WZZ Piaseczno sieć wew. budynku),
- 3 decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi (WZZ Dąbrowa, WZZ Ludwin, WL Dawtona).

Działania były podejmowane w terminie natychmiastowym, a nieprawidłowości na bieżąco usuwane w wyniku podejmowanych skutecznych działań naprawczych prowadzonych przez właścicieli wodociągów. Zalecenia wynikające z nałożonych 4 decyzji były wykonane w terminie wyznaczonym przez PPIS w Łęcznej (WZZ Piaseczno, WZZ Dąbrowa, WZZ Ludwin, WL Dawtona). Na koniec 2024r. jeden wodociąg zbiorowego zaopatrzenia (WZZ Wólka Łańcuchowska) nadal objęty był brakiem przydatności wody do spożycia, natomiast z w przypadku pozostałych WZZ konsumenci korzystali z wody odpowiadającej wymaganiom.

WL Dawtona – wydano decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi

Pracownicy PSSE w Łęcznej pobrali w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego 1 próbkę wody z wodociągu lokalnego Dawtona Milejów, punkt poboru: ZPOW Milejów Hydrofornia Dawtona – do sieci, do badań laboratoryjnych. Przeprowadzone przez WSSE w Lublinie badania wykazały w pobranej próbce wody bakterie grupy coli w ilości 3 jtk/100ml, przy normie 0 jtk/100ml. Została wydana decyzja o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z WL Dawtona. Po podjęciu działań naprawczych ZPOW Milejów ponownie pobrała w ramach kontroli wewnętrznej wodę do badań z w/w punktu poboru. W pobranej próbce wody przekroczeń nie stwierdzono, została wydana ocena wody o przydatności wody do spożycia z WL Dawtona. Następnie PPIS w Łęcznej pobrał wodę z w/w punktu monitoringowego, w badanej próbce przekroczeń nie stwierdzono i została wydana ocena wody o przydatności wody do spożycia z WL Dawtona.

– **Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia o produkcji $\leq 100 \text{ m}^3/\text{d}$**

W ewidencji znajdują się 4 wodociągi z tej grupy (WZZ Wólka Łąncuchowska, WZZ Zawieprzycze, WZZ Charleż, WZZ Januszówka).

W roku 2024 wszystkie wodociągi w tej grupie zostały skontrolowane.

W jednym z wodociągów w tej grupie woda nie spełniała wymagania obowiązującego rozporządzenia. Wydano 1 decyzję administracyjną o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi.

WZZ Wólka Łąncuchowska – wydana decyzja o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi

W ramach wewnętrznej kontroli jakości wody prowadzonej przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Milejowie Sp. z o.o., ul. Klarowska 23 pobrano 2 próbki wody z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Wólka Łąncuchowska gm. Milejów. Badania laboratoryjne wody wykazały w 2 pobranych próbkach wody przekroczenia:

- punkt poboru: Hydrofornia Wólka Łąncuchowska, woda do sieci, stwierdzono: enterokoki kałowe w ilości 1 jtk/100ml przy normie 0 jtk/100ml, bakterie grupy coli w ilości 24 jtk/100ml przy normie 0 jtk/100ml oraz Escherichia coli w ilości 1 jtk/100ml, przy normie 0 jtk/100ml,
- punkt poboru: Szkoła Podstawowa w Łąncuchowie, kuchnia, Łąncuchów 20, stwierdzono bakterie grupy coli w ilości 12 jtk/100ml, , przy normie 0 jtk/100ml.

PPIS w Łęcznej wydał decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Wólka Łąncuchowska. Mieszkańcy korzystający z WZZ Wólka Łąncuchowska po wydaniu decyzji zostali przełączeni przez administratora wodociągu na inny wodociąg -WZZ Starościce. Podczas prowadzonych działań naprawczych przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Milejowie Sp. z o.o. (właściciela wodociągu) dokonano przeglądu technicznego urządzeń SUW na WZZ Wólka Łąncuchowska i wykryto wadę konstrukcji dachu zbiornika wyrównawczego. Zaplanowano termin zakończenia działań naprawczych 31.03.2025r. Postępowanie administracyjne niezakończony, mieszkańcy zaopatrywani w trakcie trwania decyzji z WZZ Starościce.

– **Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia o produkcji 101 – 1000 m^3/d**

W ewidencji znajduje się 14 wodociągów tej grupy (WZZ Ludwin, WZZ Dąbrowa, WZZ Piaseczno, WZZ Puchaczów, WZZ Wesołówka, WZZ Jasieniec, WZZ Cyców, WZZ Ludwinów, WZZ Świerszczów, WZZ Kijany, WZZ Jawidz, WZZ Starościce, WZZ Milejów). W roku 2024 wszystkie wodociągi w tej grupie zostały skontrolowane.

W 2024r. w omawianej grupie wydano 3 decyzje na jakość wody: 1 decyzję o braku przydatności wody do spożycia dotyczącą sieci wew. budynku oraz 2 decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi.

WZZ Piaseczno – wydana decyzja o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi dot. sieci wewnętrznej budynku

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pracownicy Higieny Komunalnej PSSE w Łęcznej pobrali 3 próbki wody z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Piaseczno gm. Ludwin, punkt poboru: Hydrofornia w Piasecznie – do sieci, Pompownia wody w Rogóźnie oraz Sklep Miki Market Kaniwola 64A, 21-075 Ludwin – kran na sali sprzedaży. Przeprowadzone przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie badania laboratoryjne wody wykazały w 1 pobranej próbce wody, punkt poboru: Sklep Miki Market Kaniwola 64A, gm. Ludwin bakterie grupy coli w ilości 1,0 NPL/100ml, przy normie 0 NPL/100ml oraz enterokoki w ilości 1 jtk/100ml, przy normie 0 jtk/100ml.

W pozostałych 2 próbkach wody, punkt poboru: Hydrofornia w Piasecznie – do sieci, Pompownia wody w Rogóźnie nie stwierdzono przekroczeń.

Została wydana decyzja z rygorem natychmiastowej wykonalności o braku przydatności wody do

spożycia przez ludzi w budynku Sklep Miki Market Kaniwola 64A, zaopatrywanego przez wodociąg zbiorowego zaopatrzeni Piaseczno, gm. Ludwin. Po podjęciu działań naprawczych Gmina Ludwin w ramach kontroli wewnętrznej ponownie pobrała wodę do badań z w/w punktu poboru. W pobranej próbce wody przekroczeń nie stwierdzono, została wydana ocena wody o przydatności wody do spożycia. PPIS w Łęcznej pobrał wodę z w/w punktu monitoringowego, w badanej próbce przekroczeń nie stwierdzono i została wydana ocena wody o przydatności wody do spożycia w budynku Sklep Miki Market Kaniwola 64A, gm. Ludwin, zaopatrywanego przez wodociąg zbiorowego zaopatrzenia Piaseczno, gm. Ludwin.

WZZ Dąbrowa - wydana decyzja o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pracownicy PSSE w Łęcznej pobrali 3 próbki wody z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Dąbrowa, punkt poboru: Hydrofornia w Dąbrowie, gm. Ludwin – do sieci, Stacja Paliw w Dąbrowie, Dąbrowa 35C, gm. Ludwin oraz Szkoła Podstawowa w Dratowie, gm. Ludwin do badań laboratoryjnych. Przeprowadzone przez WSSE w Lublinie badania laboratoryjne wody wykazały w 2 pobranych próbkach wody niezgodność z wymaganiami tj.:

- punkt poboru: Hydrofornia w Dąbrowie, gm. Ludwin – do sieci stwierdzono najbardziej prawdopodobną liczbę bakterii grupy coli w ilości 3,0 NPL/100ml, przy normie 0 NPL/100ml.
- punkt poboru: Szkoła Podstawowa w Dratowie, gm. Ludwin stwierdzono najbardziej prawdopodobną liczbę bakterii grupy coli w ilości 1,0 NPL/100ml, przy normie 0 NPL/100ml oraz żelazo na poziomie $250 \pm 38 \mu\text{g/l}$ przy normie $200 \mu\text{g/l}$.

W 3 badanej próbce wody, punkt poboru: Stacja Paliw w Dąbrowie, gm. Ludwin przekroczeń nie stwierdzono.

Wydano decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi w budynku z WZZ Dąbrowa, gm. Ludwin. Następnie Gmina Ludwin po podjęciu działań naprawczych ponownie pobrała w ramach kontroli wewnętrznej wodę do badań z w/w punktów poboru. W pobranych próbkach wody przekroczeń nie stwierdzono, została wydana ocena o przydatności wody do spożycia z WZZ Dąbrowa, gm. Ludwin. Następnie PPIS w Łęcznej pobrał wodę z w/w punktów monitoringowych, w badanych próbkach przekroczeń nie stwierdzono. Została wydana ocena wody o przydatności wody do spożycia z WZZ Dąbrowa, gm. Ludwin.

WZZ Ludwin – wydana decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi.

Pracownicy PSSE w Łęcznej pobrali w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego 3 próbki wody do badań laboratoryjnych z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Ludwin, miejsce pobrania próbek: Hydrofornia Ludwin – do sieci, Przedszkole Publiczne w Ludwinie, oraz Sklep spożywczy DINO w Ludwinie. Przeprowadzone przez WSSE w Lublinie badania wykazały niezgodność w 3 badanych próbkach wody tj.

- punkt poboru: Hydrofornia w Ludwinie – do sieci stwierdzono zawartość manganu na poziomie $130 \pm 20 \mu\text{g/l}$, przy normie $50 \mu\text{g/l}$, zawartość żelaza na poziomie $782 \pm 117 \mu\text{g/l}$, przy normie $200 \mu\text{g/l}$ oraz mętność na poziomie $7,3 \pm 2,2 \text{ NTU}$, przy zalecanej wartości do 1 NTU – akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian,
- punkt poboru: Przedszkole Publiczne w Ludwinie, stwierdzono zawartość manganu na poziomie $82 \pm 12 \mu\text{g/l}$, przy normie $50 \mu\text{g/l}$, zawartość żelaza na poziomie $709 \pm 106 \mu\text{g/l}$, przy normie $200 \mu\text{g/l}$ oraz mętność na poziomie $5,6 \pm 1,7 \text{ NTU}$, przy zalecanej wartości do 1 NTU – akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian,
- punkt poboru: Sklep spożywczy DINO w Ludwinie – stwierdzono zawartość manganu na poziomie $53,5 \pm 8 \mu\text{g/l}$, przy normie $50 \mu\text{g/l}$, zawartość żelaza na poziomie $522 \pm 78 \mu\text{g/l}$, przy normie $200 \mu\text{g/l}$ oraz mętność na poziomie $4,6 \pm 1,4 \text{ NTU}$, przy zalecanej wartości do 1 NTU – akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian.

Została wydana decyzja o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z WZZ Ludwin. W ponownie pobranych po podjęciu działań naprawczych przez Gminę Ludwin próbkach wody przekroczeń nie stwierdzono, została wydana ocena o przydatności wody do spożycia z WZZ Ludwin,

gm. Ludwin.

– **Wodociągi produkujące 1001 – 10 000 m³/d**

W ewidencji znajduje się 1 wodociąg – wodociąg zbiorowego zaopatrzenia Łączna. Stan sanitarno-higieniczny wodociągu Łączna na koniec 2024 roku oceniono jako dobry. We wszystkich pobranych w 2024r. w ramach nadzoru oraz kontroli wewnętrznej z wzz Łączna próbkach wody woda spełniała wymagania obowiązującego rozporządzenia. Nie było prowadzone postępowanie administracyjne.

Podsumowanie

- W 2024r. na terenie powiatu łęczyńskiego tak, jak w latach ubiegłych nie odnotowano chorób i zatruc związanych ze spożyciem wody.
- W analizowanym okresie opracowano 193 okresowych i 8 obszarowych ocen jakości wody, pobrano 188 próbki wody.
- W analizowanym okresie wydano 9 decyzji merytorycznych, w tym 5 decyzji w związku z niewłaściwą jakością wody, 2 decyzje w związku z niewłaściwym stanem higieniczno-sanitarnym ujęć wody oraz 2 decyzje umarzające postępowanie administracyjne. Nieprawidłowości dotyczyły: jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, złego stanu technicznego ogrodzenia obiektu, niewłaściwego oznakowania terenu ochrony bezpośredniej ujęcia wody podziemnej.
- Parametry fizykochemiczne i organoleptyczne jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, dla których stwierdzono przekroczenia określonych najwyższych dopuszczalnych wartości nie stanowiły bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi – żelazo, mangan, mętność.
- Prowadząc urzędową kontrolę jakości wody ciepłej użytkowej i egzekwując prowadzenie kontroli wewnętrznej przez właścicieli obiektów informowano również o konieczności utrzymania instalacji wody ciepłej użytkowej w należytych stanie sanitarnym poprzez zapewnienie odpowiedniej temperatury wody ciepłej w granicach 55°-60° C oraz okresowe przeprowadzanie dezynfekcji termicznej wody ciepłej, przegrzewanie do temperatury 70-80°C, prowadzenie zapisów z wykonanych czynności zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

V. Bezpieczeństwo żywności i żywienia

Charakterystyka stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywnościowych, zakładów produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W roku 2024 na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łęcznej zarejestrowano łącznie 2412 obiektów żywnościowo-żywnościowych, w tym:

- 2396 stałych obiektów żywnościowo – żywnościowych w tym:
 - 1992 obiekty produkcji żywności (w tym produkcja podstawowa 1935)
 - 252 obiekty obrotu żywnością
 - 152 obiekty żywienia zbiorowego
- 1 wytwórnia materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością
- 15 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Sekcja Higieny Żywności i Żywienia przeprowadziła ogółem 479 kontroli sanitarnych, w tym 14 kontroli granicznych. Ponadto wydano 36 decyzji zatwierdzających obiekty nowo otwierane oraz 8 decyzji dotyczących rozszerzenia działalności, 68 wpisów do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, 89 decyzji wykreślających z rejestru zakładów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W celu poprawy stanu sanitarnego stosowano następujące sankcje karne:

- nałożono 11 mandatów karnych, na łączną sumę 2100,00 zł, głównie za obrót środkami spożywczymi o niewłaściwej jakości zdrowotnej, za nieprzestrzeganie przez personel obowiązujących wymogów higieniczno-sanitarnych w produkcji i obrocie środkami spożywczymi oraz za nie wdrażanie procedur opartych na zasadach Systemu HACCP.
- wydano 32 decyzje administracyjne z terminem wykonania obowiązków oraz 2 decyzje zmieniające (przedłużające termin wykonania obowiązków), 2 decyzje umorzenia oraz 2 decyzje wygaśnięcia. W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego wydano 106 decyzji płatniczych, w tym 14 w związku z przeprowadzonymi kontrolami granicznymi.

Pobrano i zbadano ogółem 167 próbek środków spożywczych oraz materiałów do kontaktu z żywnością, z czego zakwestionowano 1 próbkę. Sporządzono 62 protokoły z poboru prób.

W ramach prowadzonego postępowania administracyjno-egzekucyjnego nałożono 9 grzywny, w celu przymuszenia do wykonania obowiązków na łączną kwotę 1210,00 zł.

Ogółem w roku 2024 skontrolowano 254 obiekty żywnościowo-żywnościowe. Zgodnie z Instrukcją dotyczącą kryteriów oceny zakładu produkcji/obrotu żywności/ żywienia zbiorowego/ materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością 1617 obiektów zaklasyfikowano do ryzyka wysokiego, 318 do średniego i 477 do niskiego.

Na rok sprawozdawczy zaplanowano 314 kontroli sanitarnych w obiektach ujętych w planie pracy na rok 2024. 42 obiekty zaplanowane do kontroli w roku sprawozdawczym zlikwidowały działalność. Przeprowadzono 258 kontroli planowanych oraz 221 kontroli pozaplanowych. Ogółem w 2024 roku przeprowadzono 479 kontroli sanitarnych. Plan kontroli na rok 2024 został zatem zrealizowany w 94,6%.

W 2024 roku przeprowadzono 221 kontroli pozaplanowych, które obejmowały:

- kontrole tematyczne obiektów nie ujętych w planie pracy na 2024r. (41)
w tym: kontrole stołówek na koloniach, półkoloniach i obozach, obiektów ruchomych i tymczasowych oraz obiektów sezonowych, oceny znakowania środków spożywczych, warunków przechowywania oraz znakowania wód butelkowanych, wprowadzania do obrotu maku w opakowaniach zbiorczych,
- kontrole związane z wydaniem decyzji zatwierdzających (36), rozszerzeniem działalności (8)
- kontrole dodatkowe producentów produkcji pierwotnej (13)
- kontrole sprawdzające wynikające z prowadzonego postępowania administracyjno-egzekucyjnego (61)
- kontrole interwencyjne (46) w tym związane z:
 - złożonymi interwencjami konsumentów (14)
 - zgłoszeniami w systemie RASFF (26)
 - kontrole inne np. wynikające z bieżących wytycznych WSSE i GIS (6)
- graniczna kontrola żywności (14)

Ocena sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym w jednostkach systemu oświaty

W roku 2024 oceną sposobu żywienia objęto 16 zakładów zamkniętego żywienia zbiorowego w tym 15 w jednostkach systemu oświaty. Przeprowadzono 16 kontroli obejmujących wyżej

wymieniony zakres, w tym:

- 8 kontroli w stołówkach szkolnych,
- 3 kontrole w stołówkach przedszkolnych,
- 2 kontrole w stołówce przedszkolnej w systemie cateringowym,
- 1 kontrolę w zakładzie wychowawczym,
- 1 kontrole internatu,
- 2 kontrole w innych zakładach żywienia.

W jednostkach systemu oświaty łącznie oceniono 22 jadłospisy, w tym: 12 jadłospisów w szkołach, 4 jadłospisy w przedszkolach, 1 jadłospis w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym, 1 jadłospis w Zespole Szkół Rolniczych, a także 2 jadłospisy w pozostałym zakładzie żywienia, który świadczy usługi cateringowe dla szkół i przedszkoli. Spośród 6 skontrolowanych ww. obiektów będących Zespołami Szkół lub posiadających w swojej strukturze przedszkola lub oddziały przedszkole, a także w innym zakładzie żywienia dokonano dwóch ocen żywienia. Stąd w 6 obiektach oceniono 12 jadłospisów. Ponadto 2 razy dokonano oceny żywienia w stołówce przedszkolnej w systemie cateringowym w związku ze zgłoszoną interwencją. Dodatkowo w innym zakładzie żywienia dostarczającym posiłki do placówki będącej podmiotem leczniczym również dokonano oceny jadłospisu.

Ocenę sposobu żywienia przeprowadzono opisowo w odniesieniu do zasad sposobu żywienia dzieci i młodzieży i wymogów § 2 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 poz. 1154), w przypadku oceny żywienia w przedszkolach dodatkowo przeprowadzono zgodnie z oceną punktową wg. metody Szewczyńskiego. Przeprowadzone kontrole obiektów wykazały, że żywienie dzieci i młodzieży prowadzone jest zgodnie z wymogami wyżej wymienionego rozporządzenia. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie wydawano decyzji oraz nie kierowano wniosków o ukaranie do LPWIS w Lublinie. W zakresie niewielkich niedociągnięć podczas kontroli udzielano instruktażu i wskazówek dot. poprawy sposobu żywienia. Dyrektorzy placówek chętnie deklarowali wdrożenie udzielonych wskazówek i współpracę z zakresie doskonalenia sposobu żywienia w ich placówkach. Do PPIS w Łęcznej w roku bieżącym wpłynęła jedna interwencja rodzica dotycząca niewłaściwej jakości serwowanych posiłków tj. serwowania produktów o wysokiej zawartości cukru, kontrola nie wykazała nieprawidłowości w ww. zakresie, jednakże wystosowano wystąpienie pokontrolne w zakresie serwowania warzyw lub owoców, porcji mleka oraz ryb. Po wystąpieniu przeprowadzono kontrolę tematyczną, która wykazała poprawę.

Ocena stanu sanitarnego bloków żywienia w zakładach służby zdrowia

Zakłady służby zdrowia jest to grupa obiektów będących pod nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmująca zarówno placówki szpitalne jak również zakłady opiekuńczo-lecznicze i sanatoria. Na terenie powiatu łęczyńskiego znajdują się:

- 1 szpital
- 2 zakłady opiekuńczo-lecznicze
- brak placówek sanatoryjnych

Pod nadzorem Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łęcznej brak jest placówek szpitalnych czy zakładów opiekuńczo-leczniczych, które realizują żywienie pacjentów w formie własnego bloku żywieniowego zlokalizowanego w strukturze organizacyjnej. Znajdują się natomiast 1 Szpital w Łęcznej i 2 Zakłady opiekuńczo lecznicze w Ludwikowie i w Jaszczowie, które korzystają z posiłków dostarczanych przez firmy cateringowe.

Szpital Powiatowy w Łęcznej

W strukturze SPZOZ w Łęcznej znajduje się zarówno Szpital Powiatowy jak i zakład opiekuńczo-leczniczy. Żywienie pacjentów w Szpitalu Powiatowym i ZOL-u w Łęcznej prowadzone jest przez zewnętrzną firmę Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Łęcznej, ul. Krasnystawska 52, która mieści się również w budynku szpitala. Posiłki są produkowane i dostarczane do kuchенок

oddziałowych przez Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej (ZAZ) w Łęcznej. Po ocenie wg Instrukcji dotyczącej kryteriów oceny zakładu produkcji/obrotu żywności/ żywienia zbiorowego/ materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością obiekt zaklasyfikowano do ryzyka niskiego. W 2024 roku przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną w SP ZOZ w kuchenkach oddziałowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Blok żywienia w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym w Ludwikowie.

Żywienie pacjentów w ZOL w Ludwikowie prowadzone jest w formie cateringowej. Posiłki są produkowane i dostarczane w termosach przez firmę zewnętrzną – aktualnie PHU Hubert Jędrulak Krężnica Jara 281a, 21-515 Lublin. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną sprawdzającą w związku z wydaną w 2023 roku decyzją administracyjną na poprawę stanu higieniczno-technicznego oraz nałożono 1 grzywnę w celu przymuszenia do wykonania obowiązku na łączną kwotę 110,00zł.

W 2024 roku przeprowadzono także 1 kontrolę sanitarną kompleksową, która nie wykazała nieprawidłowości. Obiekt został zaklasyfikowany zgodnie z arkuszem do ryzyka średniego. Blok żywienia posiada wdrożone zasady Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej oraz system HACCP.

Blok żywienia w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym w Jaszczowie

ZOL w Jaszczowie rozpoczął działalność w 2024 roku. Żywienie pacjentów w ZOL w Jaszczowie prowadzone jest w formie cateringowej. Posiłki są dostarczane w termosach przez firmę zewnętrzną Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Łęcznej, ul. Krasnystawska 52. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną w związku z zatwierdzeniem nowego zakładu. Obiekt został zakwalifikowany zgodnie z arkuszem do ryzyka niskiego. Blok żywienia posiada wdrożone zasady Dobrej Praktyki Higienicznej oraz system HACCP.

Ocena sposobu żywienia pacjentów w placówkach szpitalnych

Placówki służby zdrowia korzystają z żywienia pacjentów w formie cateringu. Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Łęcznej produkuje i dostarcza posiłki do placówek służby zdrowia w tym do Szpitala Powiatowego w Łęcznej. W 2024 roku przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, która obejmowała także ocenę sposobu żywienia.

Łącznie oceniono jeden jadłospis dla dwóch podmiotów tj. SPZOZ w Łęcznej oraz Zakładu Opiekuńczo Lecznicznego w Łęcznej będącego w strukturze SPZOZ. Oceny sposobu żywienia dokonano na podstawie „Arkusza oceny dekadowej jadłospisów” stanowiącego załącznik do pisma Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego znak DNS HŻ.9011.2.7.2021 z dnia 08.03.2021r. w sprawie wpływających do Głównego Inspektora Sanitarnego wystąpień dotyczących zachowania zasad prawidłowego żywienia pacjentów w podmiotach leczniczych, w tym wystąpienia Rzecznika Praw Pacjenta w 2020 r., a także Planu pracy Najwyższej Izby Kontroli na

2021 rok oraz w związku z koniecznością wykonania zadania rozpoczętego w 2019 r. dotyczącego oceny stan żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej na podstawie jadłospisów/posiłków.

Przeprowadzona kontrola wykazała, że żywienie pacjentów w podmiotach leczniczych prowadzone jest w większości zgodnie z wymogami wyżej wymienionego arkusza. Nie stwierdzono nieprawidłowości. W zakresie niewielkich niedociągnięć podczas kontroli udzielano instruktażu i wskazówek dot. poprawy sposobu żywienia. Dyrektor zakładu żywienia chętnie deklarował wdrożenie udzielonych wskazówek i współpracę z zakresie doskonalenia sposobu żywienia.

Wdrażanie zasad GHP i GMP oraz systemu zapewnienia jakości HACCP

Ocena wdrażania systemów kontroli wewnętrznej w zakładach żywnościowo- żywnościowych oraz wytwórniach i miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem (WE) 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych, przedsiębiorcy prowadzący zakłady żywnościowo-żywnościowe zobowiązani są do opracowania, wdrożenia i stosowania systemu kontroli wewnętrznej opartego na zasadach HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points - System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli). System ma charakter działań prewencyjnych ukierunkowanych na identyfikację, ocenę, kontrolę zagrożeń istotnych dla bezpieczeństwa żywności. Powyższy system winien zapobiegać wprowadzeniu na rynek żywności niewłaściwej jakości zdrowotnej. Aby osiągnąć powyższy cel, zarządzający zakładami winni w pierwszej kolejności opracować i wdrożyć zasady: Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) oraz Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP), określanych jako „program warunków wstępnych”. Wymóg ustanowienia procedur opartych na zasadach HACCP nie ma zastosowania do produkcji podstawowej oraz zakładów produkcji materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. Przedsiębiorcy ci zobowiązani są do opracowania i stosowania dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w trakcie urzędowej kontroli żywności dokonują oceny w zakresie poprawności i skuteczności wdrożonych systemów kontroli wewnętrznej.

Jak wynika z przeprowadzonych kontroli, większość obiektów sektora spożywczego na terenie powiatu łęczyńskiego posiada opracowany i wdrożony „program warunków wstępnych” (GHP i GMP), oraz system oparty na zasadach HACCP. Z roku na rok wzrasta ich stopień wdrożenia co w znacznej mierze spowodowane jest zwiększeniem świadomości przedsiębiorców oraz wymagań konsumentów.

W roku 2024 2401 obiekty posiadało wdrożone zasady GHP/GMP zaś 353 posiadało wdrożony system HACCP.

Ocena oznakowania suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

W ramach nadzoru nad suplementami diety oraz środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego prowadzonego na terenie powiatu łęczyńskiego, w 2024 przeprowadzono ocenę oznakowania 14 produktów z tej grupy, w tym 7 środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz 7 suplementów diety.

W wyniku dokonanych ocen znakowania nie stwierdzono nieprawidłowości w oznakowaniu produktów.

W roku 2024 nie kierowano wniosków do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie o nałożenie kary pieniężnej za niewłaściwą prezentację oraz znakowanie środków spożywczych.

Ocena jakościowa środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Jednym z ważnych obszarów działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie bezpieczeństwa

żywności jest pobór próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych. Odbywa się on zgodnie z opracowywanym corocznie planem pobierania próbek. Pobierane są również próby poza planowe wynikające z potrzeb bieżących.

W roku sprawozdawczym zbadano ogółem 167 próbek środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, z których tylko 1 została zakwestionowana ze względu na wykrycie bakterii *Campylobacter jejuni* w wątrobie drobiowej. W związku z powyższym poinformowano PPIS nadzorującego Hurtownię oraz PIW nadzorującego producenta o zaistniałej sytuacji.

RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – system służący szybkiej informacji i sprawnemu wycofaniu produktów niebezpiecznych znajdujących się na rynku.

W ramach funkcjonowania systemu RASFF czyli „Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt” obowiązującego we wszystkich krajach Unii Europejskiej, mającego na celu wymianę informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli o żywności, paszy, materiałach do kontaktu z żywnością potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska, w 2024 r. przeprowadzono 26 kontroli interwencyjnych dotyczących nadzoru nad wycofywaniem kwestionowanych produktów umieszczonych w systemie RASFF.

Nadzór nad obrotem grzybami

PSSE w Łęcznej w roku 2024 kontynuowała nadzór nad obrotem grzybami dzikorosnącymi. Większość działań miała charakter prewencyjny, polegający na dokonywaniu oceny dostarczonych grzybów świeżych przez pracowników posiadających uprawnienia klasyfikatora grzybów. Osobom zbierającym grzyby udzielano fachowych porad, ale także wystawiano atesty na grzyby dziko rosnące, z przeznaczeniem wprowadzenia ich do obrotu.

W PSSE w Łęcznej 2 osoby posiadają uprawnienia klasyfikatora grzybów świeżych. W ramach nadzoru nad obrotem grzybami w 2024 roku klasyfikatorzy grzybów wystawili 14 atestów na grzyby leśne świeże oraz udzielili 60 porad dotyczących grzybów osobom zgłaszającym się do siedziby PPIS.

W roku 2024 podobnie jak latach poprzednich nie zarejestrowano zatruć spowodowanych spożyciem grzybów wśród mieszkańców powiatu łęczyńskiego.

Sprzedaż internetowa środków spożywczych

W 2024 r. kontynuowano nadzór nad sprzedażą internetową środków spożywczych. Na nadzorowanym terenie zarejestrowane są 4 podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie pośrednictwa w sprzedaży „na odległość” (sprzedaży wysyłkowej), w tym sprzedaży przez Internet, w szczególności przypraw, środków spożywczych, suplementów diety, środków spożywczych wzbogaconych witaminami i składnikami mineralnymi.

1. GREEN PEAS DANIEL SAGAN - sprzedaż „na odległość” tj przez Internet sprzedaż środków spożywczych trwałych mikrobiologicznie w opakowaniach jednostkowych w zakresie pośrednictwa sprzedaży żywności „na odległość” (sprzedaży wysyłkowej) w tym sprzedaży przez Internet oraz na targowiskach i festynach – w roku sprawozdawczym obiekt nie został zaplanowany do kontroli.
2. „Z Natury” Michał Chabroszewski Pośrednictwo w sprzedaży żywności „na odległość” - sprzedaż przez internet sprzedaż żywności w opakowaniach jednostkowych producenta w tym suplementów diety oraz żywność dla niemowląt oraz małych dzieci - w roku sprawozdawczym obiekt był zaplanowany do kontroli w roku sprawozdawczym jednak zgodnie z CEIDG działalność jest zawieszona.
3. Olena Kowalska FH GABRIEL Sklep internetowy bakalie.sklep.pl sprzedaży na odległość tj.

„przez Internet” środków spożywczych trwałych mikrobiologicznych w opakowaniach jednostkowych. W roku sprawozdawczym obiekt został zaplanowany do kontroli, przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną tematyczną dot. oceny oznakowania i prezentacji środków spożywczych wprowadzanych do obrotu przez Internet. Ocenie poddano 73 produkty oferowane do sprzedaży za pośrednictwem strony internetowej bakalie.sklep.pl, nieprawidłowości nie stwierdzono.

4. Joanna Wołos Pośrednictwo w sprzedaży przetworów owocowych - sprzedaż „na odległość” tj. przez Internet soków, napojów, koncentratów, dżemów, powideł w opakowaniach jednostkowych. W roku sprawozdawczym obiekt nie został zaplanowany do kontroli.

Nad wyżej wymienionymi podmiotami prowadzony jest nadzór poprzez weryfikowanie ofert stron internetowych, za pośrednictwem których podmioty te prowadziły działalność w zakresie sprzedaży „na odległość”.

Ponadto na terenie działalności PPIS w Łęcznej w roku bieżącym znajdowały się obiekty, które dodatkowo prowadzą działalność w zakresie sprzedaży środków spożywczych przez Internet:

1. Sklep „Lider Suple” ze środkami specjalnego przeznaczenia żywieniowego i suplementami diety, sklep stacjonarny który prowadzi działalność w zakresie sprzedaży środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego grup środków spożywczych zaspokajających zapotrzebowanie organizmu przy intensywnym wysiłku fizycznym, zwłaszcza sportowców oraz suplementów diety oraz sprzedaż ww. środków na odległość tj. przez Internet. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną tematyczną dot. oceny oznakowania i prezentacji środków spożywczych wprowadzanych do obrotu przez Internet. Ocenie poddano 2 suplementy diety oferowane do sprzedaży za pośrednictwem portalu internetowego www.allegro.pl, nieprawidłowości nie stwierdzono.

2. Zakład Konfekcjonowania Artykułów Trwałych Mikrobiologiczne „GARŚĆ NATURY” prowadzący działalność w zakresie konfekcjonowania i sprzedaży artykułów trwałych mikrobiologicznie. Sprzedaż stacjonarna dla klienta i „na odległość” tj. przez Internet. W roku bieżącym odbyła się wyłącznie kontrola kompleksowa zatwierdzająca.

3. Gospodarstwo rolne Ewy i Mariusza Berneckich prowadzący produkcję podstawową w zakresie uprawy malin i dereni oraz w ramach RHD mrożenie i magazynowanie derenia zlecane zewnętrznej firmie oraz sprzedaż przez Internet wyrobów produkowanych w ramach RHD.

W roku sprawozdawczym obiekt nie został zaplanowany do kontroli.

4. Gospodarstwo rolne Danuty i Tomasza Wójcików prowadzący produkcję podstawową w zakresie uprawy owoców, warzyw oraz ziół, dostaw bezpośrednich oraz w ramach RHD przetworów owocowo-warzywnych, a także sprzedaż przez Internet wyrobów produkowanych w ramach RHD. W roku sprawozdawczym obiekt rozszerzył działalność o sprzedaż przez Internet.

5. Gospodarstwo rolne Artura Nizio prowadzące produkcję podstawową w zakresie uprawy orkisz oraz RHD w zakresie zlecania produkcji mąki z orkisz firmie zewnętrznej, a także sprzedaż przez Internet wyrobów produkowanych w ramach RHD. Obiekt w roku bieżącym uzyskał wpis do rejestru zakładów.

6. Gospodarstwo rolne Ryszarda i Anny Wójcickich prowadzący produkcję podstawową w zakresie uprawy warzyw, dostaw bezpośrednich oraz RHD w zakresie produkcji sosów warzywnych, a także sprzedaż przez Internet wyrobów produkowanych w ramach RHD. W roku sprawozdawczym obiekt rozszerzył działalność o sprzedaż przez Internet.

7. Gospodarstwo rolne Urszuli Grabowskiej prowadząca produkcję podstawową w zakresie uprawy lawendy oraz RHD w zakresie produkcji syropu, a także sprzedaży na odległość tj. przez Internet syropu produkowanego w ramach RHD. W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrolę sanitarną kompleksową podczas której właścicielka oświadczyła, iż do dnia kontroli nie prowadzono sprzedaży przez Internet.

Ponadto na nadzorowanym terenie brak jest importerów suplementów diety.

Nadzór nad produkcją pierwotną

W 2024 r. na terenie powiatu łęczyńskiego nadzorem sanitarnym zostało objętych 1935 producentów

produkcji pierwotnej. W większości są to producenci owoców miękkich i jagodowych, ale także producenci: zbóż, warzyw okopowych, warzyw zielonych, sadownictwa.

W roku sprawozdawczym objęto nadzorem 1796 producentów prowadzących działalność wyłącznie w zakresie produkcji podstawowej tj.

- produkcja owoców miękkich – 1280 podmiotów – 71%
- produkcja zbóż – 366 podmiotów – 20%
- produkcja warzyw – 133 podmiotów – 8%
- inne (np. zioła, orzechy, konopie, łubin) – 17 podmiotów – 1%

Ponadto pod nadzorem PPIS w Łęcznej znajduje się 139 producentów produkcji pierwotnej prowadzących dodatkowo działalność tj.

- dostawy bezpośrednie – 2 podmioty,
- producenci pierwotni i dostawy bezpośrednie – 106 podmiotów,
- producenci pierwotni i rolniczy handel detaliczny – 7 podmiotów,
- rolniczy handel detaliczny – 1 podmiot,
- producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni – 23 podmioty

Na nadzorowanym terenie brak jest zakładów hodowli i konfekcjonowania kielków.

Wydano 43 wpisy do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Przeprowadzono 88 kontroli sanitarnych na plantacjach u producentów pierwotnych głównie owoców miękkich tj.: truskawki i maliny, warzyw (pomidorów, papryki), zbóż oraz dostaw bezpośrednich i RHD.

Ponadto 3 kontrole przeprowadzono we współpracy z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa w ramach Porozumienia z dnia 22.12.2020r. pomiędzy: Głównym Inspektorem Sanitarnym, Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska w sprawie współdziałania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego. Kontrole swoim zakresem obejmowały obszary będące w kompetencji poszczególnych inspekcji. W przypadku Państwowej Inspekcji Sanitarnej weryfikowano m. in.: przestrzeganie zasad utrzymania higieny, szczególnie przez osoby prowadzące zbiór owoców miękkich i jagodowych, źródeł wody stosowanej do nawadniania i rozcieńczania środków ochrony roślin i nawozów, oceniano także sposób nawożenia plantacji oraz stan czystości sprzętu pomocniczego (pojemniki, kosze). Kontrole przeprowadzono u 1 producenta owoców miękkich – porzeczka oraz 2 producentów warzyw – pomidor i papryka. Podczas kontroli pobrano 1 próbkę papryki do badań w kierunku pozostałości pestycydów, która nie została zdyskwalifikowana.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Wystosowano 2 wystąpienia do producentów produkcji pierwotnej prowadzących działalność w zakresie uprawy m.in. truskawek dotyczące przeprowadzenia badania wody z własnego ujęcia w przypadku jej stosowania do nawadniania lub rozcieńczania środków ochrony roślin. Zalecenia zostały zrealizowane, producenci przedłożyli prawidłowe wyniki badań wody.

W ramach Rolniczego Handlu Detalicznego zarejestrowane podmioty prowadzą działalność w zakresie: kiszenia ogórków i kapusty, konserwowania warzyw, suszenia owoców i warzyw, mrożenia owoców na zlecenie, obierania cebuli cukrowej, produkcji soków owocowych, warzywnych i ich mieszanek, produkcji powideł, dżemów, przecierów owocowych, kaszy, mąki, makaronu bez użycia jaj, pieczywa, łuskanie, prażenie, mielenie na mąkę i masło orzechów laskowych oraz tłoczenie oleju z roślin oleistych.

W celu poinformowania jak największej liczby producentów produkcji pierwotnej o obowiązkach na nich ciążyących m. in. o obowiązku rejestracji oraz w celu zwiększenia świadomości i wiedzy na temat przestrzegania higieny podczas zbioru i transportu, PSSE w Łęcznej podjęła m. in. następujące działania:

- podczas składania wniosku o wpis do rejestru zakładów lub odbioru zaświadczenia o wpisie do

rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, pracownik sekcji HŻŻ udzielał informacji na temat podstawowych zasad higieny osobistej, zapobiegania zakażeniom mikrobiologicznym przy uprawie i zbiorze owoców i warzyw, rozdano około 60 ulotek dot. higieny uprawy i zbioru płodów rolnych;

- wystosowano pisma informacyjne wraz z ulotkami do Urzędów Gmin na terenie powiatu łęczyńskiego, Ośrodka Doradztwa Rolniczego- Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Łęcznej, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oddział Łączna z prośbą o podjęcie współpracy polegającej na przekazaniu informacji dotyczącej obowiązku rejestracji dla podmiotów prowadzących produkcję pierwotną (rolników), a także prowadzących działalność w zakresie dostaw bezpośrednich lub Rolniczego Handlu Detalicznego.
- umieszczono na stronie internetowej PSSE w Łęcznej oraz social mediach informację dla producentów produkcji pierwotnej dotyczącą podstawowych zasad higieny zbioru,
- umieszczono ulotki informacyjne dotyczące obowiązku rejestracji oraz podstawowych zasad higieny zbioru dla podmiotów prowadzących produkcję pierwotną na tablicach ogłoszeń sołectw.

Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W roku sprawozdawczym pod nadzorem znajdowało się 16 obiektów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Prowadzą one sprzedaż materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością takich jak: naczynia szklane, przedmioty kuchenne z tworzyw sztucznych, naczynia ceramiczne, metalowe i drewniane, opakowania z tworzyw sztucznych jednorazowego użytku, naczynia dla małych dzieci oraz wyroby z melaminy.

W roku 2024 skontrolowano 5 obiektów, przeprowadzono 2 kontrole sanitarne kompleksowe oraz 3 interwencyjne dotyczące powiadomień w systemie RASFF.

15 obiektów posiada wdrożone zasady GHP.

W roku sprawozdawczy objęto nadzorem 1 wytwórnię materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną sprawdzającą wynikającą z postępowania administracyjnego wszczętego w 2023r. Wytwórnia prowadzi działalność w zakresie konfekcjonowania materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością w opakowania jednostkowe i zbiorcze. Po ocenie wg arkusza zakład uzyskała ryzyko niskie. Zakład posiada wdrożone zasady GHP oraz GMP.

Graniczna kontrola sanitarna

W ramach nadzoru nad **eksportem** żywności przeprowadzono 13 kontroli, które obejmowały eksport 68 partii środków spożywczych:

- brokułu mrożonego (5 partii) i kalafiora mrożonego (1 partia) do Ukrainy;
- makaronu jajecznego (24 partie) do Arabii Saudyjskiej;
- makaronu jajecznego (21 partii) oraz makaronu bezjajecznego (6 partii) do Stanów Zjednoczonych Ameryki;
- makaronu jajecznego (2 partie) oraz makaronu bezjajecznego (1 partia) do Królestwa Bahrajnu;
- makaronu jajecznego (6 partii) oraz makaronu bezjajecznego (2 partie) do Kanady

Wydano 14 świadectw jakości zdrowotnej.

W 2024 roku przeprowadzono 1 kontrolę **importu**:

- zagęszczonego soku jabłkowego z Mołdawii -1 partii.

Wydano 1 świadectwo jakości zdrowotnej.

Akcje kontrolne - tematyka kontroli oraz ich wyniki

Przeprowadzono kontrole sanitarne tematyczne w ramach akcji w zakresie:

- warunków przechowywania oraz znakowania wód butelkowanych - 8 kontroli;

- w zakresie wprowadzania do obrotu maku w opakowaniach zbiorczych w okresie przed świątecznym - 5 kontroli oraz 1 wizję lokalną na targowisku jednodniowym.

Nie stwierdzono nieprawidłowości

Współpraca z innymi jednostkami

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu łęczyńskiego tak jak w latach wcześniejszych współpracowały z Inspekcją Weterynaryjną, Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa oddział w Łęcznej, Inspekcją Ochrony Środowiska oddział w Łęcznej oraz władzami samorządowymi. W ramach porozumienia ramowego o współdziałaniu i współpracy pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Łęcznej i Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Łęcznej nawiązano współpracę w zakresie zagrożeń epidemiologicznych związanych z ASF (styczeń-maj 2024r.).

W ramach realizacji porozumienia w sprawie współdziałania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego podejmowano działania w zakresie przeprowadzenia wspólnych kontroli u producentów pierwotnych oraz pobierano próbki produktów produkcji pierwotnej do badań laboratoryjnych w kierunku pozostałości pestycydów. W ramach współpracy z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa oddział w Łęcznej oraz Inspekcją Ochrony Środowiska w 2024r przeprowadzono 3 wspólne kontrole gospodarstw rolnych wytypowanych do kontroli w ramach zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego w nawiązaniu do „Planu działania na rok 2024”, w wyniku której w ramach nadzoru PIS nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto wystosowano pisma informacyjne wraz z ulotkami do Urzędów Gmin na terenie powiatu łęczyńskiego, Ośrodka Doradztwa Rolniczego - Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Łęcznej, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oddział Łączna z prośbą o podjęcie współpracy polegającej na przekazaniu informacji dotyczącej obowiązku rejestracji oraz podstawowych zasad higieny zbioru dla podmiotów prowadzących produkcję pierwotną, a także prowadzących działalność w zakresie dostaw bezpośrednich lub Rolniczego Handlu Detalicznego.

Podsumowanie

- W 2024 roku na terenie powiatu łęczyńskiego nie wystąpiły przypadki zbiorowych zatruc pokarmowych oraz zatruc grzybami.
- W 2024 r. na terenie powiatu łęczyńskiego nadzorem sanitarnym zostało objętych 1935 producentów produkcji pierwotnej, przy czym w większości są to producenci owoców miękkich -71%.

VI. Warunki sanitarno-higieniczne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz wypoczynku dzieci i młodzieży

Informacje ogólne

Państwowa Inspekcja Sanitarna, realizując swoje zadania z zakresu zdrowia publicznego dokonuje kontroli pod kątem przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz w ośrodkach wypoczynku, higieny procesów nauczania, a także utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości.

Pion higieny dzieci i młodzieży Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu łęczyńskiego w 2024 roku obejmował ewidencją 87 placówek, w tym 31 szkół.

Nadzorem objęto 40 (tj. 45,9%) obiektów tj. 40 placówek przeznaczonych dla dzieci i młodzieży,

oraz 4 gabinety szkolne. Spośród 31 szkół wszystkich typów, skontrolowano 19 (tj. 61,3 %) szkół. Ponadto nadzorowano : 6 żłobków (60%), 8 przedszkoli (53,3 %). Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy (100 %) , 2 warsztaty szkolne (100%), 2 internaty (100%), 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze (100%).

Stan techniczny i sanitarny budynków

Wszystkie skontrolowane placówki oświatowe i wychowawcze funkcjonowały w budynku w dobrym stanie technicznym. Zaniedbań higieniczno- sanitarnych nie stwierdzono. Budynków zarówno w złym stanie technicznym, jak i higieniczno-sanitarnym nie stwierdzono.

W 4 placówkach z pobytem całodobowym przeprowadzono kontrole sanitarne w trakcie których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Warunki do utrzymania higieny

W trakcie kontroli sanitarnych zwracano uwagę na warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów w szkołach.

Pracownik Państwowej Inspekcji Sanitarnej w trakcie przeprowadzonych w 2024 r. kontroli placówek oświatowych i wychowawczych odnotował, że 40 (tj.100%) placówek posiada podłączenie do wodociągu miejskiego/gminnego. Do sieci kanalizacyjnej centralnej (miejskiej / gminnej) podłączonych jest 31 (tj. 77,5 %) placówek , 8 placówek (20%) posiada bezodpływowy zbiornik, 1 placówka własna oczyszczalnię ścieków (2,5%).

Skontrolowano również szkoły pod kątem zapewnienia ciepłej wody w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych. W 2024 roku nie stwierdzono nieprawidłowości i nie wydano decyzji administracyjnych w ww. zakresie.

We wszystkich skontrolowanych w 2024 roku placówkach stwierdzono zachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych i zapewnione zostały środki do utrzymania higieny osobistej.

W 2024 roku do Państwowej Inspekcji Sanitarnej nie wpłynęły interwencje dotyczące występowania wszawicy (która nie jest ujęta w wykazie zakażeń i chorób zakaźnych, stanowiącym załącznik do ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi tj. Dz.U.2024 poz. 924 z późn.z zm.) w placówkach oświatowych i opiekuńczych.

Higiena procesu nauczania i wychowania

Oceniając środowisko szkolne, szczególną uwagę zwracano na tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych pod kątem zachowania zasad higieny oraz dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu uczniów.

Rozkład zajęć lekcyjnych

W 2024 r. w ramach nadzoru bieżącego oceniany był tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych pod kątem zachowania zasad higieny. Ocenę tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych przeprowadzono w 19 szkołach w 216 oddziałach.

Nieprawidłowości nie stwierdzono. Dokonując oceny tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych zwracano uwagę na równomierne obciążenie zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

Dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu uczniów i przedszkolaków

W ramach sprawowanego nadzoru dokonano oceny dostosowania mebli szkolnych do wzrostu dzieci oraz uczniów w 26 placówkach (7 przedszkolach, 13 szkołach podstawowych, 1 liceum , 5 zespołach szkół) w 104 oddziałach. Łącznie oceniono 1462 stanowiska. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ciężar tornistrów

W trzech placówkach (samodzielnych szkołach podstawowych) przeprowadzono pomiar ciężaru ciała ucznia i jego tornistra w 30 oddziałach, oceniono ciężar ciała i tornistra 509 uczniów.

Możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych

W trosce o stan zdrowia uczniów, w związku ze zbyt dużym obciążeniem uczniów ciężarem tornistrów/plecaków szkolnych, wprowadzony został prawny obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w placówkach podręczników i przyborów szkolnych. Zgodnie z § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 1604) „w pomieszczeniach szkoły lub placówki zapewnia się uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych”.

Dyrektorzy wszystkich skontrolowanych pod tym kątem szkół (13), wywiązali się z ww. obowiązku, zapewniając uczniom miejsca na pozostawianie części podręczników i przyborów szkolnych w szkole w indywidualnych szafkach lub na półkach w salach dydaktycznych.

Mikroklimat pomieszczeń

Podczas kontroli sanitarnych pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oceniali także mikroklimat pomieszczeń pod kątem zapewnienia właściwej temperatury w pomieszczeniach dydaktycznych, zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 1604), który stanowi, że „w pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia, zapewnia się temperaturę co najmniej 18°C”. Pod tym kątem oceniono 23 placówki (w tym 5 zorganizowanych form wypoczynku zimowego dla dzieci i młodzieży), wykonano 312 pomiarów temperatury w 160 pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci i młodzieży. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Oświetlenie

W roku 2024 oceniono placówki oświatowe pod kątem zapewnienia właściwego oświetlenia zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 1604) który wskazuje, że „w pomieszczeniach szkoły i placówki zapewnia się właściwe oświetlenie”. Na 25 placówek oświatowych (6 przedszkoli i 19 szkół) stwierdzono, że 23 (tj. 92%) placówki posiadają wyniki z pomiarów natężenia i równomierności oświetlenia zgodne z Polską Normą, w 2 placówkach (2 szkołach podstawowych (tj. 8 %)) stwierdzono brak pomiarów natężenia i równomierności oświetlenia.

Warunki do prowadzenia zajęć WF

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, kontrolami objęto również warunki sanitarno-higieniczne do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego. Ocenie poddano m. in. posiadanie przez placówkę infrastruktury sportowej oraz stopień korzystania przez uczniów z natrysków po przeprowadzonych zajęciach sportowych.

Na 19 szkół skontrolowanych pod kątem zapewnienia infrastruktury do prowadzenia zajęć WF: 2 placówki posiadają wyłącznie boisko sportowe, 1 placówka: salę gimnastyczną z boiskiem, 4 placówki salę rekreacyjno-zastępczą z boiskiem, 2 placówki: salę gimnastyczną i rekreacyjno-zastępczą z boiskiem, 8 placówek: szkolne zespoły sportowe z boiskiem, 2 placówki nie posiadają infrastruktury do prowadzenia zajęć w-f.

Na 31 szkół będących w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łęcznej tylko 1 posiada basen.

Dożywianie w szkołach

Na 19 (tj. 47,5 %) skontrolowanych placówek pod kątem prowadzenia dożywiania w szkołach w 16 (tj. 84,2 %) szkołach wydawane były ciepłe posiłki (w 12 placówkach posiłki jednodaniowe, w 4 placówkach pełny obiad). W 7 szkołach posiłki dowożone były z innych placówek, w 9 szkołach przygotowywane były na miejscu. Z posiłków obiadowych korzystało 2405 uczniów (w tym : 1211 uczniów z pełnych obiadów i 1194 uczniów z posiłków jednodaniowych). W 1 placówce podawany był napój - liczba korzystających 125. Z posiłków dofinansowywanych skorzystało 197 dzieci i młodzieży. 3 placówki (szkoły ponadpodstawowe) nie zapewniały wyżywienia.

Placówki zapewniające uczniom wodę do picia

Na terenie powiatu łączyńskiego na 19 (tj. 61,2 %) skontrolowanych szkół w 13 (tj. 68,4%) szkołach zapewniono uczniom dostęp do wody pitnej. W żadnej ze szkół nie zamontowano źródełek wodnych, nie zapewniono dystrybutorów z wodą, w 13 szkołach udostępniono dzbanki z wodą.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

W roku 2024 Stanowisko Higieny Dzieci i Młodzieży nadzorem objęło 16 form wypoczynku zimowego i letniego, z których skorzystało 517 dzieci i młodzieży.

Z wypoczynku zimowego skorzystało 243 dzieci w tym z wypoczynku w formie wyjazdowej skorzystało 88 uczestników, z wypoczynku w miejscu zamieszkania: 155 dzieci. Przeprowadzono 7 kontroli, w wyniku których nie stwierdzono niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych.

Z wypoczynku letniego w formie wyjazdowej skorzystało 149 uczestników. Przeprowadzono 4 kontrole, w wyniku których nie stwierdzono niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych.

Wypoczynek letni w miejscu zamieszkania zorganizowany był na bazie obiektów objętych całorocznym nadzorem tj. szkół oraz centrum kultury. Liczba uczestników tej formy wypoczynku wyniosła 125. Przeprowadzono 5 kontroli w wyniku których nie stwierdzono niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych.

Postępowanie administracyjne

W wyniku podjętych w 2024 roku działań przez pion higieny dzieci i młodzieży PSSE w Łącznej nastąpiła poprawa stanu sanitarno-technicznego w placówkach. W 2024 roku wydano 4 decyzje administracyjne, w tym 1 decyzję zmieniającą termin usunięcia nieprawidłowości oraz 3 decyzje płatnicze.

W jednej placówce wystawiono mandat karny na kwotę 100 zł za zaniedbania higieniczno- sanitarne stwierdzone podczas kontroli interwencyjnej.

Wnioski

1. Z związku z prowadzonymi pracami remontowymi w placówkach oświatowych i wychowawczych systematycznie ulega poprawie stan sanitarno-techniczny budynków.

VII. Środowisko pracy, choroby zawodowe, środki zastępcze

Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest między innymi zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zawodowych poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego z zakresu zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia człowieka oraz

podejmowaniu stosowanych działań przeciwdziałających lub ograniczających te zagrożenia, w szczególności:

- zagrożenia stwarzane przez produkty biobójcze i substancje czynne w nich stosowane oraz wyroby poddane działaniu produktów biobójczych;
- zagrożenia stwarzane przez detergenty;
- zagrożenia stwarzane przez substancje chemiczne, ich mieszaniny.
- zagrożenia stwarzane przez środki zastępcze i narkotyki;
- zagrożenia stwarzane przez prekursory narkotyków kategorii 2 i 3;

Działaniami tymi zajmuje się pion higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami PSSE w Łącznej.

W ewidencji komórki higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami w 2024 r. znajdowały się 252 obiekty, zatrudniające ogółem 17 914 pracowników, z czego największa liczba zatrudnionych to pracownicy według następującej klasyfikacji działalności (działalność podstawowa):

- PKD 05 Wydobywanie węgla kamiennego i brunatnego – 5257 zatrudnionych,
- PKD 09 Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie – 8074 zatrudnionych,
- PKD 85 Edukacja – 1324 zatrudnionych,
- PKD 86 Opieka zdrowotna – 860 zatrudnionych,
- PKD 10 Przetwórstwo przemysłowe – 340 zatrudnionych,
- PKD 47 Działalność zajmująca się sprzedażą (handel detaliczny) – 409 zatrudnionych.

Pracownicy komórki higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami w roku 2024 przeprowadzili 72 kontrole w 54 obiektach, zatrudniających łącznie 8814 pracowników.

W ZAKRESIE NADZORU NAD WARUNKAMI PRACY

Szkodliwe czynniki biologiczne występujące w środowisku pracy mogą być przyczyną wielu chorób, w tym chorób zawodowych: *choroby skóry (drożdżakowe zapalenie skóry rąk u osób pracujących w warunkach sprzyjających rozwojowi drożdżaków chorobotwórczych, grzybice skóry u osób stykających się z materiałem biologicznym pochodzącym od zwierząt), choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami biologicznymi (epidemiczne wirusowe zapalenie spojówek), choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa.*

Liczba zakładów pracy w ewidencji higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami PSSE w Łącznej, w których występuje narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne, wynosi 115.

W 2024 roku na 72 przeprowadzonych kontroli, 12 kontroli, w 11 zakładach pracy, dotyczyło **oceny realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki**. We wspomnianych zakładach pracy narażenie to dotyczyło 88 pracowników, gdzie: 88 pracowników narażonych jest na czynniki biologiczne należące do grupy 2 zagrożenia, w tym 43 pracowników narażonych jest również na czynniki biologiczne należące do grupy 3 zagrożenia. W 1 z obiektów stwierdzono nieprawidłowości tj. dokument oceny ryzyka zawodowego nie zawiera wszystkich wymaganych przepisami prawa informacji, w zakresie czynników biologicznych. Postępowanie administracyjne będzie prowadzone w 2025 roku.

Praca w narażeniu na czynniki rakotwórcze może być przyczyną choroby zawodowej (*raka płuc, raka oskrzeli; międzybłoniaka opłucnej albo otrzewnej, nowotworu układu krwiotwórczego, nowotworu skóry, nowotworu pęcherza moczowego, nowotworu wątroby, raka krtani, nowotworu nosa i zatok przynosowych, nowotworów wywołanych działaniem promieniowania jonizującego z prawdopodobieństwem indukcji przekraczającym 10% – tj. nowotworów złośliwych powstałych w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi*).

W 2024 roku w ewidencji komórki higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami widniało 59 obiektów, w których występują czynniki rakotwórcze/mutagenne. Przedsiębiorstwa prowadzą działalność w następujących sektorach gospodarki:

- górnictwo i wydobywanie (PKD 05 i PKD 09);
- przetwórstwo przemysłowe (PKD 10, PKD 16, PKD 23, PKD 25, PKD 31);
- naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń (PKD 33);
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (PKD 35);
- pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody (PKD 36);
- odprowadzanie i oczyszczanie ścieków (PKD 37);
- działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami (PKD 39);
- budownictwo (PKD 41, PKD 42) – PKD 42 obejmuje firmy prowadzące na terenie powiatu prace związane z usuwaniem wyrobów z azbestem (siedziba firm poza powiatem);
- pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane (PKD 43)
- handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych (PKD 45);
- sprzedaż paliw (PKD 47);
- transport lądowy oraz transport rurociągowy (PKD 49);
- edukacja (PKD 85);
- służba zdrowia (PKD 86).

Liczba pracujących w kontakcie/narażeniu na poszczególne czynniki rakotwórcze/mutagenne:

- substancje chemiczne/mieszanki klasyfikowane jako rakotwórcze/mutagenne: 85 osób, w tym 60 kobiet (praca w kontakcie);
- prace związane z narażeniem na pył drewna: 20 osób, w tym 0 kobiet (praca w narażeniu);
- prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy: 71 osób, w tym 0 kobiet (praca w kontakcie) oraz 11134 osób, w tym 8 kobiet (praca w narażeniu);
- prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika: 335 osób, w tym 0 kobiet (praca w kontakcie);
- prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla: 1082 osób, w tym 0 kobiet (praca w kontakcie) oraz 61 osób, w tym 0 kobiet (praca w narażeniu);
- promieniowanie jonizujące: 51 osób, w tym 36 kobiet (praca w narażeniu).

Łączna liczba pracowników pracujących w kontakcie/narażeniu na czynniki rakotwórcze/mutagenne: 12 520 osób.

W 2024 roku przeprowadzono łącznie 10 kontroli, w 10 zakładach pracy w zakresie **oceny realizacji wymogów w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.**

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie czynników rakotwórczych/mutagennych w środowisku pracy. Zalecenia oraz pouczenia dotyczyły głównie prawidłowego uzupełniania wymaganej przepisami prawa dokumentacji.

Ponadto kontrola sprawdzająca przeprowadzona w zakładzie, w którym w 2023 roku stwierdzono nieprawidłowości, wykazała wykonanie nakazów ujętych w decyzji tj. zapewniono: Rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz Rejestr pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Kontrolowany przekazał także do PWIS oraz PIP wymaganą Informację o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, według wzoru określonego w załączniku 2 do rozporządzenia.

W 2024 roku prowadzono działania edukacyjno-informacyjne, w związku z nowo opublikowanym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Przekazywano pismo PPIS w Łęcznej, informujące o obowiązkach pracodawców oraz o konieczności podjęcia stosowanych działań, o których mowa w powyższym rozporządzeniu. Poinformowano o obowiązku wykonania przez pracodawcę badań i pomiarów substancji reprotoksycznej w terminie ustalonym i z częstotliwością określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22 lipca 2024 roku zmieniającym rozporządzenie w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Ponadto przypomniano o obowiązku przesłania do WSSE w Lublinie i PIP, corocznie w terminie do dnia 15 stycznia, informacji za poprzedni rok na nowym formularzu *Informacja o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.*

Prace rozbiórkowe wyrobów zawierających azbest w 2024 roku zgłosiły 3 firmy, mające siedziby poza terenem powiatu łęczyńskiego:

- HUBER Wieczorek Hubert, Powiśle 29, 21-100 Góra Puławska,
- „DELTA” Tomasz Wejman, ul. Kurowska 118, 24-130 Końskowola,
- P.P.H.U. „WAGRA” Wacław Ostrowski, Wyżnica Kolonia 94, 23-251 Dzierzkowice.

W związku z powyższym przeprowadzono jedną kontrolę firmy: P.P.H.U. „WAGRA” Wacław Ostrowski, Wyżnica Kolonia 94, 23-251 Dzierzkowice, która na terenie powiatu łęczyńskiego wykonywała usługi budowlane polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Przy powyższych pracach zatrudnionych było 3 pracowników. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Na stronie internetowej Stacji udostępniono informacje odnośnie realizowanego Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, którego głównym celem jest usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju, likwidacja szkodliwego oddziaływania na środowisko.

Substancje/mieszaniny chemiczne stanowią poważne zagrożenie w środowisku pracy, gdyż mogą prowadzić do wielu negatywnych skutków dla zdrowia pracowników. Jest to związane ze stosowaniem w **większości zakładów pracy** chemikaliów (będących choćby chemią stosowaną do utrzymania czystości w zakładzie pracy) i zazwyczaj jest jednocześnie stosowanych wiele chemikaliów o szerokim spektrum zagrożenia (**najczęściej spotykane zagrożenia fizyczne:**

wybuchowe, łatwopalne, mogące powodować korozję metali; **najczęściej spotykane zagrożenia dla zdrowia:** działające żrąco/drażniąco na skórę/oczy, powodujące poważne uszkodzenie oczu, mogące powodować reakcję alergiczną skóry, mogące powodować podrażnienie dróg oddechowych, powodujące poważne oparzenia skóry oraz uszkodzenia oczu, mogące wywoływać uczucie senności lub zawroty głowy, działające szkodliwie po połknięciu. Ponadto na rynku dostępnych jest wiele chemikaliów w danym asortymencie i ciągle powstają nowe, co powoduje konieczność weryfikacji klasyfikacji danej substancji/mieszaniny, przy każdej dostawie, w celu ustalenia rodzaju zagrożenia jakie wywołuje. A co za tym idzie w celu ewentualnego dokonania ponownej oceny narażenia na czynniki chemiczne. Chemikalia w środowisku pracy mogą występować w różnych formach (m.in. w postaci cieczy, gazów, pyłów czy dymów), w związku z czym niemałą trudność sprawiają chemikalia, które powstają/występują w środowisku pracy, są to na przykład tzw. dymy/pyły spawalnicze powstające w procesie spawania, na które składa się wiele substancji/związków chemicznych, co jest uzależnione od rodzaju procesu spawania i materiałów używanych w tym procesie.

Narażenie zawodowe na chemikalia może skutkować zachorowaniem m.in. na chorobę zawodową: zatrucie ostre albo przewlekłe lub ich następstwa wywołane przez substancje chemiczne; gorączka metaliczna, pylice płuc (pylica krzemowa, pylica górników kopalń węgla, pylica spawaczy, pylica azbestowa oraz pozostałe pylice krzemianowe, pylica talkowa, pylica grafitowa, pylica wywołana pyłami metali), choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu, przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, które spowodowało trwałe upośledzenie sprawności wentylacyjnej płuc z obniżeniem natężonej objętości wydechowej pierwszosekundowej poniżej 60% wartości należnej, wywołanej przez pyły i gazy drażniące, jeżeli w ostatnich 10 latach pracy zawodowej co najmniej 30% przypadków stwierdzono na stanowisku pracy przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń, astma oskrzelowa, zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych, ostre uogólnione reakcje alergiczne, byssinoza, beryloza, choroby płuc wywołane pyłem metali twardych, alergiczny nieżyt nosa, zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym, przedziurawienie przegrody nosa wywołane substancjami o działaniu żrącym lub drażniącym, choroby skóry (alergiczne kontaktowe zapalenie skóry, kontaktowe zapalenie skór z podrażnieniem, trądzik olejowy, smarowy lub chlorowych o rozległym charakterze, pokrzywka kontaktowa), choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami chemicznymi (alergiczne zapalenie spojówek, zwyrodnienie rogówki wywołane czynnikami drażniącymi).

W 2024 roku przeprowadzono 15 kontroli dotyczących **oceny realizacji wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych**. Nieprawidłowości w powyższym zakresie stwierdzono w 1 zakładzie pracy tj. nie przeprowadzono oceny ryzyka zawodowego na jednym ze stanowisk pracy w zakresie narażenia na czynniki chemiczne oraz nie dokonano rozpoznania, wskazania i nie przeprowadzono badań i pomiarów czynników szkodliwych.

Hałas i drgania mechaniczne są czynnikami szkodliwymi bardzo często występującymi w środowisku pracy. Mogą być one przyczyną choroby zawodowej: obustronnego trwałego odbiorczego ubytku słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowanego hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkość co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszącym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz oraz zespół vibracyjny (postać naczyniowa, postać kostno-stawowa oraz postać mieszana: naczyniowo-nerwowa i kostno-stawowa).

W 2024 roku przeprowadzono 8 kontroli w zakresie **oceny realizacji wymogów w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas i drgania mechaniczne**. W 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie, które dotyczyły braku oceny ryzyka zawodowego na jednym ze stanowisk pracy, na którym występuje narażenie na hałas i drgania mechaniczne oraz braku aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

Podczas czynności kontrolnych prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie narażenia pracowników na hałas w środowisku pracy, w tym dotyczące zagadnień w zakresie nowoczesnych

ochron przed hałasem, zbiorowych oraz indywidualnych. Ponadto wskazywano odnośnik do materiałów informacyjnych zamieszczonych na stronie CIOP.

Na 252 obiektów będących w ewidencji komórki higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami, w 29 występują przekroczenia Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń/Natężeń czynników szkodliwych. Przekroczenia stwierdzano w obiektach działających w następujących sektorach (wg PKD):

- górnictwo i wydobywanie (PKD 05 i PKD 09)
- przetwórstwo przemysłowe (PKD 10, PKD 25, PKD 33)
- działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców (PKD 38)
- transport lądowy oraz transport rurociągowy (PKD 49);
- administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna (PKD 84)

Przekroczenia dotyczą czynników szkodliwych:

- węgiel kamienny/brunatny (frakcja wdychalna/respirabilna);
- krzemionka krystaliczna kwarc/krystobalit (frakcja respirabilna);
- cement portlandzki (frakcja wdychalna/respirabilna);
- pyłów nieklasyfikowanych ze względu na toksyczność (frakcja wdychalna);
- benzyna do lakierów;
- hałasu;
- drgań mechanicznych działających na organizm człowieka przez kończyny górne (miejscowe);
- drgań o ogólnym działaniu na organizm człowieka;
- mikroklimatu zimnego/gorącego (warunki klimatyczne);
- promieniowania optycznego nielaserowego.

Liczba osób pracujących w przekroczeniu normatywu higienicznego stwierdzonego pomiarami wynosi 10326 osoby. Wszystkim pracownikom pracującym w przekroczeniu zapewniono poprawę warunków pracy poprzez zapewnienie środków ochrony indywidualnych, środków technicznych i działań organizacyjnych (skrócenie czasu pracy, rotacja na stanowisku pracy) lub podjęto inne działania określone w programie działań profilaktycznych zmierzających do obniżenia narażenia na hałas/drgania mechaniczne.

Najczęściej wydawane zalecenia podczas czynności kontrolnych w zakładach, w których występują czynniki szkodliwe dotyczyły prawidłowego uzupełniania danych oraz prowadzenia dokumentacji związanej z przeprowadzonymi badaniami i pomiarami czynników szkodliwych, w tym o konieczności prowadzenia bieżących zapisów w Rejestrach czynników szkodliwych oraz Kartach badań i pomiarów czynników szkodliwych. A także w zakresie prawidłowego sporządzania dokumentu Oceny ryzyka zawodowego uwzględniając wszystkie informacje wymagane przepisami prawa.

W ramach ogółouropejskiej kampanii na rzecz zdrowego miejsca pracy pn. „Bezpieczeństwo pracy w epoce cyfrowej” realizowaną przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA), podczas czynności kontrolnych, prowadzono działania edukacyjno-informacyjne odnośnie kluczowych kwestii jakich dotyczy ww. kampania. Wskazywano odnośniki do materiałów oraz informacji zwartych na stronie internetowej EU-OSHA. Materiały informacyjne dotyczące kampanii umieszczono również na stronie internetowej Stacji.

Ponadto podjęto współpracę ze Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie – Instytut Nauk o Żywieniu Człowieka w zakresie działań promocyjno-informacyjnych odnośnie realizacji programu pn. Partnerstwo na rzecz oceny ryzyka zawiązanego z chemikaliami (Partnership for the Assessment of Risks from Chemicals. PARC), w którym SGGW w Warszawie jest jednym z partnerów. W ramach ww. współpracy, PPIS w Łęcznej przesłał pisma do przedsiębiorców z sektora gospodarki odpadami, znajdujących się na terenie powiatu łęczyńskiego, z informacją o trwającym projekcie. Ponadto informacje o ww. programie umieszczono na stronie PSSE Łęczna.

CHOROBY ZAWODOWE

W związku z wykonywaną pracą mogą pojawić się u pracownika różne schorzenia, które jeśli są ujęte w wykazie chorób zawodowych będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1836) mogą być uznane za chorobę zawodową.

Łącznie do PPIS w Łęcznej w 2024 r. zgłoszono 11 przypadków podejrzenia choroby zawodowej. Prowadzono 21 postępowań w sprawie chorób zawodowych.

Wydano 8 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej w tym:

- w 5 przypadkach dotyczyły one pylicy płuc: pylice górników kopalń węgla ;
- w 1 przypadku dotyczyła choroby zakaźnej lub pasożytniczej albo ich następstwa – Boreliozy;
- w 1 przypadku dotyczyła choroby zakaźnej lub pasożytniczej albo ich następstwa –COVID-19
- w 1 przypadku decyzja dotyczyła „przewlekłych chorób narządu głosu spowodowanych nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosu i trwałą dysfonią”

Wydano 6 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Wydano także 15 postanowień. W roku sprawozdawczym wniesiono 2 odwołania od decyzji PPIS w Łęcznej. PPIS w Łęcznej wystawił 5 kart stwierdzenia choroby zawodowej.

W ZAKRESIE NADZORU NAD CHEMIKALIAMI

Działania w ramach ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

W 2024 roku kontynuowano prowadzenie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów, dotyczących zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

- Kontrole obiektów stacjonarnych i sprzedaży internetowej

Na terenie powiatu łęczyńskiego zarówno w latach ubiegłych jak i w roku 2024r. brak było stacjonarnych obiektów prowadzących sprzedaż środków zastępczych tzw. sklepów z dopalaczami. Nie odnotowano sygnałów z Komendy Powiatowej Policji w Łęcznej o podejrzeniu wprowadzenia do obrotu środków zastępczych w obiektach stacjonarnych na terenie powiatu łęczyńskiego. Nie przeprowadzono kontroli interwencyjnych w tym zakresie, nie zabezpieczano produktów tzw. dopalaczy, nie pobierano również próbek do badań laboratoryjnych. Prowadzono monitoring stron internetowych pod względem oferowania środków zastępczych przez sprzedawców z terenu powiatu łęczyńskiego. Nie stwierdzono takich przypadków.

- Zatrucia środkami zastępczymi i NSP

PPIS w Łęcznej przy współpracy ze szpitalem i podmiotami leczniczymi zlokalizowanymi na terenie powiatu łęczyńskiego stale monitoruje zjawisko zatruc środków zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi. W latach 2019 - 2024 do PPIS w Łęcznej nie zgłoszono żadnego przypadku zatrucia środkami zastępczymi i/lub nowymi substancjami psychoaktywnymi.

- Postępowania prowadzone wobec osób fizycznych w związku z przekazaniem spraw przez inne służby: Policję, Prokuraturę, Krajową Administrację Skarbową.

W roku sprawozdawczym nie prowadzono postępowań wobec osób fizycznych w kierunku artykułu 52a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w związku z przekazaniem spraw przez inne służby: Policję, Prokuraturę. Nie nakładano zatem kary pieniężnej z art. 52a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Niewątpliwie brak przekazywanych postępowań wynika z wejścia w życie w miesiącu sierpniu 2018 roku nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

W latach 2020-2024 Prokuratura lub Policja nie przekazywała żadnych postępowań, nie prowadzono niszczenia środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych gdyż brak było takich substancji w dyspozycji PPIS w Łęcznej.

W 2024 roku w obszarze nadzoru nad przestrzeganiem zakazu produkcji i wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych nie wydawano decyzji administracyjnych.

- Identyfikacja środków zastępczych

W 2024 roku nie zabezpieczano produktów środków zastępczych.

- Współpraca z organami ścigania (Policja, Prokuratura, Krajowa Administracja Skarbowa) oraz podmiotami leczniczymi.

W 2024 roku PPIS w Łęcznej z uwagi na brak przekazywanych przez organy ścigania: Policja i Prokuratura wyłączonych materiałów do odrębnego postępowania nie współpracował z tymi organami.

PPIS w Łęcznej współpracował ze Szpitalem Powiatowym w Łęcznej a także z podmiotami leczniczymi na terenie powiatu łęczyńskiego w zakresie przypominania o obowiązku zgłaszania przez te podmioty podejrzeń zatruc środków zastępczymi.

Działania w ramach ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanego przez prekursorzy narkotyków kategorii 2 i 3

- Nadzór w zakresie wewnątrzwspólnotowego obrotu prekursorami kategorii 2 i 3

W 2024 roku przeprowadzono 3 kontrole w zakresie wewnątrzwspólnotowego obrotu prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3. Podczas czynności kontrolnych ustalono, że dwóch Kontrolowanych dokonało zakupu: kwas siarkowego (prekursora narkotyków kategorii 3) oraz nadmanganianu potasu (prekursora narkotyków kategorii 2) – w obu przypadkach zakup na potrzeby własnej działalności (do odzysku metali z odpadów oraz do celów rolniczych). W przypadku trzeciej kontroli ustalono, że Kontrolowany prowadzi sprzedaż detaliczną mieszaniny zawierającej w swoim składzie aceton i toluen (prekursory narkotyków kategorii 3). Sprzedaż była prowadzona na fakturę i pojedyncze sztuki na paragon.

Zakup jak i sprzedaż mieszaniny dotyczyła polskich podmiotów gospodarczych.

- Nadzór handlu prekursorami narkotyków prowadzonym pomiędzy Wspólnotą, a państwami trzecimi

W 2024 roku nie stwierdzono obiektów, które prowadzą handel prekursorami z państwami trzecimi.

Działania w ramach ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanego przez substancje chemiczne oraz ich mieszaniny

W ewidencji obiektów PSSE w Łęcznej w 2024 roku znajduje się jeden podmiot mający siedzibę na terenie powiatu łęczyńskiego wytwarzający substancję chemiczną podlegającą rejestracji. Ponadto we wspomnianej ewidencji widnieje 1 podmiot, który w poprzednich latach dokonał importu oraz 4 dalszych użytkowników – formulatorów, 49 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin oraz 176 stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny.

W 2024 roku przeprowadzono łącznie 20 kontroli w zakresie , w tym: 1 kontrolę u importera, 1 kontrolę u dalszego użytkownika – formulatora, 9 kontroli u dystrybutorów oraz 9 kontroli u stosujących chemikalia. Kontrola przeprowadzona u dystrybutora wykazała nieprawidłowość: kontrolowany nie dokonał zmiany oznakowania sprzedawanej mieszaniny, w związku zmianą jej karty charakterystyki dotyczącej sekcji 2 karty.

Jednym z zamierzeń ustalonym przez GIS do realizacji przez organy inspekcji było uczestnictwo w projekcie REF-12, dotyczącego importu substancji/mieszanin. Działania kontrolne prowadzone w 2024 roku w zakresie nadzoru nad chemikaliami nie wykazały importu.

W ramach prowadzonego nadzoru dokonano rozpoznania rynku dotyczącego produktów stosowanych do tatuażu: World Famous Tatto Ink – Dark Blue 1v2, Limitless, Light Green 1v2, Limitless, Brown 3 – wyprodukowanych przez Ink Projects LLC w Stanach Zjednoczonych. Powyższe produkty zostały umieszczone w systemie Safety Gate przez władze słoweńskie, ze względu na przekroczenie w nich zawartości: ołowiu, miedzi oraz arsenu. Na terenie powiatu nie stwierdzono stosowania lub sprzedaży on-line tych produktów.

Działania w ramach ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanego przez produkty biobójcze

W 2024 roku inspekcja sanitarna prowadziła działania kontrolne w ramach realizacji zamierzeń ustalonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego na rok 2024, tj:

- kontrole dezynfektantów i algicydów stosowanych do dezynfekcji i zabezpieczania basenów kąpielowych oraz
- kontrole rododencydów i insektycydów stosowanych do deratyzacji i dezynfekcji pomieszczeń i zabudowań.

Ponadto, w związku z działaniami interwencyjnymi zleconymi przez GIS, w związku z odnotowaniem śmiertelnych zatrucí środkami ochrony roślin (ŚOR) na terenie kraju, przeprowadzono w grudniu kontrole tematyczne (nieplanowane) dotyczące sprzedaży produktów biobójczych zawierających w swoim składzie fosforek glinu lub fosforek magnezu. Na terenie powiatu łączyńskiego nie stwierdzono w sprzedaży stacjonarnej takich produktów. Podobne działania podjęto w związku z kwestionowaniem produktu biobójczego sprzedawanego pod nazwą 'Flygard' – ustalono, że na terenie powiatu nie jest prowadzone udostępnianie tego produktu.

Kontrole były prowadzone w podmiotach gospodarczych działających na terenie powiatu (w sklepach stacjonarnych). W ramach sprawowanego nadzoru dokonano również okresowego przeglądu ofert sprzedażowych produktów biobójczych na platformach e-commerce takich jak allegro, olx.

W 2024 roku komórka Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami PSSE w Łęcznej przeprowadziła łącznie 11 kontroli w zakresie produktów biobójczych, gdzie:

- 4 kontrole przeprowadzono w podmiotach stosujących produkty biobójcze;
- 7 kontroli przeprowadzono w podmiotach udostępniających na rynku produkty biobójcze (sklepy).

Łącznie podczas wspomnianych kontroli oceniono 51 produktów biobójczych. Ocena kontrolowanych produktów biobójczych dotyczyła posiadanego przez nich pozwolenia, spełnienia warunków pozwolenia (w tym zawartości substancji czynnych, oznakowania i etykiety, opakowania produktu), daty ważności produktu biobójczego oraz stosowania ich zgodnie z zaleceniem podmiotu odpowiedzialnego – w przypadku podmiotów stosujących.

Na terenie powiatu łączyńskiego nie stwierdzono podmiotów zobowiązanych do uzyskania pozwolenia.

Nieprawidłowości stwierdzono podczas 2 kontroli (w 2 obiektach udostępniających na rynku m.in. produkty biobójcze). Łączna liczba niezgodnych z obowiązującymi przepisami prawa produktów biobójczych: 6, w tym 2 oceniane produkty nie miały wymaganego pozwolenia, na obrót. W przypadku

pozostałych produktów biobójczych nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego oznakowania produktu biobójczego (brak danych dostawcy na etykiecie opakowania) oraz niewłaściwego opakowania produktu biobójczego. Kwestionowane produkty zostały decyzją inspektora sanitarnego wycofane ze sprzedaży lub w przypadku drugiej kontroli działania administracyjne zostały podjęte w następnym roku. Ponadto, ustalono, że wszystkie kwestionowane produkty zostały zakupione u jednego dostawcy, stąd do właściwego terenowo inspektora sanitarnego wystosowano pismo informacyjne tzw. „donos”.

Podczas prowadzonego nadzoru informowano Kontrolowanych przede wszystkim o konieczności weryfikowania umieszczanych na etykiecie pozwoleń w Wykazie Produktów Biobójczych (udzielano także instruktaży jak dokonywać wspomnianej weryfikacji) oraz stosowaniu/udostępnianiu produktów biobójczych, posiadających aktualną datę ważności. Omówiono również wymóg ograniczenia udostępniania niektórych produktów biobójczych (dla ogółu społeczeństwa).

Działania w ramach ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanego przez detergenty

Na terenie powiatu łęczyńskiego nie stwierdzono podmiotu, który produkuje czy importuje detergenty. Stwierdzono natomiast podmioty gospodarcze, które prowadzą sprzedaż lub stosują detergenty, w związku z czym, kontrole w powyższym zakresie nie były prowadzone w 2024 roku.

Działania w ramach ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanego przez produkty kosmetyczne

W 2024 roku w ewidencji PSSE w Łęcznej widniało 3 zakłady wytwarzające produkty kosmetyczne, przy czym w trakcie trwania roku jeden z nich złożył wniosek o wykreślenie z wykazu zakładów wytwarzających produkty kosmetyczne, a jeden z nich ma status: działalność zawieszona. Ponadto w ewidencji było 29 obiektów obrotu produktami kosmetycznymi, w tym hurtowni 0 i sklepów 29 (w tym 1 z nich prowadzi sprzedaż tylko na platformach sprzedażowych).

W 2024 roku skontrolowano jeden podmiot odpowiedzialny, który jest wytwórcą i podmiotem odpowiedzialnym dla wytworzonych przez siebie produktów. Kontrola w zakresie wytwarzania, dokumentacji i oznakowania losowo wybranego produktu kosmetycznego nie wykazała nieprawidłowości. Ponadto przeprowadzono w 5 sklepach kontrole (w zakresie oznakowania produktów kosmetycznych, ich daty ważności), które nie wykazały nieprawidłowości.

Zgodnie z zamierzeniami ustalonymi na 2024 rok w wytycznych GIS, w 2024 roku pobrano w sklepie 1 próbkę losowo wybranego produktu kosmetycznego wyprodukowanego w Polsce i przeznaczonego do stosowania w okolicach oczu/ do demakijażu. Próbką została przebadana w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Wyniki z badań były prawidłowe.

W ZAKRESIE HIGIENY RADIACYJNEJ

W 2024 roku kontynuowano działania edukacyjno-informacyjne w zakresie narażenia na radon w pomieszczeniach oraz związanych z nim zagrożeń dla zdrowia. Podczas czynności kontrolnych prowadzono działania, mające na celu udzielenie podstawowych informacji dotyczących radonu tj.: źródła radonu, dopuszczalny poziom odniesienia, skutki dla zdrowia wynikające z narażenia na radon, sposoby minimalizowania narażenia, wykonywanie pomiarów stężenia radonu w miejscu pracy oraz miejscach przeznaczonych na pobyt ludzi. Materiały informacyjne przekazywano przedsiębiorcom w formie pisma.

W placówce oświaty, w której w 2022 r. stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego poziomu odniesienia (300 Bq/m^3), Dyrektor placówki zdecydował się na ponowne przeprowadzenie pomiarów,

których wynik nie wskazał przekroczenia stężenia radonu. Przed ponownymi pomiarami pracownik PSSE w Łęcznej przeprowadził wizytacje w celu uzgodnienia właściwego, tj. zgodnego z wytycznymi zawartymi w instrukcji, umiejscowienia detektorów.

POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE/EGZEKUCYJNE

Na 54 skontrolowanych obiektów w 5 stwierdzono nieprawidłowości. W stosunku do tych podmiotów prowadzone jest/było postępowanie administracyjne. Liczba decyzji ogółem – 7, w tym liczba nakazów m.in.:

- w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin – 2;
- w zakresie prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 – 0;
- w zakresie produktów biobójczych – 3;
- w zakresie substancji, ich mieszanin lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczych lub mutagennych w środowisku pracy – 0;
- w zakresie czynników biologicznych – 5;
- w zakresie detergentów – 0;
- dotyczących badań i pomiarów środowiska pracy – 2;
- dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych – 0;
- w zakresie oceny ryzyka zawodowego – 1;
- w zakresie produktów kosmetycznych – 0.

Ponadto wydano 8 decyzji płatniczych.

W przypadku 4 obiektów sprawa będzie kontynuowana w 2025 roku.

Podsumowanie

1. Sprawowany przez PPIS w Łęcznej nadzór przyczynił się do poprawy warunków pracy oraz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników.
2. W 2024 r. większość stwierdzonych chorób zawodowych dotyczyła pylicy płuc: pylicy górników kopalń węgla oraz chorób zakaźnych lub pasożytniczych albo ich następstw.

VIII. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy m. in.: opiniowanie i uzgadnianie w zakresie wymagań higieniczno-zdrowotnych:

- studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów zagospodarowania przestrzennego, polityk, strategii, planów lub programów w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;
- przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko;
- dokumentacji projektowej;
- wniosków w sprawie udzielania zgody na odstępstwa od warunków technicznych oraz ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy;
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych oraz wydawanie opinii o spełnieniu wymagań fachowych i sanitarnych na podstawie przepisów szczególnych.

Nadzór nad procesem inwestycyjnym realizowany jest w oddziale zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w szczególności poprzez nadzorowanie na etapie realizacji przedsięwzięć oraz obiektów żywienia i żywności, ochrony zdrowia, użyteczności publicznej, w celu zapewnienia odpowiedniego standardu sanitarnego w tych obiektach oraz stosowania rozwiązań mających na celu ochronę zdrowia ludzi, np. w odniesieniu do:

- **projektów budowlanych** – kontrola zastosowania rozwiązań technicznych i technologicznych mających wpływ na zachowanie odpowiednich warunków sanitarnych i zdrowotnych. PSSE w Łęcznej w 2024 r. w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych uzgodniła 4 dokumentacje projektowe, wszystkie zaopiniowano pozytywnie.
- **wydawania opinii w zakresie spełnienia warunków higieniczno-sanitarnych** w obiektach przekazywanych do użytkowania – w tym m. in. sprawdzenie czy obiekt zrealizowany został zgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym. W toku tego rodzaju postępowania stanowisko zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2024 r. uczestniczyło łącznie w kontrolach (m. in. dopuszczenie do użytkowania, kontrole obiektów w trakcie budowy) 17 obiektów.
- W związku z czynnościami kontrolnymi wydano: 9 opinii w trybie art. 56 ustawy *Prawo budowlane* w sprawie dopuszczenia obiektu do użytkowania, 5 opinii higieniczno- sanitarnych w oparciu o art. 3 pkt 3 ustawy o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej*, 2 opinie w trybie art. 106 ust. 4 pkt. 2 lit. f ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz 1 decyzję w oparciu o art. 25 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. *o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3*.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej biorą udział:

- **w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko** (opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko) planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i zdrowie ludzi. W tym zakresie postępowania stanowisko zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2024 r. wydało 16 opinii;
- **opiniowania warunków realizacji przedsięwzięć** – odpowiednich środków technicznych w celu zminimalizowania oddziaływania przedsięwzięć na zdrowie ludzi w zakresie emisji hałasu, emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, wód i gleby. W toku tego rodzaju postępowania w 2024 r. uzgodniono warunki realizacji przedsięwzięć w 1 przypadku, uzgodniono pozytywnie;
- **w postępowaniu w sprawie przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** dla dokumentów, które są wymienione w art. 46 ustawy jw. (polityki, strategię, plany i programy w dziedzinie m. in. przemysłu, energetyki, transportu, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, turystyki, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin). W toku tego rodzaju postępowania stanowisko zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2024 r. wydały 14 opinii, wszystkie były pozytywne.

Do najciekawszych inwestycji dopuszczonych do użytkowania na terenie powiatu łęczyńskiego w 2024 r. można zaliczyć:

- bursa szkolna w Łęcznej
- dom dziecka w m. Witaniów, gm. Łęczna
- restauracja Mc Donald's w Łęcznej
- Centrum Sportu i Rekreacji w m. Wólka Cycowska, gm. Cyców

bursa szkolna w Łęcznej

Centrum Działań Społecznych w Witaniowie – dom dziecka

restauracja Mc Donald's w Łęcznej

Wnioski

Wiodącymi zadaniami inwestycyjnymi na terenie powiatu łęczyńskiego w 2024 r. były roboty budowlane obejmujące:

- rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej w zakresie zaopatrzenia w wodę
- handel i usługi

IX. Oświata zdrowotna i promocja zdrowia

Wiodącym celem pracy oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia były działania zmierzające do zwiększenia świadomości zdrowotnej w zakresie utrzymania i wzmacniania potencjału zdrowia oraz identyfikowania czynników szkodliwych. Cel ten został osiągnięty poprzez:

- koordynację programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, rodziców w środowisku szkolnym oraz środowisku lokalnym;
- realizację akcji ogólnopolskich i lokalnych skierowanych do ogółu społeczeństwa lub docelowych grup odbiorców;
- nawiązywanie partnerstwa w podejmowanych działaniach z podmiotami realizującymi zadania w zakresie zdrowia publicznego oraz ze środkami masowego przekazu.

W roku 2024 Państwowa Inspekcja Sanitarna realizowała następujące zadania:

1. Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, skierowany do dzieci 5-6 letnich uczęszczających do przedszkoli oraz rodziców i opiekunów dzieci. Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Wdrożenie programu poprzedzone zostało wystosowaniem pism informujących o metodach i formach realizacji programu w roku szkolnym 2023/2024, przesłaniem online materiałów edukacyjnych (prezentacja multimedialna „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, scenariusze zajęć) oraz cyklem

narad w 8 placówkach oświatowych omawiających realizację programu w roku szkolnym. Do placówek realizujących program wystosowano pismo informujące o linkach do filmów z webinariami #polprofilaktyka.

Program zrealizowano w 17 placówkach oświatowych. Programem objęto 678 dzieci pięcio i sześciolletnich oraz 545 rodziców i opiekunów. W ramach realizacji programu WSSE w Lublinie zorganizowała konkurs plastyczny „Eko produkty na moim stole”, do którego zgłoszono 61 prac plastycznych dzieci uczęszczających do 12 placówek oświatowych z terenu powiatu łączyńskiego.

Wdrożenie kolejnej edycji odbyło się poprzez wystosowanie pisma do dyrektorów szkół oraz koordynatorów programu, informującego o realizacji programu w roku szkolnym 2024/2025 oraz cyklem narad w 11 placówkach oświatowych omawiające realizację programu w bieżącym roku szkolnym.

2. Program „ARS, czyli jak dbać o miłość”, zrealizowany po raz dziewiąty miał na celu kształtowanie u młodzieży umiejętności chroniących przed używaniem alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych oraz zmniejszanie ryzyka utraty życia i zdrowia, z powodu ich używania. W XI edycji programu w roku szkolnym 2023/2024 uczestniczyło 215 uczniów z 6 placówek oświatowych. Zajęcia realizowano w szkołach według scenariuszy, w oparciu o materiały programowe – broszury i ulotki dla uczniów i ich rodziców.

Wdrożenie kolejnej, XII edycji odbyło się poprzez wystosowanie pisma do dyrektorów szkół oraz koordynatorów programu, informującego o realizacji programu w roku szkolnym 2024/2025 oraz cyklem narad w 2 placówkach oświatowych.

3. Program „Trzymaj Formę” mający na celu zapobieganie otyłości i nadwadze wśród młodzieży szkolnej i dorosłych, oraz kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych i popularyzowanie aktywności fizycznej. W roku szkolnym 2023/2024 w realizacji programu uczestniczyło 1573 uczniów z 18 szkół podstawowych oraz 485 rodziców. Wdrożenie programu poprzedzono wystosowaniem listów intencyjnych dot. realizacji edycji programu w roku szkolnym 2023/2024 oraz wytycznych i zaleceń do placówek oświatowych. W ramach realizacji programu we współpracy z placówką oświatową i jednostką samorządową zorganizowano XV edycję **Powiatowego Konkursu Wiedzy o Zdrowiu Trzymaj Formę**. Przedmiotem konkursu było przygotowanie pracy plastycznej – plakatu na jeden z tematów zawartych w regulaminie konkursu: „Moja rodzina dba o zdrowie”, „Plakat na logo konkursu”. Do etapu powiatowego konkursu zgłoszono prace 25 uczniów kl. V-VIII z 6 szkół podstawowych.

Wdrożenie kolejnej, XVIII edycji odbyło się poprzez wystosowanie pism do dyrektorów szkół oraz koordynatorów programu, informujących o realizacji programu w roku szkolnym 2024/2025 oraz cyklem 6 narad w placówkach oświatowych oraz 3 szkoleniami indywidualnymi dla szkolnych koordynatorów programu. Udział w XVIII edycji programu zadeklarowało 17 szkół podstawowych. Do realizowanego w ramach programu ogólnopolskiego Konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia Trzymaj Formę zakwalifikowano 73 uczniów z 8 szkół podstawowych.

4. „Bieg po zdrowie” to program edukacji antytytoniowej adresowany do dzieci klas IV szkół podstawowych. Program miał na celu opóźnienie lub zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. VII edycja programu cieszyła się zainteresowaniem kadry pedagogicznej, ze względu na zróżnicowane metody aktywizujące, dostosowane do wieku odbiorców oraz układ zajęć stymulujących kreatywność i aktywność uczniów. W edycji programu w roku szkolnym 2023/2024 uczestniczyło 131 uczniów i 123 rodziców i opiekunów z 7 szkół podstawowych.

We wrześniu 2024 roku pismem skierowanym do dyrektorów szkół, informującym o realizacji programu w roku szkolnym 2024/2025 rozpoczęto wdrażanie IX edycji programu. Ponadto w 2 szkołach podstawowych zorganizowano narady omawiające realizację programu w bieżącym roku szkolnym.

5. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS w roku 2024 w powiecie łęczyńskim miał na celu zapobieganie zakażeniom HIV wśród ogółu społeczeństwa. Cel ten był realizowany poprzez prowadzenie działań edukacyjnych w zorganizowanym w środowisku lokalnym punkcie informacyjnym (rozmowy indywidualne, propagowanie informacji o punkcie diagnostyczno-konsultacyjnym), cykl instruktaży skierowanych do różnych grup zawodowych; pracowników zakładów usługowych, pracowników oświaty, organizatorów i opiekunów wypoczynku młodzieży. Podstawowe informacje na temat HIV/AIDS oraz kampanii społecznej „Mój pierwszy raz” adresowanej do odbiorców pełnoletnich popularyzowane były za pośrednictwem strony internetowej PSSE, Facebooka oraz poprzez dystrybucję materiałów do placówek. Edukacją w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem HIV objęto 2426 odbiorców, w tym 1276 za pośrednictwem mediów.

6. Program edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”, adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, dotyczył profilaktyki raka szyjki macicy. Miał na celu stworzenie świadomości zagrożenia rakiem szyjki macicy wynikającym z zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV), oraz zainicjowanie dyskusji, dzięki której kobiety z pokolenia rodziców podejmą odpowiednie działania profilaktyczne i wykonają badanie cytologiczne. W roku 2023/2024 program realizowało 368 uczniów w 5 szkołach ponadpodstawowych, edukacją objęto także 135 rodziców oraz 26 nauczycieli. Wdrożenie trwającej edycji przeprowadzono poprzez wystosowanie pisma do dyrektorów szkół ponadpodstawowych z wytycznymi dot. realizacji programu w roku szkolnym 2024/2025 oraz zebranie deklaracji uczestnictwa w programie w bieżącym roku szkolnym. Udział w programie zadeklarowało 5 szkół ponadpodstawowych.

7. Program edukacyjny „Podstępne WZW” adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, mający na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń WZW typu A B i C. W roku 2023/2024 program realizowało 322 uczniów w 4 szkołach ponadpodstawowych, edukacją objęto także 18 nauczycieli. Wdrożenie trwającej edycji przeprowadzono poprzez wystosowanie pisma do dyrektorów szkół ponadpodstawowych z wytycznymi dot. realizacji programu w roku szkolnym 2024/2025, cykl porad w placówkach oświatowych oraz zebranie deklaracji uczestnictwa w programie w bieżącym roku szkolnym. Udział w programie zadeklarowało 7 szkół ponadpodstawowych.

8. Program edukacyjny „Znamie! Znam je?” adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, mający na celu popularyzację wiedzy na temat czerniaka. W roku 2024/2025 program realizowało 339 uczniów w 8 szkołach ponadpodstawowych, edukacją objęto także 12 nauczycieli. Wdrożenie trwającej edycji poprzedzone zostało wystosowaniem pisma do dyrektorów szkół ponadpodstawowych z wytycznymi dot. realizacji programu w roku szkolnym 2024/2025, 4 naradami w placówkach oświatowych oraz zebraniem deklaracji uczestnictwa w programie w bieżącym roku szkolnym. Udział w programie zadeklarowało 7 szkół ponadpodstawowych.

9. Program edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”, skierowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym i ma na celu ukształtowanie właściwych postaw wobec palenia tytoniu u dzieci i ich rodziców. W roku szkolnym 2023/2024 program realizowało 18 placówek wychowania przedszkolnego. Oddziaływaniem objęto 758 dzieci 5-6 letnich oraz 545 rodziców i opiekunów oraz 49 nauczycieli. Program realizowano w oparciu o scenariusze zajęć zamieszczone w poradniku dla realizatora, metodą warsztatów dydaktycznych, z wykorzystaniem aktywizujących metod i form pracy. W ramach programu organizowano w placówkach oświatowych m. in.: konkursy plastyczne, quizy wiedzy, zabawy dydaktyczne o tematyce antytytoniowej, prelekcje dla dzieci i rodziców dotyczące

zdrowotnych skutków inhalacji dymu tytoniowego. Treści programowe w niektórych placówkach rozszerzono o tematykę zanieczyszczenia powietrza spowodowanego spalaniem śmieci w przydomowych ogródkach oraz piecach, w tym udział w konkursie „Nie pal śmieci-zrób eko-zabawkę”. Wdrożenie kolejnej edycji programu odbyło się poprzez w rozesłanie do dyrektorów placówek wychowania przedszkolnego wytycznych oraz pisma informującego o sposobach i formach realizacji programu w roku szkolnym 2024/2025. Ponadto w 8 placówkach oświatowych zorganizowano narady omawiające realizację programu w bieżącym roku szkolnym.

10. Akcja „Bezpieczny i zdrowy wypoczynek zimowy”, adresowana jest do opiekunów i organizatorów zorganizowanego wypoczynku, w celu zapewnienia uczestnikom bezpiecznego i zdrowego spędzenia ferii zimowych. W tym celu przekazywano wytyczne i zalecenia w formie pism do organizatorów i kierowników wypoczynku. Dominującą formą edukacji było poradnictwo udzielane organizatorom i wychowawcom wypoczynku dzieci i młodzieży, skierowane do 34 wychowawców/opiekunów. W czasie akcji zimowej oddziaływaniem objęto 243 uczestników wypoczynku (młodzież w wieku 11-18lat), w tym prowadzono pokazy/ćwiczenia z wykorzystaniem alko i narkogogli, demonstrujące działania zmysłów człowieka po spożyciu substancji psychoaktywnych, dystrybucję materiałów edukacyjnych. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjnych - w 7 placówkach, rozdysponowano 772 szt. ulotek. Zamieszczono informację na str. internetowej psse oraz na facebooku. Oddziaływaniem objęto 1141 odbiorców, w tym 554 odbiorców medialnych.

11. Akcja „Bezpieczny i zdrowy wypoczynek letni” adresowana jest do opiekunów i organizatorów wypoczynku oraz dzieci i młodzieży uczestniczącej w koloniach lub półkoloniach w okresie wakacyjnym. Akcja ma na celu podnoszenie świadomości w zakresie zasad zdrowego stylu życia, współczesnych zagrożeń zdrowotnych oraz bezpieczeństwa podczas wakacji. W celu wdrożenia oddziaływań prozdrowotnych przekazywano wytyczne w formie pisemnej do 9 organizatorów wypoczynku, udzielono instruktaży 54 wychowawcom i opiekunom, Działania edukacyjne, w tym pokaz/ćwiczenia z wykorzystaniem alko i narkogogli skierowano do 274 uczestników wypoczynku (dzieci i młodzieży). Podczas działań informacyjnych dystrybuowano materiały (ulotki, broszury) wykorzystywane podczas pracy z uczestnikami wypoczynku. Rozdysponowano 1425 szt ulotek oraz 4 prezentacje multimedialne. Ponadto prowadzono działania skierowane do ogółu społeczeństwa. W czasie akcji letniej oddziaływaniem objęto 3526 odbiorców, w tym 1998 odbiorców medialnych.

12. „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem tytoniu działania mające na celu ograniczenie narażenia na dym tytoniowy (w odniesieniu do czynnego i biernego palenia tytoniu) Polaków, poprzez między innymi zmianę postaw społecznych wobec palenia tytoniu. W ramach zadania prowadzono: miesięczny monitoring aktualnej sytuacji dotyczącej realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych w miejscach użyteczności publicznej, w tym w zakładach opieki zdrowotnej, szkołach i placówkach oświatowych, pomieszczeniach zakładów pracy. Skontrolowano 372 obiekty pod kątem przestrzegania zakazu palenia tytoniu. Ponadto organizowano obchody Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maj) i Światowego Dnia Rzucania Palenia (21 listopad).

„Światowy Dzień bez Tytoniu – „Młodzież wkracza i zabiera głos# Tabacco Exposed”. Głównym celem kampanii była ochrona młodych ludzi przed wpływem przemysłu tytoniowego. W ramach działań profilaktycznych realizowanych w powiecie łącznińskim zorganizowano ekspozycję wizualną oraz kącik z materiałami edukacyjnymi w psse, udzielono instruktaży w placówkach oświatowych, prowadzono dystrybucję materiałów informacyjnych. W celu dotarcia do szerszego grona odbiorców opublikowano informacje na stronie internetowej PSSE oraz Facebooku. Działaniami objęto 1255 odbiorców, w tym 696 za pośrednictwem mediów.

„Światowy Dzień Rzucania Palenia”. W czasie tego wydarzenia zachęcano osoby palące papierosy do porzucenia tego nałogu. W ramach realizacji interwencji przygotowywano ekspozycję wizualną w PSSE, zamieszczono informację na stronie internetowej psse. Nawiązano współpracę z placówkami

oświatowymi. W 7 placówkach oświatowych zorganizowano narady podczas których omówiono realizację interwencji w 2024 roku. Działaniami objęto 1510 odbiorców, w tym 649 za pośrednictwem mediów.

13. Profilaktyka zatruc grzybami była realizowana w czasie lata i jesieni w celu poprawy stanu wiedzy na temat bezpiecznego grzybobrania. W ramach realizacji przedsięwzięcia prowadzono działania informacyjno-edukacyjne skierowane do opiekunów/wychowawców i uczestników wypoczynku letniego dzieci i młodzieży (listy intencyjne, instruktaż, dystrybucja materiałów) oraz ogółu społeczeństwa w punkcie informacyjnym oraz w psse. Opracowano i przesłano do 33 placówek oświatowych wytyczne i zalecenia dot. profilaktyki zatruc grzybami. Przeprowadzono 13 pogadanek dla 165 odbiorców. Udzielano 60 porad grzybowych przez klasyfikatora grzybów świeżych i wydawano 12 atestów dopuszczające grzyby świeże do obrotu. Zorganizowano wystawę grzybów świeżych. Oddziaływaniem objęto 3901 odbiorców, w tym 1838 za pośrednictwem mediów.

14. Dzielne dzieciaki i ich sposoby na mikroby- Interwencja nieprogramowa, której celem jest poznanie przez dzieci zasad ochrony swojego zdrowia przed mikroorganizmami poprzez wdrażanie zdrowego stylu życia i racjonalne zachowania, podnoszenie świadomości w zakresie zagrożeń epidemiologicznych oraz dbania o higienę. Opracowano i przesłano do 30 placówek oświatowych wytyczne i zalecenia dot. realizacji interwencji, przekazano materiały edukacyjne, w tym scenariusze zajęć, prezentację multimedialną. W 8 placówkach oświatowych zorganizowano narady omawiające realizację interwencji w roku szkolnym 2024/2025. Oddziaływaniem objęto 258 odbiorców.

15. Profilaktyka uzależnień od narkotyków i innych środków psychoaktywnych była realizowana poprzez realizację działań informacyjnych prowadzonych w obiektach wypoczynku dzieci i młodzieży oraz w placówkach oświatowych, pokazów/ćwiczeń z wykorzystaniem alko i narkogogli prezentujących upośledzenie zmysłów po spożyciu środków psychoaktywnych, z których skorzystało 453 odbiorców głównie młodzieży, kącików edukacyjnych i form wizualnych, punktów informacyjnych, udzielania instruktaży i porad, prowadzenie dystrybucji materiałów informacyjnych. Informacje na temat szkodliwości i zagrożeń spożywania środków zastępczych zamieszczano na stronie internetowej. Prezentowana tematyka skierowana była do 3280 odbiorców.

16. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach wiązał się z zagadnieniami dotyczącymi antybiotykoodporności. Głównym celem kampanii było podniesienie świadomości społeczeństwa na temat zjawiska narastania i rozprzestrzeniania się oporności na antybiotyki wśród drobnoustrojów wywołujących zakażenia u człowieka. W roku 2024 działania informacyjne prowadzono za pośrednictwem strony internetowej i Facebooka oraz w psse (ekspozycja wizualna, rozmowy indywidualne, poradnictwo). Nawiązano współpracę z placówkami ochrony zdrowia, prowadzono dystrybucję materiałów informacyjnych. W trakcie trwania kampanii oddziaływaniem ok. 2170 odbiorców, w tym 1418 za pośrednictwem mediów.

17. Europejski Tydzień Szczepień przebiegający w 2024 roku pod hasłem „Szczepionki chronią pokolenia”. Celem głównym kampanii było zwiększenie wiedzy na temat korzyści wynikających ze szczepień, podkreślenie ich znaczenia w zapobieganiu chorobom zakaźnym i ochronie zdrowia na każdym etapie życia oraz przeciwdziałanie skutkom spadku stanu zaszczepienia w rutynowych szczepieniach dzieci i młodzieży. W celu propagowania szczepień ochronnych nawiązano współpracę z kierownictwem podmiotów leczniczych, dyrektorami placówek oświatowych oraz jednostkami samorządu terytorialnego. Wykorzystywano również stronę internetową psse oraz strony internetowe partnerów (jednostki samorządowe, placówki oświatowe). Prowadzono działania edukacyjne w psse oraz w 2 punktach informacyjnych zorganizowanych w środowisku lokalnym. Ogółem w trakcie kampanii oddziaływaniem objęto 1620 odbiorców, w tym 740 za pośrednictwem mediów.

18. Światowy Dzień Zdrowia. Tematem przewodnim kampanii w 2024 roku było hasło „Moje zdrowie, moje prawo”, skupiające uwagę na prawach każdego człowieka do dostępu do wysokiej

jakości usług zdrowotnych, edukacji i informacji, a także bezpiecznej wody pitnej, czystego powietrza, dobrego odżywiania, wysokiej jakości mieszkań, godnych warunków pracy oraz wolności od dyskryminacji. Do propagowania idei Światowego Dnia Zdrowia 2024 wykorzystywano głównie stronę internetową i facebooka psse, za pośrednictwem których informacje dotarły do około 517 odbiorców, stoisko informacyjne zorganizowane w środowisku lokalnym oraz ekspozycję wizualną przygotowaną w psse. Ponadto nawiązano współpracę z 28 placówkami oświatowymi, którym przekazano materiały informacyjne w formie on-line. Ogółem działaniami objęto 893 odbiorców.

19. Promocja szczepień ochronnych – działania skierowane do różnych grup odbiorców, promujące szczepienia ochronne, podkreślające znaczenie szczepień w walce z chorobami zakaźnymi:

- poradnictwo dot. korzyści zdrowotnych wynikających ze szczepień ochronnych udzielane telefonicznie, w psse, w obiektach wypoczynku dzieci i młodzieży, placówkach oświatowych;
 - ekspozycja wizualna oraz stoisko z materiałami informacyjnymi zorganizowane w psse
 - działania (rozmowy indywidualne, dystrybucja materiałów) prowadzone w punkcie informacyjno-edukacyjnym zorganizowanym w środowisku lokalnym
 - popularyzacji treści za pośrednictwem internetu i facebooka
- Ogółem oddziaływaniem objęto 2620 odbiorców, w tym 1275 odbiorców za pośrednictwem mediów.

20. Wybieraj bezpieczną żywność- kampania skierowana do grupy odbiorców w wieku od 18 do 55 lat, której celem jest zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności oraz zachęcanie do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. W ramach kampanii zorganizowano szkolenie dla pracowników Zespołu Szkół im. Króla Kazimierza Jagiellończyka w Łęcznej, przygotowano ekspozycję wizualną i kącik z materiałami w psse, prowadzono działania informacyjno-edukacyjne w punkcie informacyjnym zorganizowanym w środowisku lokalnym, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, popularyzowano treści za pośrednictwem strony internetowej oraz facebooka psse. Działaniami objęto 679 odbiorców.

Mając na celu promocję zagadnień dotyczących zdrowia i wychodząc naprzeciw potrzebom środowiska realizowano wiele zagadnień wynikających z bieżących, potrzeb takich jak: profilaktyka grypy, chorób sezonu letniego- bąblowica, borelioza, wścieklizna, profilaktyka wszawicy, chorób układu pokarmowego, chorób zakaźnych (WZW typu A B C, gruźlica, pasożyty, choroby bakteryjne), negatywnych zjawisk fizycznych i chemicznych, bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, cyberuzależnienia. Podejmując współpracę z placówkami nauczania, podmiotami leczniczymi, mediami lokalnymi stosowano różnorodne formy edukacji, t.j. instruktaże, rozmowy indywidualne, formy wizualne, prezentowanie tematyki w mediach, rozdawnictwo tematycznych materiałów edukacyjnych.

Działania oświatowo-zdrowotne podejmowane przez Sekcję Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Łęcznej opierały się na realizacji kierunków wytyczonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego, Lubelskiego Wojewódzkiego Państwowego Inspektora Sanitarnego, z uwzględnieniem potrzeb społeczności lokalnej. Prowadzone były głównie w placówkach oświatowych i placówkach podmiotów leczniczych poprzez realizację interwencji programowych oraz interwencji nieprogramowych. Ponadto działania informacyjno-edukacyjne kierowano do ogółu społeczeństwa, głównie za pośrednictwem stron internetowych oraz punktów informacyjnych organizowanych podczas imprez o zasięgu powiatowym- współpraca ze w Starostwem Powiatowym w Łęcznej oraz Przedszkolem w Puchaczowie, Szkołą Podstawową Nr 2 w Łęcznej oraz Szkołą Podstawową w Nadrybiu.

W ramach nadzoru działalności oz w podległych placówkach przeprowadzono 54 wizyty oceniające

realizację programów prozdrowotnych, zorganizowano 64 narady omawiające realizację programów i akcji prozdrowotnych.

W zakresie działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia nawiązano współpracę ze:

- **Starostwem Powiatowym w Łęcznej, Urzędem Miejskim w Łęcznej, Urzędami gmin w Cycowie, Ludwinie, Milejowie, Spiczynie, Puchaczowie:** współpraca w prezentowaniu wytycznych i zaleceń dot. profilaktyki
- **Zakładami opieki zdrowotnej, placówkami oświatowo-wychowawczymi :** wspólna realizacja interwencji programowych i nieprogramowych, przekazanie wytycznych dotyczących realizacji bieżących zagadnień oz, pozyskanie partnerów do realizacji zadań;
- **Zakładami usługowymi:** współpraca w realizacji profilaktyki HIV/AIDS, wirusowego zapalenia wątroby typu C,
- **zakładami pracy** współpraca w prezentowaniu wytycznych i zaleceń dot. promocji szczepień ochronnych
- **Mediami lokalnymi:** Administratorzy str. internetowych: www.powiatleczynski.pl, www.leczna.pl, stała współpraca w prezentowaniu tematyki prozdrowotnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny

w Łęcznej

mgr inż. Elżbieta Piłka